

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. V. 106.

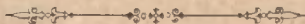
NORSKE AKTIESELSKAPER

1892 OG 1906.

FORELØBIGE OPGAVER.

(Sociétés par actions.)
(Renseignements provisoires.)

Utgitt av
DET STATISTISKE CENTRALBYRAA.

KRISTIANIA,
I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1910.

Pris: Kr. 1.00.

Norges Officielle Statistik, række V.
(Statistique officielle de la Norvège, série V.)

Trykt 1909:

- Nr. 78. Sindssykeasylnernes virksomhet 1907. (*Hospices d'aliénés.*)
- 79. Fattigvæsenet 1905. (*Assistance publique.*)
- 80. Fængselsstyrelsens aarbok 1904—1905. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons.*)
- 81. Skolevæsenets tilstand 1906. (*Instruction publique.*)
- 82. Skiftevæsenet samt overfornynderierne 1906 og 1907. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 83. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1907. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)
- 84. Norges kommunale finanser 1906. (*Finances des communes.*)
- 85. Jordbrugstællingen 30 september 1907. Første hefte: Utsæd, landbrugsredskaper, kreaturhold, sæterbruk. (*Recensement du 30 septembre 1907: I. Semences, etc.*)
- 86. Rekrutering 1908. (*Recrutement.*)
- 87. Norges handel 1908. (*Commerce.*)
- 88. Norges postvæsen 1908. (*Statistique postale.*)
- 89. Norges skibsfart 1907. (*Navigation.*)
- 90. Ulykkesforsikringen 1900—1903. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 91. Kriminalstatistik 1905 og 1906. (*Justice criminelle.*)
- 92. Civil retspleie 1906 og 1907. (*Justice civile.*)
- 93. Beretninger om Amternes økonomiske Tilstand 1901—1905. I. (*Rapports des préfets sur l'état économique et social des préfectures.*)
- 94. Norges sparebanker 1908. (*Caisses d'épargne.*)
- 95. Private aktiebanker 1908. (*Banques privées par actions.*)
- 96. Forsemtede barn 1906 og 1907. (*Traitement des enfants moralement abandonnés.*)
- 97. Industristatistik 1905. (*Statistique industrielle de l'Office des Assurances de l'État.*)
- 98. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1907. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 99. Ulykkesforsikringen 1904—1906. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 100. Norges fiskerier 1908. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 101. Fagskolestatistik 1905/06—1907/08. (*Écoles professionnelles.*)
- 102. Sindssykeasylnernes virksomhet 1908. (*Hospices d'aliénés.*)
- 103. Norges telegrafvæsen 1908/09. (*Télégraphes et téléphones de le État.*)
- 104. Socialstatistik. VIII. Skatternes fordeling efter indtægt og forsørgelsesbyrde. (*Répartition des impôts en Norvège en égard aux revenus et aux charges de famille des contribuables.*)

Trykt 1910:

- Nr. 105. Fattigvæsenet 1906 og 1907. (*Assistance publique.*)
- 106. Norske aktieselskaper 1892 og 1906. (*Sociétés par actions.*)

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. V. 106.

NORSKE AKTIESELSKAPER

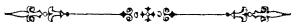
1892 OG 1906.

FORELØBIGE OPGAVER.

(Sociétés par actions.)
(Renseignements provisoires.)

Utgitt av

DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHERHOUG & CO.

1910.

Indhold. — Table des matières.

	Side. (Page.)
Indledende bemærkninger. — Observations préliminaires	1
I. Aktieselskabenes samlede antal, indtægt og formue i aarene 1892 og 1906. — Nombre total des sociétés par actions avec renseignements sur leurs revenus et leurs capitaux en 1892 et 1906	3
II. Utenlandske selskaper, som virker i Norge. — Sociétés étrangères établies en Norvège	12
III. Aktieselskabene inddelt efter deres art. — Sociétés par actions classées d'après la nature de leurs opérations	21
IV. Aktieselskabene fordelt paa rikets forskjellige bygder og byer. — Sociétés par actions classées d'après leur situation géographique, dans divers districts ruraux et dans les villes	28
V. Aktieselskaper i rikets bygder og byer fordelt efter størrelsen av deres indtægt. — Sociétés par actions classées d'après l'importance de leurs revenus	34
VI. Aktiekapital og aktieindtægt i deres forhold til formue og indtægt av forskjel- lig størrelse. — Capital et revenus des sociétés par actions par rapport aux fortunes et aux revenus d'importance différente.	
a) Formue i aktier, saaledes som den fremgaar av arveavgiftsregnskapene. — Capitaux des successions placés en actions	40
b) Formuernes fordeling paa de forskjellige indtægtsklasser. — Répartition des for- tunes suivant les différents revenus	47
VII. Indtægtsfordelingen, saaledes som den stiller sig uberegnet og medregnet ind- tægter av aktier. — Répartition des revenus telle qu'elle se présente indépendamment des revenus provenant d'actions ou eu égard à ceux-ci	73
VIII. Aktieselskabenes kursværdier og utbytte. — Mouvement du marché des valeurs et dividendes des actions	75

Explications pour les lecteurs français, voir ci-après	V

Explications pour les lecteurs français.

Aux renseignements contenus dans la table des matières qui précède, nous ajoutons ci-après quelques indications supplémentaires.

Les données statistiques présentées dans ce recueil n'ont pas la prétention de fournir une statistique complète sur les sociétés par actions, mais seulement de réunir les renseignements épars qui se trouvent déjà élaborés, en y ajoutant quelques nouveaux renseignements à mesure que les documents existants en ont permis le dépouillement. À côté de ce but restreint, le présent recueil a aussi pour objet de préparer l'élaboration d'une statistique plus complète.

Parmi les divers renseignements contenus dans la collection provisoire que nous présentons ici, il faut surtout signaler les suivants :

Page 17. Aperçu du nombre (*antal*), des montants en capital (*formue*) et du revenu (*indtægt*) des sociétés par actions (*aktieselskaper*) norvégiennes (*norske*) et étrangères (*utenlandske*) ainsi que de ceux des caisses d'épargne (*sparebanker*).

Ces renseignements sont relevés tant pour l'année 1892 que pour l'année 1906 et séparément pour les campagnes (*landdistrikterne*), les villes (*byerne*) et l'ensemble du royaume (*riket*).

Pages 18—19. Aperçu des capitaux étrangers placés en Norvège d'après les évaluations pour les années 1905—1909 (correspondant à l'état actuel dans les années précédentes) avec distinction des capitaux appartenant, aux sociétés par actions et à des citoyens étrangers. NB: les capitaux étrangers placés dans les sociétés norvégiennes — c'est-à-dire celles administrées par une direction norvégienne — n'y sont pas compris.

Page 21. Répartition par nationalité des capitaux étrangers en 1906.

Page 22. Nombre et capital versé de quelques catégories spéciales de sociétés par actions (a) banques privées, b) caisses d'épargne, c) sociétés d'assurance contre l'incendie, d) assurances maritimes et e) assurances sur la vie) pour chacune des années 1890 à 1908.

Pages 24—27. Nombre et capital versé des sociétés par actions nouvellement enregistrées pendant les années de 1901 à 1908, classées d'après la nature de leurs opérations: A. Navigation, B. Industrie, C. Commerce, crédit et assurances, D. autres. Mêmes renseignements (mais incomplets) pour les sociétés rayées par cause de faillite et autres.

Pages 29—33. Aperçu de la répartition des sociétés par actions d'après leur siège social.

Page 35. Classement des sociétés d'après l'importance de leurs revenus en 1906.

Page 37. Mêmes renseignements pour l'année 1892.

Pages 40—41. Données partielles extraites des comptes des successions et montrant la proportion entre l'ensemble des fortunes et la partie de leur actif placée en actions, pour des fortunes de différente importance et en distinguant entre le total des actifs et le montant net des fortunes.

VI

- Pages 48—52. Données représentatives extraites des listes sur les évaluations relatives à l'impôt communal sur le revenu et la fortune et montrant la proportion entre les revenus et les fortunes des contribuables classés d'après leurs revenus.
- Page 56. Résultat général de ces données pour les campagnes (*bygder*) et les villes (*byer*).
- Pages 59—60. Répartition des individus adultes en 1906 par classes de revenus avec l'indication du montant des revenus par classes.
- Page 67. Mêmes renseignements pour l'année 1892.
- Pages 62—63. Calcul du montant des fortunes basé sur le montant des revenus répartis par classes, pour l'année 1906.
- Pages 68—69. Même calcul pour l'année 1892.
- Pages 70—71. Aperçu général de la répartition des fortunes en Norvège pour les années 1906 et 1892 (montrant la part des fortunes personnelles appartenant aux individus adultes, aux sociétés par actions norvégiennes et étrangères, aux successions et aux mineurs).
- Pages 76—77. Calcul sur la répartition en 1906 des actions par catégories de revenus avec l'indication des différences résultant de l'évaluation des revenus sans ou avec dividendes.
- Pages 78—79. Même calcul pour l'année 1892.
- Pages 75 et 80. Indication des sources où l'on pourra puiser des renseignements sur les variations du marché des valeurs et sur les dividendes des sociétés par actions. Quelques résultats dus à ces variations pour ce qui concerne les banques privées.

Norske aktieselskaper i 1892 og 1906

samt fremmede her i landet virkende aktieselskaper.
(Foreløbige meddelelser.)

Nogen samlet oversigt over de her i landet virkende aktieselskaper har hidtil ikke været meddelt. Vistnok har loven av 17 mai 1890 om handelsregistre, firma og prokura paabudt anmeldelsespligt for ethvert aktieselskap, der driver en hvilkenksomhelst paa erhverv rettet virksomhet, ogsaa for dem, der hadde begyndt en saadan før lovens ikrafttræden, og der skulde saaledes forefindes materiale til en fuldstændig statistik over aktieselskaper; men dette materiale foreligger ikke i bearbejdet stand. Derimot har man angaaende de siden 1901 ny anmeldte og ophørte aktieselskaper i «Meddelelser fra det Statistiske Centralbureau» offentliggjort en række oplysninger angaaende disse aktieselskapers antal og art, samt om den tegnede og indbetalte aktiekapital, se «Medd.» for 1903, s. 114—129, og for 1908, s. 83—93 og 186—193.

Paa grund av den interesse, som i flere henseender knytter sig til aktieselskapene, er der imidlertid dels av Folkeforsikringskomitéen, dels av det Statistiske Centralbureau i den senere tid foretat endel nye undersøkelser, hvis resultater vistnok tildels kun er av foreløbig art, men allikevel tør ansees at ha saamegen betydning, at de fortjener at gjøres til gjenstand for en nærmere utredning, om det end vil være nødvendig senere hen at fuldstændiggjøre denne ved en mere omfattende statistisk bearbejdelse.

I forbindelse med aktieselskaper vil man i det følgende finde behandlet ogsaa andre uansvarlige selskaper, blandt hvilke sparebankerne er de mest fremtrædende. Hvor intet særskilt er anmerket, indbefattes i det følgende, for korthets skyld, sparebanker under benævnelsen aktieselskaper.

Den nu foreløbig utarbeidede redegjørelse falder under følgende avsnit:

- I. Aktieselskapenes samlede antal, indtægt og formue i aarene 1892 og 1906.
- II. Utenlandske aktieselskaper, som virker i Norge.
- III. Aktieselskapene inddelt efter deres art.
- IV. Aktieselskapene fordelt paa rikets forskjellige byer og bygder.
- V. Aktieselskaper i rikets bygder og byer fordelt efter størrelsen av deres formue og indtægt.
- VI. Aktiekapital og aktieindtægt i deres forhold til formue og indtægt av forskjellig størrelse.
- VII. Indtægtsfordelingen, saaledes som den stiller sig uberegnet og medregnet indtægter av aktier.
- VIII. Aktieselskapenes kursværdier og utbytte.

I.

Aktieselskaperenes samlede antal, indtægt og formue i aarene 1892 og 1906.

Ifølge de av amtsskattekommissionerne offentliggjorte utdrag av kommunale ligninger for 1907, der er bygget paa indtægtsforholdene i aaret 1 oktober 1905—30 september 1906, var der i rikets landdistrikter i alt 1918 aktieselskaper og sparebanker med en samlet indtægt av kr. 10 046 879. Opgaven gjælder dog ikke for alle amter ligningen for 1907, idet utsondringen av aktieselskaper fra den videre gruppe, under hvilken de er blit indordnet for Nedenes, Nordre Bergenhus og Søndre Trondhjems amters vedkommende, først er blit gjennomført for 1908 og for Smaalenenes amt for 1909. Nogen større indflydelse antages denne omstændighet dog ikke at utøve paa de anførte tal; men da antallet av aktieselskaper i det hele viser sig at være i stigende, kan man gaa ut fra, at det virkelige antal efter ligningen for 1907 vilde ha været lidt mindre end det ovenfor angivne antal av 1918 og at likeledes indtægtsbeløpet maa sættes litt lavere. Indtægtsbeløpet paavirkes imidlertid i den modsatte retning av den omstændighet, at indtægter av eiendomme og virksomheter, der falder utenfor den kommune, hvor aktieselskapet har sit sæde, beskattes i andre kommuner og da, ialfald som regel, ikke opføres som aktieselskap, men blandt de utenbygds boende.

Hvad byerne angaar, offentliggjør amtsskattekommissionerne ikke tilsvarende utdrag av skatteligningerne. Derimot er ved riksskattekommissionens foranstaltning utarbeidet en tabellarisk oversigt over de kommunale skatteligninger i rikets byer for aaret 1902, der bl. a. ogsaa indeholder opgaver vedkommende aktieselskaper. Likeledes er der for Kristiania utarbeidet aarlige oversigter over resultatet av ligningerne med særskilte opplysninger om aktieselskaperne.

I de tabellariske opgaver for 1902 er imidlertid aktieselskaper, samt boer og firmaer opført i en og samme gruppe, og av det samlede antal, 3 728, utgjør de to sidstnævnte klasser en betydelig del. For Kristiania kan dette nærmere paavises. Den samlede gruppe talte nemlig for denne by 1398, hvorav 116 boer, altsaa 1282 aktieselskaper og firmaer. Efter ligningen for 1905 var der imidlertid ikke mere end 542 aktieselskaper, for 1906: 644 og for 1907: 666, og der synes altsaa i opgaverne for 1902 at ha været medtat et betydelig antal firmaer. Ogsaa for Bergen viser der sig et lignende forhold.

Antallet av aktieselskaper i byerne kan saaledes ikke direkte utledes av de

heromhandlede opgaver for 1902, hvorimot man ved forskjellige forholdsberegninger — idet man bl. a. for de fleste byer har hat anledning til at sammenligne opgaverne for 1902 med opgaver over aktieselskaper alene efter statsskatligningerne for 1893 og 1907 — har fundet, at aktieselskaperne i 1902 omtrentlig repræsenterer $\frac{6}{10}$ av den samlede gruppe: aktieselskaper, firmaer og boer.

Et sikrere grundlag i heromhandlede henseende har man imidlertid, forsaavidt angaar aktieselskaper og sparebanker med en indtægt av kr. 1 000 og derover, i statsskatligningen, og den derav utledede opgave har man fuldstændiggjort ved et særskilt utdrag av de kommunale ligninger, forsaavidt angaar de mindre aktieselskaper.

Ifølge disse utdrag var der efter ligningerne for aaret 1906/07:

1) i byerne:	a) statsskatlignede aktieselskaper m. v. med indtægt mindst 1 000 kr.	2 008	med indtægt ¹⁾	kr. 31 285 205
—	b) kommunelignede aktieselskaper m. v. med indtægt under 1 000 kr.	472	« — «	258 289
	Tilsammen	2 480	med indtægt	kr. 31 543 494
2) i landdistrikterne:	a) statsskatlignede aktieselskaper m. v. med indtægt mindst 1 000 kr.	1 133	«	« 11 078 234
	b) kommunelignede aktieselskaper m. v. med indtægt under 1 000 kr. ca.	750	« — «	410 800
	Tilsammen	1 883	med indtægt	kr. 11 489 034

Altsaa efter denne beregning tilsammen i det hele rike 4 363 aktieselskaper og sparebanker med en samlet indtægt av kr. 43 032 528.

Ved denne beregning er der imidlertid at bemerke flere ting, som vil vise, at den kun er at betragte som tilnærmelsesvis rigtig. Forsaavidt den er bygget dels paa statsskatligning, dels, for de mindre aktieselskapers vedkommende, paa kommunal ligning, maa det bemerkes, at den sidstnævnte ikke uten videre egner

¹⁾ Indtægtsbeløpene er i denne opgave, forsaavidt angaar indtægter under kr. 10 000 i landdistrikterne og kr. 50 000 i byerne, blit beregnet efter visse gjennomsnittsindtægter i hver klasse, nemlig indtægter under kr. 200:100, 200—299:240, 600—799:680, 800—999:880, 1 000—1 199:1 010, 1 200—1 499:1 250, 1 500—1 999:1 600, 2 000—2 499:2 100, 2 500—2 999:2 550, 3 000—3 999:3 220, 4 000—4 999:4 220, 5 000—9 999: henholdsvis kr. 5 220, 6 150, 7 150, 8 150 og 9 150, fra 10 000 kr.—49 999 kr. for byerne i vedkommende indtægtsklasser, jfr. side 35, kr. 10 300, 12 900, 16 800, 21 300, 25 800, 32 100, 42 800. Disse gjennomsnittstal er, forsaavidt indtægter paa kr. 1 000 og opover angaar, bygget paa de av statsskatligningslister for 1892—1893 gjorte utdrag med nogen avrundning av tallene. Efter det forhold, hvori de for ovennævnte indtægtsklasser beregnede indtægter staar til aktieselskaperens samlede indtægt i bygder og byer, har indtægtsbeløpet været neiagtig opgjort for 70.5 % av aktieselskaperens samlede indtægt i landdistrikterne og for 52.7 % av deres samlede indtægt i byerne, overhodet for 57.6 %. For den øvrige del vil de beregnede gjennomsnittseløp neppe avvike synderlig fra det virkelige forhold.

sig til at supplere statsskatligningen. Et aktieselskap, som har eiendomme eller driver virksomhet i forskjellige kommuner, vil være lignet paa forskjellig maate i statsskatligningen og i de kommunale ligninger. I statsskatligningen slaaes disse inntægter sammen, mens de i de kommunale ligninger regnes hver for sig. Følgelig vil der være endel aktieselskaper, hvis inntægter ved de kommunale ligninger falder under 1 000 kr., men i statsskatligningen kommer over denne grænse. Desuten kan det hende, at et og samme aktieselskap opføres som saadant i forskjellige kommuners ligning. Av disse grunde er det let forklarlig, at naar det samlede antal av aktieselskaper i landdistrikterne beregnes paa den maate, at man til de statsskatlignede selskaper legger de kommunelignede, hvis inntægter er under 1 000 kr., blir det for stort, saa at det forsaavidt har sin rigtighet, at det s. 3 paa grundlag av de kommunale ligninger anførte samlede antal av aktieselskaper (1918) er større end det nu sidst beregnede (1883), mens der i henseende til inntægtsbeløpet viser sig det omvendte forhold.

Forøvrig er der ogsaa en anden omstændighet, som virker forstyrrende paa beregningen, idet nemlig — ialfald i adskillige kommuner — aktieselskaper, hvis hovedsæte er utenfor kommunen, regnes sammen med de utenbys eller utenbygdsboende skatydere.

For landdistrikternes vedkommende har man forsøkt ved herred for herred at sammenholde utdraget for de statsskatlignede aktieselskaper med de for amtskattekommissionerne utarbeidede utdrag av samtlige kommunelignede aktieselskaper, at utlede antallet av aktieselskaper med inntægter under 1 000 kr. Men der viste sig saa mange og saa store uoverensstemmelser mellom disse opgaver, at det var umulig at komme til noget sikkert resultat uten ved en indgaaende undersøkelse for de enkelte aktieselskaper, hvortil der for nærværende ikke er anledning. Imidlertid synes denne sammenligning i nogen grad at støtte det foreløbige resultat, som vil findes meddelt i den for Folkeforsikringen utarbeidede inntægtsstatistik § 7, s. 26, ifølge hvilken antallet av aktieselskaper i landdistrikterne med mindre end 1 000 kroners inntægt anføres i 1906 at ha utgjort omtrent 750. Ogsaa for byerne stemmer de senere undersøkelser, hvad antallet angaar, med den samme steds foreløbig meddelte opgave 450 à 500, idet det nu gjorte utdrag av ligningslister viser et samlet antal av 472. Derimot er der paa anførte sted av inntægtsstatistikken gjort en regnefeil med hensyn til de heromhandlede mindre aktieselskapers inntægt.

Et særskilt forhold gjør sig gjældende med hensyn til skibsaktieselskaper. I statsskatkundgjørelsen av 15 aug. 1896 og senere kundgjørelser indeholder § 3 b følgende bestemmelse:

«Unavngivne interessentskaper og indretninger, der driver nogen virksomhet, som kaster inntægt av sig, betrages som skattepligtige personer og ligned i skat paa det sted, hvor bestyrelsen har sit sæte. For unavngivne interessentskaper, der driver skibsrederi, kommer denne bestemmelse, forsaavidt angaar deres skibsrederi, kun til anvendelse paa den del av interessentskapskapitalen, som tilhører stedets indvaanere eller utlændinger.»

Som en følge av denne regel¹⁾, der har sit motsvarende i de kommunale skattelove, regnes som aktieindtægt av skibsrederiselskaper en noget mindre indtægt end vedkommende aktieselskapers samlede indtægt, og det kan derfor bl. a. ogsaa hænde, at skibsaktieselskaper, hvis samlede indtægt overstiger 1 000 kr., ikke kommer med i statsskatligningen.

For at faa rede paa, hvor stor indflydelse denne omstændighet kan antages at ha utøvet paa opgaverne over aktieselskapenes indtægt, har man foretat utdrag av de ligningslister, hvor saadanne aktieselskaper forefindes i noget betragtelig omfang. Dette utdrag omfatter de fleste kystbyer, undtagen Stavanger og Skien, for hvilke ligningslister ikke havdes forhaanden. Opgaverne var imidlertid ufuldstændige, da man i ligningslisterne som regel kun fandt opført skibsaktieselskapers navn uten tilføiende av, hvorvidt de for alle aktiers vedkommende skattede til vedkommende by eller ikke. Alene for 6 byer, nemlig Fredrikstad, Tønsberg, Sandefjord, Arendal, Tvedestrand og Egersund fandtes opført et større eller mindre antal skibsaktieselskaper, hvis indtægter delvis tilhørte utenbysboende aktieiere og derfor forsaavidt indbefattedes blandt disses personlige indtægter. I disse byer var dette tilfældet med 109 skibsaktieselskaper, mens 55 andre selskaper av denne art maa antages helt ut at ha været beskattet i disse byer, da intet særskilt om dem var anført. Den samlede skibaktiekapital, der lignedes i de nævnte seks byer, var kr. 9 662 050 og indtægten kr. 669 450, mens der, naar de utenbys aktieiere medregnes, dertil kommer et tillæg av kr. 4 735 000 for formuen og kr. 308 386 for indtægten, altsaa for dennes vedkommende et tillæg av gjennemsnitlig 46 pct. Dette tillæg var imidlertid for de enkelte byer meget varierende, nemlig for Arendal alene 6.7 pct., for Tønsberg derimot 120 pct. og for de øvrige 4 byer fra 36 til 44 pct.

I de øvrige byer, for hvilke ingen opplysning haves angaaende skibsaktiernes fordeling mellom indenbys og utenbys skatydere, var der 284 skibsaktieselskaper med en samlet aktiekapital av kr. 20 853 500 og indtægt kr. 1 733 662. Da denne oppgave, som allerede anført, ikke omfatter alle byer, kan man vistnok gaa ut fra, at der mangler tillægsoppgaver over aktiefordelingen for en i vedkommende kommuner lignet skibsaktieindtægt av mindst 2 millioner og, naar ogsaa landdistrikterne tages i betragtning, maaske nærmere 2½ mill. kr. Hvor stort tillæg der av hensyn hertil skulde gjøres, er det uten positive oppgaver selvfølgelig ikke mulig at sige noget bestemt om, idet det vistnok maa antages, at utenbys aktieiere for disse byers vedkommende forekommer sjeldnere, siden der intet derom meldes i deres ligningslister. Imidlertid kjendes saadanne tilfælde ogsaa for disse byer. Sættes gjennomsnittforholdet for de heromhandlede byer og landdistrikter til mindst 10 pct. og høist 30 pct., vil man finde, at det heromhandlede tillæg i det hele i beregnet de 6 byer, for hvilke oppgaver haves, vil bli mindst ½ million

¹⁾ Angaaende forstaaelsen av denne regel, forsaavidt angaar skibsaktieselskaper med fast kontor, se Finansdepartementets rundskrivelse av 30 november 1909, ifølge hvilken beskatning til kontorkommunen skulde finde anvendelse overfor større selskaper for rute- eller linjetrafik, men derimot ikke overfor skibe, der gaar i sedvanlig fragtfart, selv om disponenten holder aapent kontor.

og høist 1 million kr., og at skibsaktieselskapenes samlede inntægt i og utenfor vedkommende kommuner kan ansættes til mellom 3 420 000 og 3 920 000 kr.

Vi gaar nu over til at undersøke, hvorledes det forholdt sig med aktieselskapenes antal og inntægt i aaret 1892, idet bemerkes, at dette aar er valgt, fordi det er det første, for hvilket man har kunnet bygge undersøkelsen paa regnskapene over inntømskatten til statskassen. Disse oppgaver danner for nævnte aar et bedre grundlag end de tilsvarende regnskaper for de senere aar, fordi inntømskatten i de første aar av dens utligning begyndte allerede ved en inntægt av 600 kr.

Man har foretat utdrag av regnskapene for budgjetaaret 1892—1893 for de fleste byer og for et betragtelig antal av skattedistrikter i landdistrikterne. Av byerne er medtat samtlige (39) kjøpstæder og av ladestederne 11, saa at der alene mangler 11 mindre ladesteder¹⁾ med en samlet befolkning den 1 januar 1891 av 9 158, mens de medtagne byers folkemængde samtidig utgjorde 469 068, naar de fra 1 januar i Trondhjem indlemmede forstæder (4 097 indb.) medregnes.

I disse byer var der efter statsskatligningen for 1892/93 ialt 1 475 aktieselskaper og sparebanker med en inntægt av minst 600 kr. og en samlet inntægt av kr. 17 022 519. Hertil kommer for de 11 ikke medtagne ladesteder¹⁾ et beregnet antal av 15 med samlet inntægt av kr. 67 600²⁾, beregnet efter forholdet mellom aktieselskaper, boer m. m. i disse og de øvrige byer efter de ovenfor omhandlede oppgaver for 1902, tilsammen altsaa for samtlige byer 1 490 aktieselskaper med inntægt kr. 17 022 519. Av disse hadde 1 244 med et inntægtsbeløp av kr. 16 873 404 inntægter paa 1000 kr. og derover.

Hvormange aktieselskaper m. v. der hadde en mindre inntægt, kan nogenlunde beregnes paa grundlag av oppgaverne for 1902. Efter ligningerne for dette aar var der av aktieselskaper, boer og firmaer med en inntægt av under 600 kr. i alle byer tilsammen 301 med en samlet inntægt av kr. 125 150. Herav skulde der, efter det ovenfor nævnte forholdstal (0.6), paa aktieselskapene falde 180 med en inntægt av kr. 75 000, mens der efter ligningen for 1892/93 (da folkemængden, iberegnet Trondhjems forstæder, var pr. 1 januar 1891: 478 226 og pr. 1 januar 1902: ca. 488 500 mot 635 194 efter de i tabellerne for 1902 medtagne byer) kan regnes ca. 138 av disse smaa aktieselskaper med en samlet inntægt av kr. 57 700. Ikke alle disse kan dog beregnes som tillæg, da endel aktieselskaper med inntægter under 600 kr. i nævnte aar svarede inntømskat til statskassen, fordi inntægten med tillæg av $\frac{1}{3}$ av formuesinntægten (5 pct.) gik op til 600 kr. eller derover (Kgl. kundgj. av 6 aug. 1892 § 2, 2det passus, jfr. § 6). Fradraget disse, blir tillægget for antallets vedkommende formindsket fra 138 til ca. 86 og for inntægtsbeløpet fra kr. 57 700 til ca. kr. 35 000.

Det samlede antal aktieselskaper i byerne skulde altsaa i 1892 ha utgjort 1556 og deres inntægt kr. 17 019 669.

¹⁾ Nømlig Son, Hølen, Hvitsten, Holmsbu, Svelviken, Aasgaardstrand, Farsund, Sogndal, Florø, Namsos og Mosjøen.

²⁾ Herav med en inntægt av 1 000 kr. eller derover: 10 med en samlet inntægt av 64 600 kr.

Hvad landdistrikterne angaar, har man først undersøkt, hvorledes forholdet mellem statsskatligningen for 1893, med fradrag for de da medtagne indtægter under kr. 1000, stillede sig til statsskatligningen for 1907 for et antal av 148 herreder fordelt over det hele land. Herved har man for hver av de tre store landsdele: 1) Østlandet og Oplandene, 2) Sørlandet og Vestlandet, 3) Trøndelagen og Nordlandet, delt disse herreder i to grupper, nemlig A) distrikter, der i 1906 hadde større aktieselskaper, og B) distrikter med mindre aktieselskaper eller uten aktieselskaper. Man har nemlig gaat ut fra, at aktieforholdet har utviklet sig forskjellig i hver av disse grupper, og ved undersøkelsen fundet dette bekræftet. Herav har man videre draget den slutning, at utviklingen inden hver av disse grupper har stillet sig overhodet nogenlunde paa samme maate for de herreder, for hvilke der foreløbig alene haves opgaver over aktieselskapene i 1906, som for de herreder, for hvilke der haves opgaver saavel for 1906 som for 1892. Resultatet av denne sammenligning vil findes angit i omstaaende tabel (s. 10—11) over aktieselskapene i landdistrikterne efter statsskatligningerne for 1906/07 og 1892/93¹⁾

Det vil av denne tabel sees, at opgaver for begge aar haves for ialt 149 herreder i 1892 og 148 herreder i 1906, idet Barbu i mellemtiden er blitt indlemmet i Arendal. I disse herreder var antallet av aktieselskaper med en indtægt av 1 000 kr. eller derover i førstnævnte aar 317 og i 1906 630, saa at antallet var omtrent fordoblet eller føreket i forholdet 100 : 199. Samtidig steg indtægtsbeløpet fra kr. 2 209 193 til kr. 7 662 793, altsaa som 100 : 347. I de øvrige 403 herreder skulde efter de ovenfor nævnte, særskilt for hver landsdelsgruppe foretagne beregninger, antallet av aktieselskaper være vokset fra 259 til 503 eller som 100 : 194, mens deres indtægtsbeløp viser en stigning fra kr. 936 677 til kr. 3 415 441, altsaa i forholdet 100 : 365.

I samtlige herreder viser altsaa antallet av de heromhandlede aktieselskaper sig at være steget fra 576 til 1 133, altsaa til henvend det dobbelte, og deres indtægt fra kr. 3 145 870 til kr. 11 078 234, altsaa som 100 : 353.

¹⁾ Ved denne beregning er anvendt følgende reduktionsfaktorer (r), idet tallene for 1892/93 er beregnet lig $\frac{100}{r}$.

	Østlandet og Oplandene.		Sørlandet og Vestlandet.		Trøndelagen og Nordlandet.	
	Antal.	Indtægtsbeløp.	Antal.	Indtægtsbeløp.	Antal.	Indtægtsbeløp.
		Kr.		Kr.		Kr.
A) Distrikter med større aktieselskaper	230	440	167	260	200	550
B) Distrikter med mindre aktieselskaper	235	250	150	160	180	230

Disse faktorer er utledet av de i tabellen under A 1 og B 1 opførte tal avrundet nedad.

Av tabellen sees forøvrig, at aktieindtægten i de tre der opførte hovedgrupper av landdistrikter er vokset i følgende forhold:

Østlandet og Oplandene som 100 : 393; Sørlandet og Vestlandet som 100 : 214; Trøndelagen og Nordlandet som 100 : 517, eller, naar bortsees fra Sulitjelma gruber, som her spiller en overveiende rolle, som 100 : 292. For Sørlandets vedkommende har skibsrederiets tilbakegang øvet sin indflydelse paa det heromhandlede forhold.

(Se tabel side 10 og 11.)

Naar vi nu videre vil søke at bestemme antal og indtægtsbeløp for aktieselskaper i landdistrikterne med indtægter under 1 000 kr., da vil det av det foregaaende sees, at disse aktieselskaper for 1906/1907 er beregnet til et antal av ca. 750 og et indtægtsbeløp av kr. 410 800. I overensstemmelse med den nylig utgivne indtægtsstatistik inkl. s. 31 kan nævnte antal og indtægtsbeløp antages at fordele sig paa følgende maate:

Indtægtsklasser:	Antal.	Gjennem- snits- inntægt.	Samlet inntægt.
		Kr.	Kr.
Under 200 kr.....	18	100	1 800
200—299 «	71	251	17 800
300—399 «	88	352	31 000
400—499 «	132	440	58 200
500—599 «	132	530	69 500
600—799 «	177	720	124 000
800—999 «	132	820	108 500
Tilsammen	750	547	410 800

For 1892/93 synes man med hensyn til antallet foreløbig at kunne gaa ut fra det av tabellens avdeling B fremgaaende forhold for distrikter med mindre aktieselskaper, nemlig 374 i 1892/93 mot 689 i 1906/07, altsaa som 100 : 184. Efter dette forhold skulde der i førstnævnte aar ha været ca. 408 saadanne landsaktieselskaper med en samlet inntægt av kr. 223 400, derav 72 med inntægt av kr. 800—999, 96 med inntægt kr. 600—799 og 240 med lavere inntægt.

Det beregnede antal av aktieselskaper med inntægter fra 600 til 999 kr. kan i nogen grad kontrolleres ved hjelp av de statsskatligningen for 1892/93 vedkommende opgaver. Ifølge det ovenfor nævnte utdrag for 149 herreder var antallet av statsskatlignede aktieselskaper med en inntægt av under 600 kr.: 30 med samlet inntægt kr. 15 171; fra 600—799 kr.: 31 med kr. 20 290; fra 800—999 kr.: 24 med kr. 21 107. Disse herreder hadde ialt 307 aktieselskaper

*Aktieselskaper i landdistrikterne med en indtægt av kr. 1 000 eller derover efter statsskatteligningen
for 1906/07 og 1892/93.*

	Ligningen for 1906/07.				Ligningen for 1892/93.			
	Østlandet og Oplandene.	Sørlandet og Vestlandet.	Trøndelagen og Nordlandet.	Tilsammen.	Østlandet og Oplandene.	Sørlandet og Vestlandet.	Trøndelagen og Nordlandet.	Tilsammen.
A. Distrikter med større A/selskaper.								
1. For hvilke opgaver haves for begge aar:								
Antal herreder	18	12	7	37	18	12	7	37
Antal A/selskaper	281	67	23	371	121	40	11	172
Indtægtsbeløb	5 009 568	1 355 925	259 440	6 624 933	1 144 956	502 700	45 135	1 692 791
2. For hvilke opgaver for 1892/93 utledes av opgaverne for 1906/07:								
Antal herreder	12	1	6	19	12	1	6	19
Antal A/selskaper	54	3	17	74	23	2	¹⁾ 10	35
Indtægtsbeløb	602 605	37 370	1 202 940	1 842 915	136 956	13 841	44 280	195 077
3. Ialt:								
Antal herreder	30	13	13	56	30	13	13	56
Antal A/selskaper	335	70	40	445	144	42	21	207
Indtægtsbeløb	5 612 173	1 393 295	1 462 380	8 467 848	1 281 912	516 541	89 415	1 887 868
B. Distrikter med mindre A/selskaper:								
1. For hvilke opgaver haves for begge aar:								
Antal herreder	8	77	26	111	8	²⁾ 78	26	112
Antal A/selskaper	66	122	71	259	28	78	39	145

Indtægtsbeløp	257 960	384 255	395 645	1 037 860	102 550	245 127	168 725	516 402
2. For hvilke opgaver for 1892/93 utledes av opgaverne for 1906/07:								
Antal herreder	102	105	177	384	102	105	177	384
Antal A/selskaper	194	118	117	429	83	76	65	224
Indtægtsbeløp	725 477	426 915	420 134	1 572 526	292 111	266 822	182 667	741 600
3. Ialt:								
Antal herreder	110	182	203	495	110	183	203	496
Antal A/selskaper	260	240	188	688	111	154	104	369
Indtægtsbeløp	983 437	811 170	815 779	2 610 386	394 661	511 949	351 392	1 258 002
C. Tilsammen:								
1. Antal herreder, for hvilke opgaver haves for begge aar....	26	89	33	148	26	90	33	149
Antal A/selskaper	347	189	94	630	149	118	50	317
Indtægtsbeløp	5 267 528	1 740 180	655 085	7 662 793	1 247 506	747 827	213 860	2 209 193
2. Antal herreder, for hvilke opgaverne for 1892/93 er beregnet	114	106	183	403	114	106	183	403
Antal A/selskaper	248	121	134	503	106	78	75	259
Indtægtsbeløp	1 328 082	464 285	1 623 074	3 415 441	429 067	280 663	226 947	936 677
3. Ialt:								
Antal herreder	140	195	216	551	140	196	216	552
Antal A/selskaper	595	310	228	1 133	255	196	125	576
Indtægtsbeløp	6 595 610	2 204 465	2 278 159	11 078 234	1 676 573	1 028 490	440 807	3 145 870

¹⁾ Trøndelagen og Nordlandet er først beregnet *uten* Skjerstad. For Skjerstads vedkommende er derpaa utført saadan beretning: 1 selskap (Sulitjelma) med indtægt kr. 5 550 i 1892/93 (i 1906/07 lignet for 1 mill.). De øvrige 3 selskaper med samlet indtægt kr. 7 240 i 1907 er reducert med divisorerne 1.80 for antallet og 2.30 for indtægtsbeløpet, hvorved fremkommer: 2 selskaper med indtægt kr. 3 148. I alt for Skjerstad 1892/93 3 selskaper med indtægt kr. 8 698.

²⁾ Heri medregnet Barbu, som i 1907 var indlemmet i Arendal og i 1893 hadde 2 A/selskaper med samlet indtægt kr. 8 800.

med samlet indtægt kr. 2 209 193, mens derimot i de øvrige 403 herreder alene skulde findes 260 aktieselskaper med en samlet indtægt av kr. 937 209.

Efter forholdet 260 : 307 skulde der i sidstnævnte herreder findes 25 statskatlignede aktie-selskaper med en indtægt av under 600 kr., 26 med en indtægt av 600—799 kr. og 20 med en indtægt av 800—999 kr., tilsammen 71. Da imidlertid aktieselskaperne i disse herreder overhodet er mindre end i de førstnævnte herreder, idet gjennemsnittindtægten var kr. 3 605 mot kr. 7 196, kan det antages at ha været flere aktieselskaper i de lavere indtægtsklasser. Dette synes at bestyrkes ved sammenligningen mellem antallet av aktieselskaper med indtægter fra 1 000—1 999 kr. i hver av de heromhandlede grupper av herreder. Forholdet stillet sig nemlig, som følger:

	Aktieselskaper med indtægt:			Tilsammen 1 000—1 999 kr.
	1 000—1 199 kr.	1 200—1 499 kr.	1 500—1 999 kr.	
148 herreder	65	54	74	193
403 —	45	62	74	181
Landdistrikterne tilsammen	110	116	148	374

Beregnet efter samme forhold, som herav fremgaar for aktieselskaper med indtægter fra 1 000—1 999 kr., skulde der i de heromhandlede 403 for 1892/93 ikke særskilt undersøkte herreder ha været 28 statskatlignede aktieselskaper med indtægter under 600 kr., 29 med indtægter fra 600—799 kr. og 23 med indtægter fra 800—999 kr., tilsammen 80 (istedetfor de ovenfor beregnede 71).

For samtlige landdistrikter skulde saaledes antallet av aktieselskaper i 1892 med indtægter fra 600—799 kr. kunne beregnes til 60 og 47 med indtægter fra 800—999 kr., hvilket i forhold til de ovenfor for 1906 beregnede tal utgjør henholdsvis 33.9 og 20.5 pct. Disse forholdstal synes imidlertid paafaldende lave og da der av aktieselskaper i det hele var omtrent halvparten saa mange i 1892 som i 1906 og av aktieselskaper med indtægter mellem 1 000 og 1 999 kr. var fra 50 til 60 pct., vil man med hensyn til disse mindre aktieselskaper, hvis indflydelse paa det hele aktiebeløp jo forøvrig ikke spiller nogen synderlig rolle, antagelig gjøre rettest i for landdistrikternes vedkommende at gaa ut fra et saadant forhold mellem antallet av disse aktieselskaper 1892 og 1906, at der for det førstnævnte aar regnes halvparten av det for 1906 antagne approksimative, i og for sig noget usikre tal.

Paa den maate utsætter man sig i mindre grad for at regne aktieindtægtens progres fra 1892 til 1906 for høit, om end disse smaa aktieselskapers indtægtsbeløp veier litet i forhold til den samlede aktieindtægt.

Det samlede antal aktieselskaper og deres indtægtsbeløp blir i henhold hertil at beregne, som følger, for 1892 og 1906:

	Landsdistrikterne.		Byerne.		Riket.	
	Antal.	Indtægt.	Antal.	Indtægt.	Antal.	Indtægt.
		Kr.		Kr.		Kr.
1892.						
1. Aktieselskaper med indtægter paa 1 000 kr. og derover	576	3 145 870	1 254	16 938 004	1 830	20 083 874
2. Mindre aktieselskaper..	375	205 400	322	187 115	697	392 515
1906.						
1. Aktieselskaper med indtægter paa 1 000 kr. og derover	1 133	10 078 234	2 008	31 285 205	3 141	42 363 439
2. Mindre aktieselskaper..	ca.750	410 800	472	258 289	1 222	669 089
Ialt:						
1892	951	3 351 270	1 576	17 125 119	2 527	20 476 389
1906	1 883	11 489 034	2 480	31 543 494	4 363	43 032 528

Til indtægtsbeløpet blir av hensyn til utenbysboendes skibsaktier for 1906 at tillægge et beløp av kr. 500 000 à 1 000 000 (jfr. s. 6) og for 1892 antagelig et noget mindre beløp; men av de ovenfor meddelte opgaver vil det sees, at den samlede aktieindtægt i tidsrummet 1892/1906 er steget til lidt over det dobbelte, nemlig fra ca. 21 millioner kr. til ca. 43 millioner kr.

Med hensyn til spørsmålet om, hvorledes aktieselskaperne har utviklet sig i de enkelte dele av tidsrummet 1892—1906 samt i de senere aar, foreligger der for tiden ikke tilstrækkelig materiale til dets besvarelse. For visse arter av aktieselskaper, saasom banker, assuranceselskaper m. m., haves vistnok fuldstændige opgaver for hvert aar, og man har derhos fra aarene 1901 av aarlige opgaver over tilgang og avgang efter de til firmaregistrene indgivne anmeldelser; men mens disse kan ansees uttømmende i henseende til tilgangen av nye aktieselskaper, er dette vistnok ikke paa langt nær tilfældet med hensyn til de ophørte aktieselskaper.

Man har, med utgangspunkt av de for aarene 1892 og 1906 beregnede beløp av de norske aktieselskapers formue, søkt approksimativt at bestemme først det tilsvarende beløp for aaret 1900 og derefter at sammenholde dette resultat med ovennævnte opgaver for aarene 1901—1905 over tilgang og avgang av aktieselskaper og deres indbetalte kapital; men denne sammenligning har, for enkelte grupper av aktieselskaper, navnlig skibsaktieselskaper og banker, vist saa store uoverensstemmelser, at spørsmålet om aktieselskapenes utvikling i de enkelte dele av tidsrummet 1892—1906 og de enkelte aar efter 1900 maa utstaa, indtil der kan bli anledning til en fuldstændigere bearbeidelse av aktiestatistikken.

Med hensyn til forholdet mellem aktieselskapernes formue og indtægt var man efter forskjellige undersøkelser for aaret 1906 eller deromkring kommet til det resultat, at der for hver krone indtægt kunde regnes i landdistrikterne en formue av 12 à 13 kroner og i byerne en formue av $9\frac{1}{2}$ à 10 kroner.

Denne beregning var bygget paa følgende opgaver:

1. Et utdrag av «Norges Handels-Kalender for 1909—1910 omfattende 87 for Kristiania opførte aktieselskaper med samlet antagen indtægt kr. 5 408 800 og formue kr. 55 766 000, altsaa for hver krone i indtægt 10.3 kr. i formue. — Likesaa hadde 60 i forskjellige landdistrikter rundt omkring i Norge spredte aktieselskaper ifølge samme kilde en antagen indtægt av kr. 1 572 600 og en antagen formue av kr. 14 089 000, altsaa for hver krone i indtægt 9.0 kr. i formue.
2. Ifølge utdrag av ligningsforretninger for 9 mindre byer for 1907 hadde 239 aktieselskaper en samlet indtægt av kr. 1 301 700 og en samlet formue av kr. 10 339 600, hvilket gir forholdet 1 : 7.94, mens der i 55 herreder var 207 aktieselskaper med indtægt kr. 1 046 983 og formue kr. 16 773 730, altsaa som 1 : 16.30.
3. Ifølge de av dr. *Eimarsen* i skog-, bergverks- og vandfaldskomiteéns indstilling givne meddelelser stillet forholdet mellem indtægt og formue sig for de utenlandske selskapers vedkommende efter ligningen for 1905, som følger: i landdistrikterne indtægt kr. 1 409 875, formue kr. 21 795 300, altsaa gjennomsnittlig som 1 : 15.5 (men, bortset fra Nordlands amt: som 1 : 12.3) og i byerne indtægt kr. 1 449 921, formue kr. 11 784 600, altsaa gjennomsnittlig som 1 : 8.1.

Mens det efter disse opgaver ansatte gjennomsnitsforhold, om end tilnærmet sesvis rigtig, dog ikke kunde ansees som sikkert, har man for aarene 1892/93 i statsskatligningen sikrere opgaver at bygge paa. Ifølge det ovenfor nævnte utdrag, der omfatter 149 herreder og alle kjøpstæder samt de viktigste ladesteder, hadde 1 278 norske aktieselskaper og sparebanker i byerne en indtægt av kr. 16 570 709 og en formue av kr. 176 998 330, mens 390 aktieselskaper i landdistrikterne hadde en indtægt av kr. 2 263 618 og en formue av kr. 26 660 932. Herefter blir forholdet for byerne som 1 : 10.68 og for landdistrikterne som 1 : 11.78.

Det vil altsaa sees, at resultatet for 1892/93 ikke fjerner sig synderlig fra de for 1906/07 fundne approksimative gjennomsnittstal, og vi kan derfor, uten at utsætte os for nogen væsentlig feil, for begge de nævnte aar gaa ut fra et gjennomsnitsforhold for de norske aktieselskaper av kr. 10 for byerne og kr. 12 for landdistrikterne. Hvad de utenlandske selskaper angaar, viser det ovennævnte utdrag av statsskatligningen for 1892/93, at 197 aktieselskaper i byerne hadde en indtægt av kr. 346 360 og en formue av kr. 1 724 800, altsaa kun 5 kr. i formue for hver krone i indtægt. (En stor del av disse selskaper var lignet som avdelingskontorer for utenlandske forsikringsselskaper.) Efter de for 1908 foreliggende opgaven hadde derimot 98 selskaper i byerne en indtægt av kr. 2 661 830 og en formue av kr. 18 349 100 (= 1 : 6.9), 97 aktieselskaper i landdistrikterne kr. 3 127 345 i indtægt og kr. 37 065 600 i formue (= 11.9).

I henhold til foranstaaende og andre foreliggende opplysninger kan der oppstilles følgende beregning over aktieselskapernes formue i 1892 og 1906.

1. *Landdistrikterne* 1892 (o: ligningen for 1893):

Samlet indtægt av aktieselskaper og sparebanker (ifølge s. 13): kr. 3 351 802¹⁾. Av disse hadde 390 en indtægt av kr. 2 263 618 og en formue av 26 660 932. Antages samme forhold for de øvrige 552 aktieselskaper og sparebanker i landdistrikterne, der hadde en samlet indtægt av kr. 1 088 184, utkommer som disses formue et beløp av kr. 12 818 808 og for det samlede antal (942) en formue av kr. 39 479 740. Av dette beløp falder, ifølge sparebankstatistikken for 1892, ved begyndelsen av dette aar paa de i landdistrikterne lignede sparebanker²⁾ en formue av kr. 9 437 271. Mens det kan antages, at denne formue nogenlunde vil svare til ligningsformuen, kan det i sparebankstatistikken anførte overskud ikke brukes til derav at utlede den ved ligningen antagne indtægt. Ti foruten, at der til overskuddet maatte tillægges de av sparebankerne ydede gaver i almenyttige oiemed samt de paa formue og indtægt utlignede skatter, er der en særlig omstændighet, som for enkelte sparebanker medfører en stor forskjel mellem ligningsindtægten og det i sparebankstatistikken anførte overskud med nævnte tillæg. Der blev nemlig i 1892 foretat adskillige større avskrivninger for tap, hvilket selvfølgelig bevirker en betydelig reduktion i henseende til overskuddet, mens det ikke paa den maate bevirker nedsættelse i ligningsindtægten, der skal ansættes efter det resultat, som viser sig aar om andet. Dette forhold kan vistnok utjevne sig, naar man anstiller beregninger for en længere aarrække, men for 1892 (saavel som for 1906) har der været saa store avskrivninger, at den av sparebankstatistikken utledede indtægt vilde bli væsentlig mindre end sparebankernes ligningsindtægt. Under disse omstændigheter har man undersøkt dette forhold for aarene 1883—1892 og 1897—1906 med følgende resultat i henseende til gjennemsnittsforholdet mellem formue og indtægt:

	Indtægt pr. 100 kr. i formue.	
	1883—1892.	1897—1906.
	Pct.	Pct.
Landssparebanker ³⁾	6.5	7.5
Bysparebanker	5.3	6.0 ⁴⁾

¹⁾ S. 16 opgit til kr. 3 351 270, hvilket ingen nævneværdig indflydelse over paa disse beregninger.

²⁾ Av de i sparebankstatistikken til landssparebanker regnede banker hadde følgende i 1906 (og antagelig ogsaa i 1892) sit kontor i byer: Rygge, Aker, Bærum, Vang, Faaberg, Hole, Ringerike, Lier, Skoger, Sem, Sandeherred, Hedrum, Skaatø, Sannikedal, Eidanger, Gjerpen, Solum, Tromø, Nes, Kopervik, Torvestad og Skaare, Strinden, Sparbu og Egge samt Vefsen. Ved ovenstaaende opgave har man gaat ut fra, at alle disse har været lignet i de byer, hvor de hadde sit kontor.

³⁾ Ved landssparebanker forstaaes i denne forbindelse de som saadanne i Sparebankstatistikken opførte med undtagelse av Akers sparebank, der her er regnet sammen med byspsarebanker.

⁴⁾ I aarene 1897—1906 og navnlig efter 1900 fandt betydelige avskrivninger sted; for aarene 1904—1908 blir gjennemsnittsprocenten for byspsarebankerne nærmere 7 pct.

Efter et forhold av 6.5 pct. skulde landsparebankernes ligningsindtægt i 1892 ha utgjort kr. 613 423.

Det staar dernæst tilbake at bestemme, hvor stor del av aktieselskaperens formue og indtægt der falder paa de utenlandske selskaper. I saa henseende har man, forsaavidt aaret 1892 angaar, fortiden kun ufuldstændige opgaver at bygge paa. Efter de i skog-, bergverks- og vasdragskommissionens indstilling i 1907 meddelte opgaver over de aar, i hvilke de i vedkommende bilag s. 19 opregnede utenlandske bergverksanlæg blev sat i drift, samt forskjellige andre kilder, saasom handelskalendere m. v., er man kommen til det resultat, at der i 1892 i rikets bygder kan ha været omtrent 22 utenlandske aktieselskaper med en samlet ligningsformue av ca. kr. 4 550 000 og en indtægt av ca. kr. 275 000. Uagtet denne opgave alene kan meddeles med sterkt forbehold, har dens usikkerhet i nærværende forbindelse mindre betydning, fordi hovedformaålet med undersøkelsen er at bestemme de norske aktieselskapers formue og indtægt, og i forhold hertil spiller et noget større eller mindre fradrag for de utenlandske selskaper ingen synderlig rolle.

2. *Landdistrikterne 1906* (o: ligningen for 1907):

Aktieselskaperens og sparebankernes samlede indtægt var: kr. 11 489 034. Sættes gjennemsnittforholdet mellem indtægt og formue som 1 : 12 (se s. 14), utkommer en samlet formue av kr. 137 868 408.

Paa de i landdistrikterne lignede sparebanker faldt der i begynnelsen av 1906 en formue av kr. 19 495 871 og (efter 7.5 pct.) en indtægt av antagelig ca. kr. 1 460 690.

De utenlandske aktieselskaper var for 1907 lignet i en formue av kr. 26 349 600 og en indtægt av kr. 2 190 538.

Følgelig skulde der paa de norske aktieselskaper falde en formue av kr. 92 022 937 og en indtægt av kr. 7 837 806, ved hvilke beløp det imidlertid maa erindres, at en del av aktieformuen befandt sig paa utenlandske hender.

3. *Byerne 1892*:

Aktieselskaperens og sparebankernes samlede indtægt var (ifølge s. 13) kr. 17 125 119; av disse hadde 1 278 en indtægt av kr. 16 570 709 og en formue av kr. 176 998 330; følgelig kan man for det samlede antal (1 576) regne en formue av kr. 182 919 329, naar der for hver krone av det resterende indtægtsbeløp regnes kr. 10.68 i formue.

Bysparebankernes formue var i begynnelsen av 1892 kr. 16 663 987. Sættes, i overensstemmelse med de s. 15 meddelte opplysninger, indtægten til 5.3 pct. av formuen, utkommer et indtægtsbeløp av kr. 883 191.

Med hensyn til de i byerne lignede utenlandske aktieselskaper skulde der efter en paa statsskatligningen for 1892/1893 bygget undersøkelse i 1892 i byerne ha været lignet 199 utenlandske aktieselskaper, hovedsagelig assuranse-

forretninger, der ikke har været ansat i nogen formue. Den samlede formue var derfor kun kr. 1 996 800, mens indtægten utgjorde kr. 431 360.

4. Byerne 1906:

Den samlede indtægt for byernes aktieselskaper og sparebanker var kr. 31 543 494 og hertil skulde efter forholdet 10 kr. i formue for hver krone i indtægt svare en samlet aktie- og sparebankformue av kr. 315 434 940.

De i byerne lignede sparebanker hadde i begyndelsen av 1906 en samlet formue av kr. 27 031 166, hvortil efter 6.0 pct. skulde svare en indtægt av kr. 1 621 870.

De utenlandske selskaper skulde, efter de byraet meddelte opgaver, for 1907 være lignet i en formue av kr. 13 056 600 og en indtægt av kr. 2 002 593. Følgelig skulde der paa de norske aktieselskaper i byerne falde en formue av kr. 275 347 174 og en indtægt av kr. 27 919 031.

For det hele rike stilte altsaa det heromhandlede forhold sig paa følgende maate:

Antal aktieselskaper og sparebanker samt deres formue og indtægt.	I aaret 1892 (efter ligningen for 1893).			I aaret 1906 (efter ligningen for 1907).		
	Land-distrikter.	Byer.	Riket.	Land-distrikter.	Byer.	Riket ¹⁾ .
1. Antal:						
Norske aktieselskaper	657	1 287	1 944	1 452	2 195	3 647
Utenlandske aktieselskaper . .	22	199	221	73	197	270
Sparebanker . . .	263	90	353	358	88	446
Tilsammen	942	1 576	2 518	1 883	2 480	4 363
2. Formue:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Norske aktieselskaper	25 492 469	164 258 542	189 751 011	92 022 937	275 347 174 ¹⁾	367 370 111
Utenlandske aktieselskaper . .	ca. 4 550 000	1 996 800	6 546 800	26 349 600	13 056 600	39 406 200
Sparebanker . . .	9 437 271	16 663 987	26 101 258	19 495 871	27 031 166	46 527 037
Tilsammen	39 479 740	182 919 329	222 399 069	137 868 408	315 434 940	453 303 348
3. Indtægt:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Norske aktieselskaper	2 463 379	15 810 568	18 273 947	7 837 806	27 919 031	35 756 837
Utenlandske aktieselskaper . .	ca. 275 000	431 360	706 360	2 190 538	2 002 593	4 193 131
Sparebanker . . .	613 423	883 191	1 496 614	1 460 690	1 621 870	3 082 560
Tilsammen	3 351 802	17 125 119	20 476 921	11 489 034	31 543 494	43 032 528

¹⁾ Hermed kan for Sveriges vedkommende sammenholdes, at, efter en av hr. *Flodström* under 21 december 1904 til statsrådet og chefen for Kgl. Finansdepartementet avgiven utredning angaaende indkomstkatten, hadde ifølge takseringerne for 1902 ialt 2 659 inländska aktiebolag og enskilda bankbolag en samlet indbetalt kapital av kr. 1 132 mill. kr. og en samlet taksert inkomst, naar de skattefrie beløp fradrages, av kr. 99 740 597, men ialt kr. 148 568 699. For 1900 var til bevilgning taksert 3 184 lignende bolag (kapital: kr. 1 153 536 932) med kr. 154 287 981 beregnet inkomst. De utbetalte dividender var i 1902 ved 577 bolag over 6 pct., ved 366 over 5 til og med 6 pct., ved 235: 4—5 pct., ved 152 til og med 4 pct., ved 886 (kapital 208.4 mill., taksert inkomst kr. 10.4 mill.) 0, og ved 445 ikke opgit. Overhodet ansættes utdelningen til kr. 70 326 858 (= 6.2 pct., et resultat, som hr. *Flodström* dog anser for at være for lavt.

De norske aktieselskaper er altsaa i tidsrummet 1892—1906 steget fra 1944 til 3 647, deres formue fra 189.75 millioner til 367.31 millioner og deres indtægt fra ca. 18¹/₄ million til 35³/₄ millioner. I disse tal er ikke indbefattet den del av skibsaktieselskapernes formue og indtægt, som falder paa utenbys- eller utenbygds skatydere, og derfor medregnet under disses personlige indtægt. Denne indtægt er s. 6 for 1906 anslaaet til mellem ¹/₂ og 1 million, altsaa gjennemsnitlig omkring ³/₄ million kr., og den tilsvarende formue kan ansættes til ca. kr. 9 700 000. Med tillæg av denne formue og indtægt, blir i 1906 de norske aktieselskapers formue kr. 377 010 111 og deres indtægt kr. 36 501 837, og i 1892 formuen antagelig omkring kr. 192 661 000 og indtægten antagelig omkring kr. 18 500 000.

II.

Utenlandske aktieselskaper, som virker i Norge.

Angaaende de til kommunerne skatlagte utlændinger og utenlandske selskaper har der siden 1905 været indhentet specielle opgaver i forbindelse med de til det Statistiske Centralbyraa for hvert aar indsendte opgaver vedkommende de kommunale skatteligninger. Disse opgaver indeholder oplysning om: a) vedkommende skatteobjekts navn og art (bergverk, fabrikanlæg, forsikringsvirksomhet etc.); b) skatyderens (aktieselskapets) navn og hjemsted; c) den ved utligningen antagne formue og indtægt.

Paa grundlag av disse opgaver har dr. *Einarsen* i den før nævnte kommissionsindstilling angaaende skog, bergverk eller vandfald bl. a. meddelt følgende oplysninger:

	Landdistrikter.	Byer.	Tilsammen.
	Kr.	Kr.	Kr.
Utenlandsk formue i Norge:			
1905	24 063 040	13 655 600	37 718 640
1906	30 504 145	15 213 100	45 717 245
Herav faldt paa aktieselskaper 1905	21 795 300	11 784 600	33 579 900
Utlændingers indtægt:			
1905	1 672 726	1 676 741	3 349 467
1906	1 912 581	2 032 110	3 944 691
Herav faldt paa aktieselskaper 1905	1 409 875	1 449 921	2 859 796

Om disse opgaver uttaler dr. *Einarsen*, at de tildels er mangelfulde og at dette synes likesaa meget, om ikke mere, at gjælde opgaverne for 1906 som opgaverne for 1905.

For aarene 1907, 1908 og 1909 har byraaet iverksat en mere detaljert bearbejdelse, der har git følgende resultater:

	Landdistrikter.	Byer.	Tilsammen.
	Kr.	Kr.	Kr.
1. Utenlandsk formue i Norge:			
1907.....	29 916 810	15 180 450	45 097 260
1908.....	40 121 350	20 549 800	60 671 150
1909.....	41 903 300	26 656 680	68 559 980
Herav faldt:			
paa aktieselskaper:			
1907.....	26 349 600	13 056 600	39 406 200
1908.....	36 885 600	18 349 100	55 234 700
1909.....	38 648 650	23 889 650	62 538 300
paa personer			
(ø: hovedsagelig Norsk-Amerikanere):			
1907.....	3 567 210	2 123 850	5 691 060
1908.....	3 235 750	2 200 700	5 436 450
1909.....	3 254 650	2 767 030	6 021 680
2. Utenlandsk indtægt i Norge:			
1907.....	2 354 973	2 267 818	4 622 791
1908.....	3 266 590	2 861 501	6 128 091
1909.....	2 575 022	2 529 511	5 104 533
Herav faldt:			
paa aktieselskaper:			
1907.....	2 190 538	2 002 593	4 193 131
1908.....	3 073 345	2 661 830	5 735 175
1909.....	2 383 372	2 272 470	4 655 842
paa personer:			
1907.....	164 435	265 225	429 660
1908.....	193 245	199 671	392 916
1909.....	191 650	257 041	448 691
3. Antal Eiere:			
1907.....	230	306	536
1908.....	269	261	530
1909.....	266	287	553
Herav faldt:			
paa aktieselskaper:			
1907.....	73	197	270
1908.....	101	163	264
1909.....	100	155	255
paa personer:			
1907.....	157	109	266
1908.....	168	98	266
1909.....	166	132	298

Av foranstaaende tabellariske opgaver vil det sees, at den paa utenlandske aktieselskaper faldende formue ved de kommunale ligningsforretninger for 1905 ansattes til kr. 33 579 900 og at det tilsvarende beløp efter ligningsforretningerne for 1909 var steget til henimot det dobbelte, nemlig til kr. 62 538 300. De utenlandske aktieselskapers inntægt steg samtidig fra kr. 2 859 796 til kr. 4 655 842. For 1908 var deres inntægt ansat til kr. 5 735 175, en nedgang, der hovedsagelig falder paa inntægtsnedsættelser for enkelte større bergverker. Omvendt er for enkelte betydelige malmfelter formuesansættelsen i væsentlig grad forhøiet, mens inntægtsansættelsen er uforandret, fordi felterne endnu ikke var komne i ordentlig drift. I det hele tatt viser der sig i disse forhold adskillige forandringer fra det ene aar til det andet, hvilket kan ha sin grund i forskjellige aarsaker, som f. eks. naar gruber, der tidligere tilhørte en enkeltmand, sælges til et aktieselskap, eller naar et tidligere hovedsagelig fremmed selskap gaar over til norsk eiendom eller omvendt.

Forøvrig er de heromhandlede opgaver langt fra at være uttømmende, idet navnlig selskaper med delvis utenlandsk kapital ikke helt er tatt med. Herom uttaler ovennævnte skog-, bergverks- og vandfaldskomité i sin indstilling av 1907 side 34, anm., sig paa følgende maate:

«Hertil kommer endvidere, at de ovenanførte opgaver for skatteligningerne selvfølgelig kun omfatter, hvad der av fast eiendom direkte tilhører utlændinger eller utenlandske selskaper, men aldeles ikke omfatter, hvad der indirekte gjennom aktier er overført til utlandet. Herom haves ingensomhelst paalidelige opgaver, men at det er ganske betydelige værdier, vil indsees, naar det erindres, at f. eks. Rjukan og Svælgfos tilhører norske selskaper, hvis aktier helt eller delvis overveiede er paa fremmede hender. Navnlig tør det vel paaregnes, at utlændinger under den nævnte forutsætning i stedse stigende grad vil bli interesserede i vandkraftanlæg og dermed forbundne elektrokemiske foretagender samt bergverksdrift.»

Herved er imidlertid at bemerke, at de nævnte selskaper først i de senere aar har begyndt at spille en mere fremtrædende rolle, saa at den utenlandske kapital for disse selskapers vedkommende neppe i synderlig grad berører de her meddelte opgaver over aktieselskaper i 1906.

I nævnte komitéindstillings statistiske bilag findes s. 8—9 en opgave over, hvorledes den utenlandske formue og inntægt (av hvilken aktieselskapene, som vi har set, utgjør den største del) fordelte sig paa de forskjellige fremmede nationer efter ligningen for 1906.

For det hele rike stilte dette forhold sig, som følger:

Nationalitet.	Utenlandsk formue.	Utenlandsk indtægt.	Procentforhold (Norske i utlandet ikke indbefattet):	
			for formuen.	for indtægten.
	Kr.	Kr.	Pet.	Pet.
Svensk	13 848 550	1 765 890	31.32	45.78
Engelsk	23 516 450	1 231 861	53.22	31.94
Tysk	2 956 900	300 700	6.69	7.79
Schweizisk	1 946 000	219 900	4.40	5.70
Amerikansk	1 023 400	122 920	2.32	3.19
Dansk	311 100	120 425	0.70	3.12
Belgisk	215 000	28 300	0.49	0.73
Fransk	117 000	6 575	0.26	0.17
Andre nationer	265 000	61 400	0.60	1.58
Norske i utlandet	1 503 845	86 720	—	—
Tilsammen	45 703 245	3 944 691	100	100

For de senere aar haves intet saadant opgjør.

Angaaende forholdet mellem den norske borgere tilhørende aktiekapital og den i norske aktieselskaper anbragte kapital henvises forøvrig til side 46.

III.

Aktieselskaperne inddelt efter deres art.

Med hensyn til aktieselskaperens art haves for tiden kun ufuldstændige oplysninger. For enkelte arter, saasom privatbanker og sparebanker (hvilke sidste i denne forbindelse medregnes) og assuranceselskaper, har man vistnok aarlige opgaver saavel over deres kapital som deres indtægt; men for de øvrige aktieselskaper, den væsentligste del, savnes opgaver over deres art, undtagen forsaavidt angaar de siden 1901 for firmaregistrene anmeldte og utmeldte aktieselskaper.

Med hensyn til de førstnævnte arter av aktieselskaper henvises til omstaaende tabel for hvert av aarene 1890—1908.

Likeledes hidsættes et uddrag av de i «Statistiske Meddelelser» 1905 og 1908 givne oplysninger angaaende tilgang og avgang av aktieselskaper i aarene 1901—1908 (se tabellen side 24—27).

Av sidstnævnte tabel vil det sees, at nettotilgangen av aktieselskaper i aarene 1901—1908 ifølge firmaregistrene skulde utgjøre tilsammen 2 335 aktieselskaper med en samlet indbetalt kapital av kr. 252 749 937. Vi har allerede nævnt, at den nettotilgang, som fremgaar av firmaregistrene, er større end den virkelige, fordi anmeldelser av ophørte selskaper ikke altid sker; imidlertid er disse opgaver i nogen grad tjenlige for det øiemed, som der i denne forbindelse tages sigte paa.

Antal og indbetalt kapital¹⁾ i efternævnte norske aktieselskaper ved utgangen av hosstaaende aar:

Aar (31. debr.)	Private aktiebanker.		Sparebanker (formue).		Brand- forsikrings- selskaper.		Sjøforsikrings- selskaper.		Livsforsikrings- selskaper.		Foranstaaende selskaper tilsammen.	
	Antal.	Kroner.	Antal.	Kroner.	Antal.	Kroner.	Antal.	Kroner.	Antal.	Kroner.	Antal.	Kroner.
1890	45	16 802 975	350	25 303 275	9	5 784 796	14	1 793 112 ²⁾	6	1 700 000	424	51 384 158
1891	47	17 379 445	353	26 046 452	9	5 785 524	13	1 758 704	7	1 779 143	429	52 749 268
1892	48	17 430 140	361	26 392 489	9	5 786 124	11	1 540 481	7	1 816 198	436	52 965 432
1893	49	17 652 765	364	27 757 264	9	5 786 924	10	1 587 484	7	1 851 050	439	54 635 487
1894	49	18 009 250	367	28 899 668	9	5 775 004	8	981 580	7	1 887 894	440	55 553 396
1895	49	19 224 693	373	30 417 527	9	5 778 604	8	1 176 000	7	1 889 444	446	58 486 268
1896	53	19 431 162	380	31 719 031	9	5 774 800	8	1 347 500	7	1 890 145	457	60 162 638
1897	64	24 421 042	394	33 151 488	9	5 574 300	8	1 041 099	7	1 890 145	482	66 078 074
1898	73	40 352 190	402	34 881 938	9	5 636 720	6	1 022 000	8	1 964 631	498	83 857 479
1899	82	46 933 228	411	35 717 168	9	5 630 280	6	1 022 000	8	2 196 592	516	91 499 268
1900	82	46 835 744	413	37 002 628	7	4 681 280	6	1 075 000	8	2 224 960	516	91 819 612
1901	83	42 734 904	421	38 547 951	7	4 679 320	6	1 080 000	8	2 239 125	525	89 281 300
1902	84	39 733 637	427	40 624 486	7	4 677 020	6	1 090 000	8	2 256 112	532	88 381 255
1903	88	39 334 657	434	42 315 827	7	4 675 580	6	1 225 000	8	2 229 089	543	89 780 153
1904	89	36 340 968	439	44 143 196	7	4 675 580	6	1 285 000	9	2 295 912	550	88 740 656
1905	91	36 418 780	446	46 527 037	7	4 673 480	6	1 295 600	9	2 319 085	559	91 233 982
1906	95	37 090 272	453	48 301 377	7	4 672 940	6	1 495 200	9	2 464 407	570	94 024 196
1907	99	41 938 360	460	50 814 761	7	4 672 940	6	1 351 400	8	2 737 346	580	101 514 807
1908	100	42 461 561	469	53 293 170	7	4 672 700	6	1 352 800	9	2 991 760	591	104 771 991

(Se tabellerne side 24—27.)

Den samlede tilgang fordelte sig paa følgende maate mellem de forskjellige hovedgrupper av aktieselskaper:

Hovedgrupper:	Antal selskaper.	Indbetalt aktiekapital.		
		Kr.	Pet.	Pet.
A. Skibsrederi	673	92 673 163	28.8	36.7
B. Fabrikdrift og anden industriell virksomhet	735	141 360 794	31.5	55.9
C. Handel, bankvirksomhet og as- suranse	602	16 784 192	25.8	6.6
D. Andre formaal	325	1 931 788	13.9	0.8
Tilsammen	2 335	252 749 937	100	100

¹⁾ Forsaavidt aktiekapitalen er nedskrevet eller forhøiet, er dertil hensyn tatt ved opgaverne for vedkommende aar.

²⁾ «Glitne» fik kgl. approbation 1 novbr. 1890, men dets virksomhet i 1890 er slått sammen med virksomheten i 1891 og første regnskap avlagt ved utgangen av sidstnevnte aar.

Tar man alene hensyn til de ny anmeldte selskaper (tabellens avdeling 1), stiller procentforholdet av aktieselskaperens antal sig saaledes: A: 40.0 pct., B: 27.7 pct., C: 21.4 pct. og D: 10.9 pct., mens aktiekapitalen fordelte sig med henholdsvis 53.4, 38.5, 4.8 og 3.3 pct.

Hvorvidt de for tiden bestaaende aktieselskaper fordeler sig paa ovennævnte hovedgrupper i samme forhold som nettotilgangen av de nye aktieselskaper eller som de for firmaregistrene ny anmeldte selskaper, er et spørsmaal, som først vil kunne besvares, naar der er utarbeidet en fuldstendig aktiestatistik, der da tillike kunde gi mere detaljerte opplysninger om aktieselskaperens art. Imidlertid maa det bemerkes, at de i aarene 1900—1908 nytilkomne selskaper utgjør en betragtelig del av de nu eksisterende, hvorhos der synes at kunne være nogen sandsynlighet for, at saavel nettotilveksten som de nyanmeldte selskaper fordeler sig paa hovedgrupperne nogenlunde i samme forhold som de til enhver tid bestaaende selskaper, ialfald naar man bygger beregningen paa et tilstrækkelig antal aar. Det er forøvrig tvilsomt, om aarene 1901—1908 egner sig til en saadan slutning, bl. a. fordi de fleste av disse aar betegner en nedgangs- og stagnationsperiode, særskilt forsaavidt bankvirksomheten angaar.

Av de ovenfor s. 17 meddelte oppgaver, vil det sees, at gjennomsnittsförholdet mellem aktieselskaperens indtægt og formue kan sættes omtrent som 1 : 10.3, idet der til en samlet aktieindtægt af kr. 35.7 millioner svarte en formue av ca. 367 millioner.

Skibsaktieselskaperens samlede indtægt er s. 6—7 anslaaet til mellem 3 420 000 og 3 920 000 kr., hvortil efter de sammesteds meddelte opplysninger skulde svare en formue av ca. 47 700 000 kr., da forholdet mellem indtægt og formue for disse selskapers vedkommende var som 1 : 13. Efter denne beregning skulde saaledes skibsaktieselskaperne utgjøre omtrent 13 procent av den samlede aktiekapital og dette er kun lidt mere end tredjeparten av det procentforhold, som viser sig særskilt for nettotilveksten av de siden 1901 ny tilkomne skibsaktieselskaper. Antagelig har den omstændighet, at seilskibene i de senere aar mer og mer er blitt erstattet av dampskibe, fremkaldt opprettelsen av et usedvanlig stort antal av nye skibsaktieselskaper.

De i tabellen s. 22 oppførte privatbanker og forsikringsselskaper hadde i 1906 en samlet kapital av 45.7 mill. kr., hvilket altsaa skulde utgjøre omtrent 13 pct. av den samlede aktiekapital. Da foruten disse til samme gruppe henhører flere betydelige til aktieselskaper omformede handelsfirmaer, maa gruppen handel, bankvirksomhet og assurance omfatte en adskillig større procent av den hele aktiekapital.

Den viktigste gruppe optages imidlertid av fabrikkdrift og industri, der maaske ikke er langt fra at omfatte halvparten av den kapital, der er nedlagt i samtlige her i landet virkende norske og fremmede aktieselskaper.

I de i «Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau» for 1905 og 1908 meddelte oppgaver over nytilkomne og ophørte aktieselskaper findes ogsaa opplysninger om disse selskapers fordeling paa de forskjellige industrigræne, der indbefattes under nævnte hovedgruppe, der forøvrig ogsaa omfatter bergverksdrift, stenbrud m. m.

(Forts. s. 28.)

Antal og indbetalt kapital i de i aarene 1901—1908 til firmaregistrene

Anmeldte og utmeldte aktieselskapers formaal.	1901.		1902.		1903.		1904.		1905.	
	Antal.	Tusen kr.	Antal.	Tusen kr.	Antal.	Tusen kr.	Antal.	Tusen kr.	Antal.	Tusen kr.
1. Anmeldte selskaper.										
A. Skibsrederi	227	13 504 464	220	20 261 555	204	21 802 045	226	20 349 965	184	16 096 770
B. Fabrikdrift og anden industriel virksomhet	129	8 762 891	145	9 694 570	138	6 588 227	123	6 388 907	101	17 739 502
C. Handel, bankvirk- somhet og assu- ranse	78	1 146 070	69	3 575 378	83	1 217 775	100	661 483	96	479 056
D. Andre formaal	44	1 138 770	53	1 148 990	55	1 807 800	42	1 248 116	64	872 680
Tilsammen	478	24 552 195	487	34 680 493	480	31 415 847	491	28 648 471	445	35 188 008
2. Kapital- forhøielser.										
A. Skibsrederi	-	190 125	-	155 900	-	393 000	-	1 825 600	-	-
B. Fabrikdrift og anden industriel virksomhet	-	1 829 676	-	1 768 858	-	417 253	-	1 723 800	-	4 177 514
C. Handel, bankvirk- somhet og assu- ranse	-	50 600	-	-	-	1 146 050	-	28 795	-	198 690
D. Andre formaal	-	266 820	-	633 750	-	14 000	-	205 000	-	6 035
Tilsammen	-	2 337 221	-	2 558 508	-	1 970 303	-	3 783 195	-	4 382 239
3. Kapital- nedsættelser.										
A. Skibsrederi	-	146 500	-	273 800	-	250 800	-	1 040 884	-	353 700
B. Fabrikdrift og anden industriel virksomhet	-	160 000	-	1 067 750	-	266 000	-	1 464 050	-	530 550
C. Handel, bankvirk- somhet og assu- ranse	-	19 000	-	393 148	-	-	-	24 800	-	97 530
D. Andre formaal	-	1 233 475	-	1 462 955	-	1 037 500	-	467 000	-	84 648
Tilsammen	-	1 558 975	-	3 197 653	-	1 554 300	-	2 996 734	-	1 066 428

Ummeldte og utmeldte aktieselskaper, inndelt efter deres art.

1906.		1907.		1908.		Aarene a) 1901—1905.		Aarene b) 1906—1908.		Aarene c) 1901—1908.	
Antal.	Tusen kr.	Antal.	Tusen kr.	Antal.	Tusen kr.	Antal.	Beløp. Kr.	Antal.	Beløp. Kr.	Antal.	Beløp. Kr.
187	20 101 350	175	15 280 450	152	11 366 250	1061	92 014 799	514	46 748 050	1575	138 762 849
147	21 657 461	146	16 512 785	163	12 563 850	636	49 174 097	456	50 734 096	1092	99 908 193
140	2 108 418	120	1 371 590	157	1 942 095	426	7 079 762	417	5 422 103	843	12 501 865
43	949 500	59	571 330	69	844 850	258	6 216 356	171	2 365 680	429	8 582 036
517	44 816 729	500	33 736 155	541	26 717 045	2381	154 485 014	1558	105 269 929	3939	259 754 943
-	3 178 406	-	1 149 100	-	3 113 600	-	2 564 625	-	7 441 106	-	10 005 731
-	1 459 375	-	7 124 493	-	50 997 980	-	9 917 101	-	59 561 848	-	69 478 949
-	185 607	-	5 417 535	-	835 580	-	1 424 185	-	6 438 722	-	7 862 857
-	499 789	-	178 808	-	533 700	-	1 125 605	-	1 212 297	-	2 337 902
-	5 303 177	-	13 869 936	-	55 480 860	-	15 031 466	-	74 653 973	-	89 685 439
-	934 658	-	77 100	-	233 100	-	2 065 684	-	1 244 858	-	3 310 542
-	2 823 750	-	2 205 000	-	459 200	-	3 488 350	-	5 487 950	-	8 976 300
-	-	-	425	-	41 548	-	534 478	-	41 973	-	576 451
-	704 600	-	65 500	-	48 000	-	4 285 578	-	818 100	-	5 103 678
-	4 463 008	-	2 348 025	-	781 848	-	10 374 090	-	7 592 881	-	17 966 971

Antal og indbetalt kapital i de i aarene 1901--1908 til firmaregistren

Anmeldte og utmeldte aktieselskapers formaal.	1901.		1902.		1903.		1904.		1905.	
	Antal.	Tusen kr.	Antal.	Tusen kr.	Antal.	Tusen kr.	Antal.	Tusen kr.	Antal.	Tusen kr.
4. Konkursler.										
A. Skibsrederi	1	28 600	4	80 000	1	35 000	3	54 000	5	104 500
B. Fabrikdrift og anden industriell virksomhed	28	1 802 050	11	1 178 000	21	2 028 000	13	239 000	6	19 900
C. Handel, bankvirksomhed og assurans	7	82 110	7	20 525	7	80 665	12	108 940	10	134 600
D. Andre formaal	4	55 000	-	-	4	146 925	2	12 000	2	156 000
Tilsammen	40	1 967 760	22	1 278 525	33	2 290 590	30	413 940	23	415 000
5. Ophørt.										
A. Skibsrederi	121	5 982 333	114	4 718 830	111	6 473 670	96 ¹⁾	5 353 942	97	8 905 240
B. Fabrikdrift og anden industriell virksomhed	37	1 600 611	33	1 345 920	26	1 227 334	30	2 204 705	29	1 465 850
C. Handel, bankvirksomhed og assurans	9	22 100	18	157 260	11	81 425	20	242 220	16	63 600
D. Andre formaal	10	363 727	9	206 000	12	381 600	11	869 000	9	47 100
Tilsammen	177	7 968 771	174	6 428 010	160	8 164 029	157	8 669 867	151	10 481 790
6. Netto tilgang.										
A. Skibsrederi	105	7 537 156	102	15 344 825	92	15 435 575	127	15 726 739	82	6 733 330
B. Fabrikdrift og anden industriell virksomhed	64	7 029 906	101	7 871 758	91	3 484 146	80	4 204 952	66	19 900 710
C. Handel, bankvirksomhed og assurans	62	1 073 460	44	3 004 445	65	2 201 735	68	314 318	70	382 010
D. Andre formaal	30	÷ 246 612	44	113 785	39	255 775	29	105 116	53	590 967
Tilsammen	261	15 393 910	291	26 334 813	287	21 377 231	304	20 351 125	271	27 607 020

¹⁾ Derav 2 med uopgitt kapital. ²⁾ Derav 1 med uopgitt kapital. ³⁾ Likesaa. ⁴⁾ Likesaa

anmeldte og utmeldte aktieselskaper, inddelt efter deres art (Fortsættelse.)

1906.		1907.		1908.		Aarene a) 1901—1905.		Aarene b) 1906—1908.		Aarene c) 1901—1908.	
Antal.	Tusen kr.	Antal.	Tusen kr.	Antal.	Tusen kr.	Antal.	Beløp. Kr.	Antal.	Beløp. Kr.	Antal.	Beløp. Kr.
1	6 000	2	53 200	5 ³⁾	441 000	14	302 100	8	500 200	22	802 300
9	636 750	5	96 000	10	86 500	79	5 266 950	24	819 250	103	6 086 200
11	58 312	14	178 652	4 ¹⁾ 18	629 525	43	426 840	43	866 489	86	1 293 329
2	12 200	.	.	.	.	12	369 925	2	12 200	14	382 125
23	713 262	21	327 852	33	1 157 025	148	6 365 815	77	2 198 139	225	8 563 954
4) 129	9 430 655	127	7 027 345	5 ¹⁾ 85	4 090 560	539	31 434 015	341	20 548 560	880	51 982 575
2 ²⁾ 23	957 800	37	2 982 985	39	2 938 640	155	7 844 423	99	6 879 425	254	14 723 848
25	207 200	21	113 453	35	823 492	74	566 605	81	1 144 145	155	1 710 750
19	512 260	12	1 086 700	8	35 960	51	1 867 427	39	1 634 920	90	3 502 347
196	11 107 915	197	11 210 483	167	7 888 652	819	41 712 470	560	30 207 050	1379	71 919 520
57	12 908 443	46	9 271 905	62	9 715 190	508	60 777 625	165	31 895 538	673	92 673 163
115	18 678 536	104	18 353 293	114	60 077 490	402	42 491 475	333	97 109 319	735	139 600 794
104	2 028 513	85	6 496 595	104	1 283 110	309	6 975 974	293	9 808 218	602	16 784 192
22	220 229	47	÷ 402 062	61	1 294 590	195	819 031	130	1 112 757	325	1 931 788
298	33 835 721	282	33 719 731	341	72 370 380	1414	111 064 105	921	139 925 832	2335	250 989 937

1) Likesaa.

Vi indskrænker os imidlertid forsaavidt til at henvise til denne kilde i paa-
vente av, at en fuldstændig aktiestatistik vil bringe nærmere oplysninger ogsaa
angaaende dette punkt.

IV.

Aktieselskaperne fordelt paa rikets forskjellige byer og bygder.

Idet vi, forsaavidt angaar samtlige byer underrett og samtlige bygder under-
rett, henviser til de i de foregaaende avsnit I og II derom meddelte opgaver, skal
her meddeles nogle oplysninger om aktieselskaperne i de enkelte byer og enkelte
landdistrikter.

For de til statsskat lignede aktieselskaper henvises i saa henseende til de
tabellariske oversigter s. 29—33.

Av disse opgaver fremgaar, at der, bortset fra aktieselskaper og sparebanker
med en indtægt av under 1 000 kr., for aaret 1906/07 var lignet 1 133 aktie-
selskaper og sparebanker i landdistrikterne og 2 008 i byerne med et samlet ind-
tægtsbeløp av henholdsvis kr. 11 078 234 og kr. 31 285 205, tilsammen 3 141
aktieselskaper med en indtægt av kr. 42 363 439.

Av dette indtægtsbeløp faldt paa Kristiania kr. 12 277 580 = 29.0 pct., paa
Bergen kr. 2 595 480 = 6.1 pct., Drammen kr. 2 145 280 = 5.1 pct., Fredrik-
stad kr. 1 737 660 = 4.1 pct., Trondhjem kr. 1 610 730 = 3.8 pct., Skien kr.
1 215 260 = 2.9 pct. og Stavanger kr. 943 830 = 2.2 pct.

Blandt landdistrikterne fremhæver sig især Smaalene med en aktieindtægt
av kr. 2 512 754, Nordland med kr. 1 294 560 (hovedsagelig utenlandsk) og
Akershus med kr. 1 185 800.

Medtages under byerne de nærmest tilstøtende landdistrikter, kommer aktie-
selskaperens indtægt for Kristiania og omegn op til over 13 mill., Bergen og om-
egn til over 3 mill., Drammen til henimot 3 mill. og Fredrikstad til 3.3 mill.,
naar Tune herred medtages.

(Se tabellerne side 29—33.)

1. *Tabellarisk oversigt*

over de i landdistrikterne til statskat for 1906/07 lignede aktieselskaper og sparebanker, delvis med oplysninger ogsaa for 1892/93 ¹⁾).

	Antal A/S.	Antagen indtægt ²⁾ .	Herav utenlandske ³⁾).			Antal A/S.	Antagen indtægt.	Herav utenlandske.	
			Antal A/S.	Antagen indtægt.				Antal A/S.	Antagen indtægt.
<i>I. Landdistrikterne amtsvis.</i>		Kr.		Kr.	<i>II. Landdistrikterne fogderis ¹⁾).</i>		Kr.		Kr.
Smaalenene	80	2 512 754	7	562 725	Rakkestad	12	38 320	1	2 500
Akershus	161	1 185 800	-	-	Idde og Marker	34	766 914	4	36 925
Hedemarken	109	696 955	15	155 320	Moss	34	1 707 520	2	523 300
Kristians	68	425 455	2	129 000	Aker og Follo	109	962 580	-	-
Buskerud	66	905 799	3	49 270	Nedre Romerike	29	95 130	-	-
Jarlsberg og Larvik	111	868 847	4	41 000	Øvre Romerike	23	128 090	-	-
Bratsberg	81	840 492	1	3 170	Hedemarken	48	379 820	-	-
Nedenes	47	232 813	1	1 000	Vinger og Odalen	18	74 350	7	50 020
Lister og Mandal	26	139 880	2	33 800	Solør	11	58 030	2	45 300
Stavanger	35	218 290	-	-	Søndre Østerdalen	23	159 880	4	55 500
Søndre Bergenhus	82	632 000	-	-	Nordre Østerdalen	9	24 875	2	4 500
Nordre Bergenhus	39	140 990	-	-	Nordre Gudbrandsdalen	9	32 140	-	-
Romsdal	54	202 600	1	9 000	Søndre Gudbrandsdalen	13	41 970	-	-
Søndre Trondhjem	53	315 950	3	73 510	Toten	22	168 275	2	129 000
Nordre Trondhjem	37	300 825	5	11 800	Hadeland og Land	16	162 830	-	-
Nordland	63	1 294 560	10	1 055 440	Valdres	8	20 240	-	-
Tromsø	16	130 204	3	58 808	Ringerike	7	80 045	1	21 400
Finmarken	5	34 020	-	-	Hallingdal	9	34 970	-	-
					Buskerud	45	777 119	1	1 050
Tilsammen	1 133	11 078 234	57	2 183 843	Numedal og Sandsvær	5	13 665	1	26 820
					Jarlsberg	73	685 777	3	39 000

¹⁾ For 1892/93 er opgaverne anført med petit. ²⁾ For indtægter under 10 000 kr. beregnet, jfr. side 4. ³⁾ Opgaverne over de utenlandske selskaper er hentet fra de kommunale ligninger for 1907, fraregnet selskaper med indtægt under 1 000 kr. Disse opgaver er i flere tilfælde ikke overensstemmende med statskatligningen. ⁴⁾ For 1892/93 kun medregnet selskaper med indtægt paa kr. 1 000 og derover.

1. *Tabellarisk oversigt*

over de i landdistrikterne til statsskat for 1906/07 lignede aktieselskaper og sparebanker, delvis med oplysninger ogsaa for 1892/93¹⁾ (forts.).

	Antal A/S	Antagen indtægt.	Herav utenlandske.			Antal A/S.	Antagen indtægt.	Herav utenlandske.	
			Antal A/S.	Antagen indtægt.				Antal A/S.	Antagen indtægt.
<i>II. Landdistrikterne fogderivis (forts.).</i>		Kr.		Kr.	<i>III. Enkelte mere frem- trædende herreder (forts.).</i>		Kr.		Kr.
Larvik	38	183 070	1	2 000	Øvre Eker	6	117 289	1	1 050
Bamble ¹⁾	35	453 060	-	-	5	59 475	-	-	
21	205 938	-	-	Nedre Eker	7	234 410	-	-	
Nedre Telemarken	27	327 792	-	-	2	4 000	-	-	
Øvre Telemarken	19	59 640	1	3 170	13	338 010	-	-	
Nedenes	44	214 343	1	1 000	6	64 750	2	17 875	
29	120 005	-	-	Lier	8	19 410	-	-	
Sætersdalen	3	18 470	-	-	3	8 900	-	-	
Mandal	16	92 840	-	-	15	152 300	1	12 000	
15	48 390	-	-	Skoger	1	4 000	-	-	
Lister	10	47 040	2	33 800	33	364 380	-	-	
Jæderen og Dalene	26	191 680	-	-	10	73 940	-	-	
18	107 980	-	-	Sandeherrød	19	117 240	-	-	
Ryfylke	9	26 610	-	-	10	71 325	-	-	
8	66 290	-	-	Fredriksværn	14	58 010	-	-	
Søndhordland	14	57 040	-	-	3	20 200	-	-	
Nordhordland	45	518 250	-	-	10	76 110	-	-	
Hardanger og Voss	23	76 710	-	-	6	45 781	-	-	
Sogn	14	58 200	-	-	10	93 990	-	-	
Sønd- og Nordfjord	25	82 790	-	-	9	39 340	-	-	
Søndmør	29	116 470	1	9 000	8	67 060	-	-	
Romsdal	12	34 940	-	-	4	15 700	-	-	
Nordmør	13	51 190	-	-	11	62 100	-	-	
Fosen	14	25 240	-	-	5	15 075	-	-	
Orkedalen	13	58 790	-	-	8	110 190	-	-	
Guldalen	14	86 710	2	37 800	8	73 815	-	-	
8	21 715	-	-	Jevnaker	8	73 815	-	-	
Strinden og Selbu	12	145 210	1	35 710	10	248 267	-	-	
Stjør- og Værdalen	7	105 690	1	1 200	1	2 100	-	-	

Andøen	19	199 990	-	-	Grjerpen	7	229 230	-	-
	8	13 485	-	-		3	32 680	-	-
Namdalen	15	85 185	4	10 600	Bamle	7	118 970	-	-
Søndre Helgeland	10	55 770	2	3 900		4	89 420	-	-
Nordre Helgeland	8	57 980	3	36 000	Flosta	11	29 210	-	-
Salten	12	1 022 370	2	1 005 000		2	7 500	-	-
Lofoten og Vesteraalen	33	158 440	3	10 540	Oddernes	3	4 220	-	-
Senjen og Tromsø	16	130 204	3	58 808		6	26 200	-	-
Alten	3	19 800	-	-	Vennesla	3	38 100	1	25 800
Hammerfest	-	-	-	-		1	4 000	-	-
Tanen	-	-	-	-	Høiland	3	50 000	-	-
Varanger	2	14 220	-	-		4	23 727	-	-
Vardø	-	-	-	-	Klep	5	11 490	-	-
						1	1 600	-	-
Tilsammen 1906—1907	1 133	11 078 234	57	2 183 843	Ullensvang	6	18 870	-	-
						2	5 995	-	-
					Fane	14	150 540	-	-
						3	7 000	-	-
					Aarstad	5	116 740	-	-
						5	84 700	-	-
					Askøen	5	158 470	-	-
						8	74 350	-	-
					Voss	6	28 230	-	-
						4	13 250	-	-
					Eid i Nordfjord	4	17 740	-	-
						2	7 210	-	-
					Ulstein	6	14 030	-	-
						2	3 200	-	-
					Malvik	4	116 090	1	35 710
						1	12 850	-	-
					Mo i Nordland	5	42 780	3	36 000
						1	1 280	-	-
					Vaagan	11	54 250	1	2 340
						7	36 020	-	-
					Hadsel	11	57 120	-	-
						3	29 920	-	-
					Ibbestad	4	27 125	-	-
						3	21 500	-	-
					Trondenes	5	36 520	-	-
						4	25 000	-	-

¹⁾ Hvor der i denne tabel for et fogderi eller herred er anført to tal, gjælder det første ligningen for 1906/07 og det andet ligningen for 1903.

2. Tabellarisk oversigt

over de i byerne til statsskat for 1892/93 og 1906/07 lignede aktieselskaper og sparebanker.

Byer.	Til statsskat for 1892/93 lignede aktieselskaper.						Til statsskat for 1906/07 lignede aktieselskaper.			
	Antal A/S.	Antagen indtægt.	Herav med indtægt mindst 1000 kr.				Norske selskaper.		Fremmede selskaper.	
			Norske selskaper.		Fremmede selskaper.		Antal A/S.	Antagen indtægt 1).	Antal A/S.	Antagen indtægt.
			Antal A/S.	Antagen indtægt.	Antal A/S.	Antagen indtægt.				
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		
Fredrikshald	57	669 850	47	662 850	-	-	27	793 855	-	-
Sarpsborg	12	49 770	11	49 000	-	-	7	51 090	-	-
Fredrikstad	65	494 400	56	487 700	-	-	83	1 737 660	-	-
Moss	19	295 500	19	295 500	-	-	32	444 420	-	-
Drøbak	12	30 050	4	24 900	-	-	4	23 920	-	-
*Hølen	-	-	-	-	-	-	1	1 010	-	-
Kristiania	412	6 898 500	318	6 697 800	54	172 400	602	11 458 520	129	819 060
Hamar	10	193 500	8	153 000	1	40 000	22	468 730	-	-
Kongsvinger	3	17 300	2	16 500	-	-	4	49 040	-	-
Lillehammer	11	98 700	10	97 800	-	-	8	144 060	-	-
Gjøvik	7	56 725	6	56 225	-	-	18	185 340	-	-
Hønefoss	6	46 150	6	46 150	-	-	8	151 820	1	279 500
Drammen	97	1 073 600	83	1 059 600	6	8 700	67	2 145 280	-	-
Kongsberg	5	36 500	5	36 500	-	-	7	72 120	-	-
*Svelviken	-	-	-	-	-	-	3	3 620	-	-
Holmestrand	22	53 800	12	47 600	-	-	13	101 540	-	-
Horten	5	26 400	3	24 900	-	-	6	55 500	-	-
*Aasgaardstrand	-	-	-	-	-	-	2	3 350	-	-
Tønsberg	58	577 500	46	554 700	3	17 200	47	538 010	4	19 140
Sandefjord	25	147 490	24	146 650	-	-	24	167 900	-	-
Larvik	35	191 700	22	184 500	-	-	49	360 950	-	-
Kragerø	27	156 400	23	153 700	-	-	44	323 660	1	1 600
Langesund	3	4 100	2	3 600	-	-	9	19 290	-	-
Stathelle	2	17 414	2	17 414	-	-	1	25 800	-	-
Brevik	10	37 300	10	37 300	-	-	15	30 650	-	-
Drammen	22	166 540	16	162 280	1	1 700	37	237 860	-	-

Risør	9	39 000	7	37 800	-	-	11	49 750	-	-
Tvedestrand	18	110 200	17	109 400	-	-	35	151 080	-	-
Arendal	39	315 900	36	314 000	-	-	66	587 470	-	-
Grimstad	7	76 550	6	75 650	-	-	11	91 040	-	-
Lillesand	6	20 910	5	20 160	-	-	18	56 920	-	-
Kristiansand	32	309 220	21	300 620	3	3 000	59	523 420	-	-
Mandal	19	67 700	18	67 100	-	-	10	54 130	-	-
* Farsund	-	-	-	-	-	-	3	11 950	-	-
Flekketjord	17	111 000	17	111 000	-	-	12	117 840	-	-
Egersund	6	67 500	5	67 000	-	-	9	98 710	-	-
Sandnes	12	72 500	11	71 800	-	-	14	80 880	-	-
Stavanger	82	757 045	60	723 550	1	24 000	79	943 830	-	-
Skudeneshavn	9	13 960	6	12 040	-	-	4	9 820	-	-
Kopervik	2	3 000	2	3 000	-	-	2	9 160	-	-
Haugesund	9	36 700	8	36 200	-	-	12	188 260	5	19 200
Bergen	73	1 622 400	42	1 583 600	21	32 700	103	2 540 980	12	54 500
* Florø	-	-	-	-	-	-	3	9 040	-	-
Aalesund	24	170 220	10	158 860	4	4 400	26	285 300	-	-
Molde	3	17 200	3	17 200	-	-	9	87 580	-	-
Kristiansund	39	237 720	22	221 100	3	7 000	27	283 830	3	8 870
Trondhjem	67	907 100	34	872 400	15	21 800	79	1 603 040	3	7 690
Levanger	5	14 800	4	14 000	-	-	5	23 840	-	-
Stenkjær	12	45 530	11	45 090	-	-	11	79 760	-	-
* Namsos	-	-	-	-	-	-	8	181 570	-	-
* Mosjøen	-	-	-	-	-	-	3	37 700	-	-
Bodø	12	50 050	9	48 600	-	-	4	149 750	-	-
Narvik	-	-	-	-	-	-	5	29 200	2	603 100
Harstad	-	-	-	-	-	-	8	82 490	-	-
Tromsø	12	81 990	8	77 890	3	3 500	13	191 220	-	-
Hammerfest	4	26 900	2	24 400	1	1 700	6	62 120	-	-
Vadsø	1	1 500	1	1 500	-	-	5	28 190	-	-
Vardø	2	34 000	2	34 000	-	-	4	12 420	-	-
Tillæg for nogle i 1892/93 ikke specifiserte ladesteder ²⁾	5	3 000	9	63 840	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	1 480	17 025 519	1 138	16 599 904	116	338 100	1 848	29 472 545	160	1 812 660

¹⁾ For indtægter under 50 000 kr. beregnet efter gjennemsnittsindtægten for forskjellige indtægtsklasser i overensstemmelse med de nøiagtige indtægtsopgaver for 1892/93.

²⁾ Nemlig de, der er merket ved en *.

V.

Aktieselskaper i rikets bygder og byer fordelt efter størrelsen av deres indtægt.

Til oplysning om dette forhold meddeles først for aaret 1906 en paa statsskatligningen for 1906/07 bygget opgave over fordelingen av aktieselskaper med en indtægt av kr. 1 000 og derover, supplert med de foran side 9 nærmere omhandlede opgaver over de mindre aktieselskaper,

Dernæst en tilsvarende opgave for aaret 1892/93, der er bygget dels paa de side 7 o. f. omhandlede utdrag av statsskatligningen for 1892/93, dels paa de sammesteds omhandlede repræsentative opgaver for landdistrikterne. For den væsentligste del av aktieselskapene, nemlig byernes, er opgaven saagodtsom ganske fuldstændig, idet den alene for nogle mindre ladesteder er supplert ved beregning. Hvad derimot angaar de i landdistrikterne lignede aktieselskaper, er opgaven for 259 aktieselskaper med en antagen indtægt av kr. 936 677, altsaa for 45 pct. av det hele antal og 30 pct. av den hele indtægt, bygget paa en beregning, ved hvilken man imidlertid har kunnet støtte sig til den for 1906/07 observerte fordeling av aktieselskaper i de samme herreder, for hvilke beregning er utført for 1892/93. Herav følger, at de her for sidstnævnte aar meddelte opgaver vistnok alene er av en approksimativ karakter, men at den i det hele, ogsaa for landdistrikternes vedkommende, tør antages at komme de virkelige forhold temmelig nær.

Dette gjælder dog saavel for 1906 som for 1892 alene aktieselskaper med en indtægt av mindst kr. 1 000.00, idet opgaverne over de mindre aktieselskaper og deres indtægtsfordeling for en væsentlig del er skjønsmæssig (jfr. side 8).

Videre bemerkes, at man i opgaverne for 1892 har tilføiet oplysning om antallet av boer samt om disses indtægtsfordeling av den grund, at antallet av personer fordelt paa de forskjellige indtægtsklasser (hvorom mere i næste avsnit), er utledet ved at fradrage saavel aktieselskaper som boer fra det samlede antal skatydere, der for nævnte aar findes anført side 66. For aaret 1906 henvises forsaavidt til Folkeforsikringskomitéens indtægtsstatistik.

Opgaven over det samlede antal skatydere er bygget paa statsskatligningen for 1892/93, hvis resultater er meddelt i «Statistisk Aarbok» for 1898. De der opførte større indtægtsgupper er her for en del opdelt i mindre ved en forholdsregning, der dels støtter sig til de sammesteds meddelte utførlige opgaver for 1895/96, dels til de i «Statsøkonomisk Tidsskrift» for 1892 og 1893 (Avhandlingen: «Indtægts- og formuesforhold i Norge». Særtrykket, side 99—100) indeholdte oplysninger.

Det samlede antal av personlige indtægter er beregnet efter forholdet mellem folkemængden i 1892 og 1906, ved derfra at trække antallet av personer med en indtægt av kr. 600.00 og derover, har man først bestemt det hele antal av indtægter under kr. 600.00 og derefter fordelt dette efter samme forhold som de tilsvarende opgaver for 1906. Med hensyn til antallet av aktieselskaper og boer med lavere indtægt end kr. 600.00 henvises til tabellen side 37.

Antal aktieselskaper og sparebanker i 1906 fordelt efter størrelsen av deres indtægt.

Indtægtsklasser:	Landsdistrikter.		Byer.		Tilsammen.	
	Antal.	Indtægtsbeløb.	Antal.	Indtægtsbeløb.	Antal.	Indtægtsbeløb.
		Kr.		Kr.		Kr.
Under 200 kr.	18	1 800	-	-	18	1 800
200— 399 -	159	48 800	87	24 000	246	72 800
400— 599 -	264	127 700	180	81 000	444	208 700
600— 799 -	177	124 000	105	67 000	282	191 000
800— 999 -	132	108 500	100	86 289	232	194 789
1 000— 1 199 -	110	112 025	212	215 130	322	327 155
1 200— 1 499 -	116	143 771	125	156 250	241	300 021
¹⁾ 1 500— 1 999 -	147	237 675	183	292 800	330	530 475
²⁾ 2 000— 2 499 -	96	203 950	212	445 200	308	649 150
2 500— 2 999 -	84	214 250	114	290 700	198	504 950
3 000— 3 999 -	120	386 380	198	634 340	318	1 020 720
4 000— 4 999 -	83	351 020	148	624 560	231	975 580
5 000— 5 999 -	64	334 720	87	454 140	151	788 860
6 000— 6 999 -	48	295 200	76	467 400	124	762 600
7 000— 7 999 -	31	222 500	51	364 650	82	587 150
8 000— 8 999 -	28	228 150	49	399 350	77	627 500
9 000— 9 999 -	18	164 700	39	356 850	57	521 550
10 000— 11 999 -	29	308 730	67	690 100	96	998 830
12 000— 14 999 -	39	506 237	65	838 500	104	1 344 737
15 000— 19 999 -	28	483 535	61	1 024 800	89	1 508 335
20 000— 24 999 -	16	343 835	62	1 320 600	78	1 664 435
25 000— 29 999 -	16	418 105	36	928 800	52	1 346 905
30 000— 39 999 -	20	678 611	56	1 797 600	76	2 476 211
40 000— 49 999 -	4	172 845	36	1 540 800	40	1 713 645
50 000— 59 999 -	7	389 175	27	1 443 200	34	1 832 375
60 000— 69 999 -	4	256 476	25	1 582 900	29	1 839 376
70 000— 79 999 -	6	452 605	7	524 300	13	976 905
¹⁾ Herav 1 500—1 599.	33	50 160	38	57 760	71	107 920
²⁾ — 2 400—2 499.	18	43 560	35	84 700	53	128 260

Antal aktieselskaber og sparebanker i 1906 fordelt efter størrelsen af deres indtægt. (Forts.)

Indtægtsklasser:	Landsdistrikter.		Byer.		Tilsammen.	
	Antal.	Indtægtsbelop.	Antal.	Indtægtsbelop.	Antal.	Indtægtsbelop
		Kr.		Kr.		Kr.
80 000— 89 999 kr.....	3	244 225	6	505 500	9	749 725
90 000— 99 999 -	3	283 399	4	385 200	7	668 599
100 000—119 999 -	7	833 441	13	1 394 305	29	3 385 746
120 000—149 999 -			9	1 158 000		
150 000—199 999 -	2	334 974	14	2 344 320	16	2 679 294
200 000—299 999 -	1	215 200	15	3 720 710	16	3 935 910
300 000—399 999 -	1	358 500	4	1 367 900	5	1 726 400
400 000—499 999 -	-	-	1	476 900	1	476 900
500 000—599 999 -	-	-	4	2 200 400	4	2 200 400
600 000—699 999 -	-	-	1	601 000	1	601 000
700 000—799 999 -	-	-	1	738 000	1	738 000
800 000—899 999 -	-	-	-	-	-	-
900 000—999 999 -	1	904 000	-	-	1	904 000
1 000 000 kr. og over	1	1 000 000	-	-	1	1 000 000
S a m m e n d r a g :						
Under 1 000 kr.....	750	410 800	472	258 289	1 222	669 089
1 000— 1 999 -	373	493 471	520	664 180	893	1 157 651
2 000— 4 999 -	383	1 155 600	672	1 994 800	1 055	3 150 400
5 000— 9 999 -	189	1 245 270	302	2 042 390	491	3 287 660
10 000— 19 999 -	96	1 298 502	193	2 553 400	289	3 851 902
20 000— 49 999 -	56	1 613 396	190	5 587 800	246	7 201 196
50 000-- 99 999 -	23	1 625 880	69	4 441 100	92	6 066 980
100 000—199 999 -	9	1 168 415	36	4 896 625	45	6 065 040
200 000—499 999 -	2	573 700	20	5 565 510	22	6 139 210
500 000 kr. og over	2	1 904 000	6	3 539 400	8	5 443 400
Tilsammen	1883	11 489 034	2 480	31 543 494	4 363	43 032 528

Antal aktieselskaper og sparebanker samt boer i 1892 fordelt efter størrelsen av deres indtægt.

Indtægtsklasser:	Aktieselskaper og sparebanker.						Beregnet antal boer.					
	Landdistrikter.		Byer.		Tilsammen.		Landdistrikter.		Byer.		Tilsammen.	
	Antal.	Indtægtsbeløb.	Antal.	Indtægtsbeløb.	Antal.	Indtægtsbeløb.	Antal.	Indtægtsbeløb.	Antal.	Indtægtsbeløb.	Antal.	Indtægtsbeløb.
	Kr.		Kr.		Kr.		Kr.		Kr.		Kr.	
Under 200 kr.	20	2 000	-	-	20	2 000	3	300	-	-	3	300
200— 399 -	70	22 600	40	11 000	110	33 600	24	6 930	8	2 370	32	9 300
400— 599 -	130	62 400	100	46 280	230	108 680	40	19 200	25	12 150	65	31 350
600— 799 -	85	57 200	113	73 465	198	130 665	26	17 680	17	11 560	43	29 240
800— 999 -	70	61 200	69	56 370	139	117 570	20	17 600	17	14 960	37	32 560
1 000— 1 199 -	91	97 351	162	163 380	253	260 731	16	16 640	15	15 600	31	32 240
1 200— 1 499 -	58	75 475	68	84 660	126	160 135	21	27 300	13	16 900	34	44 200
¹⁾ 1 500— 1 999 -	85	140 805	105	168 565	190	309 370	16	27 200	10	17 000	26	44 200
²⁾ 2 000— 2 499 -	35	73 700	133	279 050	168	352 750	8	17 600	8	17 600	16	35 200
2 500— 2 999 -	39	103 106	49	125 300	88	228 406	6	16 200	7	18 900	13	35 100
3 000— 3 999 -	51	163 585	104	336 034	155	499 619	7	22 400	6	19 200	13	41 600
4 000— 4 999 -	40	171 209	59	249 020	99	420 229	7	29 400	7	29 400	14	58 800
5 000— 5 999 -	23	109 210	64	332 330	87	441 540	4	20 800	6	31 200	10	52 000
6 000— 6 999 -	20	121 850	46	283 260	66	405 110	2	12 200	3	18 300	5	30 500
7 000— 7 999 -	17	122 630	40	291 700	57	414 330	3	21 300	4	28 400	7	49 700
8 000— 8 999 -	13	106 840	51	415 775	64	522 615	1	8 100	2	16 200	3	24 300
9 000— 9 999 -	15	139 217	22	210 900	37	350 117	3	27 300	1	9 100	4	36 400
¹⁾ Herav 1 500—1 599	18	27 360	20	30 400	38	57 760	5	7 600	3	4 560	8	12 160
²⁾ — 2 400—2 499	7	16 940	22	53 240	29	70 180	1	2 420	1	2 420	2	4 840

Antal aktieselskaber og sparebanker samt boer i 1892 fordelt efter størrelsen af deres indtægt. (Forts.)

Indtægtsklasser:	Aktieselskaber og sparebanker.						Beregnet antal boer.					
	Landdistrikter.		Byer.		Tilsammen.		Landdistrikter.		Byer.		Tilsammen.	
	Antal.	Indtægts- beløb.	Antal.	Indtægtsbeløb.	Antal.	Indtægtsbeløb.	Antal.	Indtægts- beløb.	Antal.	Indtægts- beløb.	Antal.	Indtægts- beløb.
	Kr.		Kr.		Kr.		Kr.		Kr.		Kr.	
10 000— 11 999 kr.....	24	261 478	44	456 940	68	718 418	3	31 200	2	20 800	5	52 000
12 000— 14 999 -	20	263 583	46	594 100	66	857 683	2	26 000	2	26 000	4	52 000
¹⁾ 15 000— 19 999 -	15	259 293	56	933 830	71	1 193 123	1	17 000	1	17 000	2	34 000
20 000— 24 999 -	5	104 640	51	1 093 780	56	1 198 420	-	-	1	22 000	1	22 000
25 000— 29 999 -	3	81 000	26	671 900	29	752 900	-	-	-	-	-	-
30 000— 39 999 -	4	137 680	36	1 183 130	40	1 320 810	-	-	1	32 000	1	32 000
40 000— 49 999 -	3	133 670	17	730 100	20	863 770	-	-	1	42 000	1	42 000
50 000— 59 999 -	3	158 440	14	725 000	17	883 440	-	-	-	-	-	-
60 000— 69 999 -	-	-	12	737 500	12	737 500	-	-	-	-	-	-
70 000— 79 999 -	1	78 000	5	368 000	6	446 000	-	-	-	-	-	-
80 000— 89 999 -	-	-	8	659 400	8	659 400	-	-	-	-	-	-
90 000— 99 999 -	-	-	8	740 550	8	740 550	-	-	-	-	-	-
100 000—119 999 -	2	243 640	} 13	1 467 800	15	1 711 440	-	-	-	-	-	-
120 000—149 999 -	-	-					-	-	-	-	-	-
150 000—199 999 -	-	-	9	1 542 000	9	1 542 000	-	-	-	-	-	-
200 000—299 999 -	-	-	1	240 000	1	240 000	-	-	-	-	-	-
300 000—399 999 -	-	-	3	952 000	3	952 000	-	-	-	-	-	-
400 000—499 999 -	-	-	1	402 000	1	402 000	-	-	-	-	-	-
500 000—599 999 -	-	-	1	500 000	1	500 000	-	-	-	-	-	-
600 000—699 999 -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

700 000—799 999 -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
800 000—899 999 -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
900 000—999 999 -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 000 000 kr. og over	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sammendrag:												
Under 1 000 kr.	375	205 400	322	187 115	697	392 515	113	61 710	67	41 040	180	102 750
1 000— 1 999 -	234	313 631	335	416 605	569	730 236	53	71 140	38	49 500	91	120 640
2 000— 4 999 -	165	511 600	345	989 404	510	1 501 004	28	85 600	28	85 100	56	170 700
5 000— 9 999 -	88	599 747	223	1 533 965	311	2 133 712	13	89 700	16	103 200	29	192 900
10 000— 19 999 -	59	784 354	146	1 984 870	205	2 769 224	6	74 200	5	63 800	11	138 000
20 000— 49 999 -	15	456 990	130	3 678 910	145	4 135 900	-	-	3	96 000	3	96 000
50 000— 99 999 -	4	236 440	47	3 230 450	51	3 466 890	-	-	-	-	-	-
100 000—199 999 -	2	243 640	22	3 009 800	24	3 253 440	-	-	-	-	-	-
200 000—499 999 -	-	-	5	1 594 000	5	1 594 000	-	-	-	-	-	-
500 000 kr. og over	-	-	1	500 000	1	500 000	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	942	3 351 802	1 576	17 125 119	2 518	20 476 921	213	382 350	157	438 640	370	820 990
1) Herav 15 000—15 999	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

VI.

Aktiekapital og aktieindtægt i deres forhold til formue og indtægt av forskjellig størrelse.

a) Formue i aktier, saaledes som den fremgaar av arveavgiftsregnskaperne.

Den vigtigste kilde til oplysning om forholdet mellem den del av formuen, der er anbragt i aktier, og den samlede formue har man i de regnskaper, der angaar arveavgiften, og til en foreløbig orientering i saa henseende har det Statistiske Centralbyraa foretat et uddrag av disse regnskaper for budgetterminerne 1903/04, 1904/05 og 1905/06, forsaavidt angaar alle byer, mens det tilsvarende uddrag for landdistrikterne hittil alene omfatter fem amter.

Denne bearbejdelse omfatter 1 182 dødsboer i byerne med en samlet bruttoformue av kr. 36 273 753 og 1 117 dødsboer i landdistrikterne med en bruttoformue av kr. 7 239 486. Nettoformuen var henholdsvis kr. 31 486 500 og kr. 5 655 050, mens ligningsformuen, d. v. s., nettoformuen med fradrag av særskilt lignede aktier, var kr. 26 272 208 og kr. 5 641 280.

Utdrag

av regnskaperne over arveavgiften i budgetterminerne 1 april—31 mars 1903/04, 1904/05 og 1905/06 for Smaalenenes, Nedenes, Nordre Bergenhus, Søndre Trondhjems og Tromsø amters landdistrikter samt for alle byer.

Formuernes størrelse.	Antal dødsboer.	Herav		Samlet formue ¹⁾ .	Aktiernes samlede værdi.	Gjennomsnittsformue ²⁾ .	Aktier.	Samme i pct. av formuen.
		med aktier.	uten aktier.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>I. Landdistrikter.</i>				Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
a) Bruttoformue.								
Under 1 000 kr. ²⁾ ...	237	13	224	128 691	1 328	543	6	1.0
1 000—1 999 kr. . . .	182	8	174	262 808	564	1 444	3	0.2
2 000—4 999	306	23	283	990 822	9 854	3 238	32	1.0
5 000—9 999	198	20	178	1 367 190	16 749	6 905	85	1.2
10 000—19 999	135	23	112	1 792 935	16 925	13 281	125	0.9
20 000—49 999	44	18	26	1 238 380	33 881	28 145	770	2.7
50 000—99 999	10	7	3	721 160	53 447	72 116	5 345	7.4
100 000 kr. og over . .	5	-	5	737 500	-	147 500	-	0.0
Sum	1 117	112	1 005	7 239 486	132 748	6 481	119	1.8

¹⁾ Den samlede formue er med undtagelse av formuer paa kr. 50 000 og derover beregnet ved at multiplicere antallet av dødsboer med de i rubr. 7 anførte gjennomsnittsformuer. Disse er ved de under a og c meddelte opgaver beregnet paa grundlag av samtlige formuer over 50 000 kr. og i regelen ca. halvparten eller derover av de mindre formuer. Forsaavidt angaar de under b anførte opgaver, er gjennomsnittsformuer under kr. 100 000 ansat efter skjøn bygget paa de øvrige opgaver.

²⁾ Av bruttoformuer under 500 kr. er medtat i landdistrikterne 90, i byerne 78; av nettoformuer under 500 kr. henholdsvis 170 og 121.

Formuernes størrelse.	Antal dødsboer.	Herav		Samlet formue ¹⁾ .	Aktiernes samlede værdi.	Gjennemsnitsformue ¹⁾ .	Aktier.	Samme i pct. av formuen.
		med aktier.	uten aktier.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
b) Nettoformue.				Kr.	Kr.	Kr.		
Under 1 000 kr.	350	17	333	175 000	8 998	500	26	5.2
1 000— 1 999 kr. ...	211	15	196	305 950	16 654	1 450	79	5.4
2 000— 4 999 - ..	270	22	248	864 000	5 754	3 200	21	0.7
5 000— 9 999 - ..	159	19	140	1 113 000	15 489	7 000	97	1.4
10 000—19 999 - ..	85	22	63	1 190 000	17 875	14 000	210	1.5
20 000—49 999 - ..	32	13	19	960 000	20 361	30 060	636	2.1
50 000—99 999 - ..	5	4	1	350 000	47 617	70 000	9 523	13.6
100 000 kr. og over ..	5	-	5	697 100	-	139 400	-	0.0
Sum	1 117	112	1 005	5 655 050	132 748	5 063	119	2.4
c) Ligningsformue (o: nettoformue med fradrag av aktier).								
Under 1 000 kr.	354	21	333	182 460	²⁾ 24 218	515	} 48	5.4
1 000— 1 999 kr. ...	208	12	196	320 320	2 834	1 540		
2 000— 4 999 - ..	273	25	248	903 630	12 970	3 310	44	1.4
5 000— 9 999 - ..	155	15	140	1 086 550	6 873	7 010	47	0.6
10 000—19 999 - ..	87	24	63	1 258 020	27 811	14 460	320	2.2
20 000—49 999 - ..	30	11	19	899 400	10 425	29 980	348	1.2
50 000—99 999 - ..	5	4	1	293 800	47 617	58 765	} 476	4.8
100 000 kr. og over ..	5	-	5	697 100	-	139 420		
Sum	1 117	112	1 005	5 641 280	³⁾ 132 748	5 050	119	2.4
II. Byer.								
a) Bruttoformue.								
Under 1 000 kr.	142	5	137	66 882	1 654	471	12	2.5
1 000— 1 999 kr. ...	143	10	133	208 780	6 120	1 460	43	2.9
2 000— 4 999 - ..	259	27	232	830 095	25 524	3 205	99	3.1
5 000— 9 999 - ..	186	40	146	1 309 250	60 301	7 039	324	4.6
10 000—19 999 - ..	149	59	90	2 119 674	225 374	14 226	1 513	10.6
20 000—49 999 - ..	147	76	71	4 509 960	658 848	30 680	4 482	14.6
50 000—99 999 - ..	76	57	19	5 225 912	549 417	68 762	7 229	10.5
100 000 kr. og over .. ⁴⁾	80	67	13	22 003 200	3 865 162	275 040	48 315	17.6
Sum	1 182	341	841	36 273 753	5 392 400	30 689	4 563	14.9

¹⁾ Se anm. side 40. ²⁾ Herav 1 bo kr. 10 920, 1 kr. 7 200. ³⁾ Se næste side. ⁴⁾ Herav 1 bo med en bruttoformue av kr. 1 577 000, nettoformue kr. 1 558 600, aktier kr. 1 3 325, skibsparter kr. 155 325 (ovenfor medregnet under aktieværdien). Et andet bo hadde brutto kr. 1 092 100, netto kr. 1 090 700 og aktier kun kr. 13 300.

Formuernes størrelse.	Antal dødsboer.	Herav		Samlet formue.	Aktiernes samlede værdi.	Gjennemsnitsformue ¹⁾ .	Aktier.	Samme i pct. av formuen.
		med aktier.	uten aktier.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				Kr.	Kr.	Kr.		
b) Nettoformue.								
Under 1 000 kr.	225	11	214	101 250	6 741	450	30	6.7
1 000— 1 999 kr. ...	165	19	146	239 250	15 152	1 450	92	6.3
2 000— 4 999 - ..	235	23	212	752 000	29 043	3 200	124	3.9
5 000— 9 999 - ..	161	42	119	1 127 000	87 353	7 000	544	7.8
10 000—19 999 - ..	140	60	80	1 960 000	330 581	14 000	2 361	16.8
20 000—49 999 - ..	127	82	45	3 810 000	735 317	30 000	5 790	19.3
50 000—99 999 - ..	59	43	16	4 130 000	482 255	70 000	8 174	11.7
100 000 kr. og over ..	²⁾ 70	61	9	19 367 000	3 705 958	276 671	52 942	19.1
Sum	1 182	341	841	31 486 500	5 392 400	26 640	4 563	17.2
c) Ligningsformue (a: Nettoformue med fradrag av aktier).								
Under 1 000 kr.	249	35	214	109 790	288 482	441	1 159	262.7
1 000— 1 999 kr. ...	161	15	146	230 230	30 970	1 430	192	13.4
2 000— 4 999 - ..	247	35	212	795 340	179 585	3 220	727	22.6
5 000— 9 999 - ..	171	52	119	1 197 000	168 546	7 000	986	14.1
10 000—19 999 - ..	130	50	80	1 742 000	391 023	13 400	3 008	22.5
20 000—49 999 - ..	109	64	45	3 483 950	813 403	31 550	7 467	23.7
50 000—99 999 - ..	51	35	16	3 498 090	502 815	68 590	9 859	14.4
100 000 kr. og over ..	64	55	9	15 215 808	3 017 576	237 747	47 150	19.9
Sum	1 182	341	841	³⁾ 26 272 208	5 392 400	22 225	4 563	20.5

Hfølge de i anledning av lov om arveavgift av 8 april 1905 utfærdigede kundgjørelser betales saadan avgift ikke av dødsboer, hvis nettoformue er under 500 kr., og heller ikke av arvelodder, der ikke overstiger 1 000 kr. og tilfalder arveladerens slektninger i ret nedstigende linje. Som følge herav indbefatter de i nævnte bilag meddelte opgaver kun ganske enkelte dødsboer, hvis nettoformue er under 500 kr., likesom der ogsaa savnes opgaver for adskillige boer med for-

¹⁾ Se anm. 1, s. 41.

²⁾ Se anm. 4, s. 42.

³⁾ Som det vil sees, er ligningsformuen overhodet litt større end nettoformuen med fradrag av aktiernes værdi. Dette kommer derav, at sidstnævnte værdi i enkelte tilfælde er større end nettoformuen, saa at altsaa subtraktionen av aktieværdien gir et negativt resultat, mens de under c opførte formuer selvfølgelig aldrig er sat lavere end 0. (Ligningsf.)

muer over dette beløp, nemlig naar det paa grund av antallet av livsarvinger har været klart, at hver enkelts arvelod vilde bli under 1 000 kr.

Denne omstændighet øver en meget væsentlig indflydelse paa opgaverne over antallet av dødsboer i de lavere formuesgrupper helt op til 5 000 kr. og derover, hvilket bl. a. fremgaar av sammenligningen med formuesfordelingen ved de i Skiftestatistikken omhandlede solvente dødsboer. Uagtet sidstnævnte statistik saaledes ikke direkte kan sammenlignes med Arveavgiftsopgaverne, som forøvrig indbefatter mange dødsboer, der ikke berøres av Skiftestatistikken, nemlig alle de, som skiftes av myndige arvinger uten skifterettens mellemkomst, saa frembyr allikevel nævnte sammenligning adskillig interesse i denne forbindelse, og jeg hitsetter derfor følgende utdrag av Skiftestatistikken for aarene 1903, 1904 og 1905, der nærmest svarer til arveavgiftsterminerne 1903/04, 1904/05 og 1905/06.

Dødsboernes masse.	Antal og bruttoformue av solvente dødsboer 1903—1905, fordelt efter størrelsen av deres aktiva.					
	Landdistrikter..		Byer.		Riket.	
	Antal.	Brutto- formue.	Antal.	Brutto- formue.	Antal.	Brutto- formue.
		Kr.		Kr.		Kr.
Indtil og med 200 kr.	272	36 243	25	3 410	297	39 653
200 indtil 500 «	796	284 491	99	36 456	895	320 947
500— 1 000 «	1 099	808 722	129	94 887	1 228	903 609
1 000— 2 000 «	1 338	1 936 465	188	275 025	1 526	2 211 490
2 000— 5 000 «	1 626	5 223 174	298	988 315	1 924	6 211 489
5 000— 10 000 «	770	5 437 972	210	1 465 578	980	6 903 550
10 000— 20 000 «	471	6 582 944	138	1 947 937	609	8 530 881
20 000— 50 000 «	202	6 206 069	117	3 659 213	319	9 865 282
50 000— 100 000 «	53	3 612 829	51	3 371 046	104	6 983 875
100 000— 200 000 «	22	3 019 373	24	3 332 245	46	6 351 618
200 000— 500 000 «	4	1 186 116	11	3 572 675	15	4 758 791
500 000—1 000 000 «	—	—	4	3 015 220	4	3 015 220
1 000 000— kr. og over	1	3 623 558	2	5 799 759	3 ¹⁾	9 423 317
Tilsammen	6 654	37 957 956	1 296	27 561 766	7 950	65 519 722

Av det samlede antal solvente dødsboer faldt der ifølge Skiftestatistikken og ifølge de ovenfor meddelte fra Arveavgiftsregnskapene hentede opgaver følgende procenttal paa de forskjellige formuesgrupper:

¹⁾ Herav 1 paa kr. 3 824 919 brutto (kr. 3 796 456 netto).

Formuesgrupper.	Landdistrikter.		Byer.	
	Ifølge Skiftestatistikken.	Ifølge Arveavgiftsregnskapene.	Ifølge Skifteretsstatistikken.	Ifølge Arveavgiftsregnskapene.
Indtil 500 kr.	16.05	8.06	9.57	6.60
500— 1 000 «	16.52	13.16	9.95	5.41
1 000— 2 000 «	20.11	16.29	14.51	12.10
2 000— 5 000 «	24.43	27.39	22.99	21.91
5 000— 10 000 «	11.57	17.73	16.20	15.74
10 000— 20 000 «	7.08	12.08	10.65	12.61
20 000— 50 000 «	3.03	3.94	9.03	12.43
50 000—100 000 «	0.80	0.90	3.94	6.43
100 000 kr. og over.....	0.41	0.45	3.16	6.77
Tilsammen	100	100	100	100

Som det vil sees, støtter disse opgaver hinanden, naar hensyn tages til de før nævnte omstændigheter, der bevirker, at Skiftestatistikken for de lavere formuesgruppers vedkommende maa vise høiere procentforhold end Arveavgiftsregnskapene. Herved styrkes ogsaa sandsynligheden av, at de av disse sidste utledede opgaver over den del av formuerne, der bestod av aktier, indtil en viss grad kan antages at ha en repræsentativ karakter.

Som der kunde ventes, viser disse opgaver en væsentlig forskjel mellem landdistrikterne og byerne. I de førstnævnte utgjorde aktiernes værdi alene 1.8 pct., men i byerne 14.9 pct. av bruttoformuen. For landdistrikternes vedkommende fremtræder forholdet i heromhandlede henseende mellem de større og de mindre formuer paa en meget uregelmæssig maate. Materialet er jo her forholdsvis knapt. Imidlertid synes der at gjøre sig gjældende den regel, at aktiebeløpet i forhold til bruttoformuen er stigende fra de mindre til de større formuer. Saaledes utgjorde aktiernes værdi ved formuer under 2 000 kr. gjennemsnitlig 0.5 pct. av den samlede bruttoformue, ved formuer mellem 2 000 og 10 000 kr.: 1.3 pct., mellem 10 000 og 50 000 kr.: 1.6 pct. og ved større formuer 3.7 pct.

Hvad byerne angaar, viser der sig i det hele forholdsvis jevne resultater: dog er der et noksaa stort sprang i procenttallene ved overgangen fra formuer under 10 000 kr. til de høiere formuer. Aktiebeløpene utgjorde nemlig følgende procenter av bruttoformuerne. Ved formuer under 2 000 kr.: 2.8 pct., 2 000—9 999 kr.: 4 pct., 10 000—49 999 kr.: 13.3 pct., 50 000 kr. og derover: 16.3 pct.

Det er selvsagt, at disse procenttal maa forutsættes at kunne undergaa temmelig betydelige modifikationer, naar et større materiale blir undergit bearbeidelse. Man er imidlertid foreløbig henvist til at gaa ut fra de ovenfor beregnede.

Hvad der imidlertid for nærværende undersøkelse er av størst interesse er forholdet mellem aktieværdien og ligningsformuen; det nærmeste formaal med undersøkelsen er nemlig at søke konstateret, hvor stort tillæg der gjennemsnitlig tat maa gjøres til ligningsformuer av forskjellig størrelse for av disse at utlede formuernes samlede størrelse iberegnet aktiernes værdi.

I saa henseende viser opgaverne, at den største del av aktieværdien falder paa formuer paa kr. 10 000 og derover. For byernes vedkommende faldt av en samlet aktieværdi til beløp kr. 5 392 400 ikke mindre end kr. 4 724 817, altsaa 88 pct., paa ligningsformuer av nævnte størrelse, og i landdistrikterne kr. 85 853 = 65 pct. av kr. 132 748 Paa ligningsformuer under kr. 10 000 faldt der i byerne gjennemsnitlig tat alene aktier til et beløp av under kr. 1 000, men allerede paa formuer mellem 10 000 og 20 000 kr. stiger det gjennemsnitlige aktiebeløp til kr. 3 000 og naar i de følgende formuesklasser adskillig høiere op, like til kr. 47 150 ved formuer paa kr. 100 000 og derover.

I landdistrikterne var aktiebeløpet ved formuer under kr. 10 000 ganske ubetydelig, nemlig gjennemsnitlig alene 40—50 kr., men stiger i de følgende formuesklasser til kr. 300 og derover.

Ganske anderledes stiller sig imidlertid det relative forhold «mellem aktiebeløpene og ligningsformuene». Der kan nemlig ikke i saa henseende paapekes nogen bestemt utpræget forskjel mellem de større og de mindre formuer. Det høieste procentforhold forekommer endog ved ligningsformuer under kr. 1 000, hvilket imidlertid er saaledes at forstaa, at der er endel formuer, hvis nettobeløp iberegnet aktieværdien er temmelig stort, men som med fradrag av denne kan synke ned til 0 og derunder, fordi gjælden er større end aktieværdien.

Overhodet synes man efter de i dette bilag meddelte opgaver foreløbig at kunne bli staaende ved det hovedresultat, at det tillæg, som av hensyn til aktieværdien maa gjøres til ligningsformuene, gjennemsnitlig kan ansættes til 20.5 pct. for alle formuesklasser i byerne og til 2.4 pct. for alle formuesklasser i landdistrikterne.

Foruten det forbehold, som ved denne beregning maa gjøres paa grund av det forholdsvis ringe omfang av de iagttagelser, som endnu staar til raadighet med hensyn til Arveavgiftsregnskapene, maa man, naar disse forholdstal skal bringes i anvendelse paa de ved skatteligningerne i byer og landdistrikter antagne formuer, ta i betragtning, at dødsboerne repræsenterer formuesforhold, som for den største del vedkommer en forbigangen tid og som derfor ikke uten videre kan overføres paa de senere aars ligningsopgaver, der gjælder en i det hele tat yngre slægt, som kan besidde aktier i et andet forhold end dødsboernes, og sandsynligvis har forholdsvis mere av sin formue anbragt i aktier.

De beregninger, som man efter det nu forhaandenværende materiale har anledning til at anstille, peker ogsaa bestemt i den retning, at aktieværdien er væsentlig større end de beløp, der kommer tilsyne gjennom Arveavgiftsregnskapene.

Det vil nemlig av de efterfølgende beregninger sees, at gjennemsnittsforholdet mellem den personlige ligningsformue for 1906 er beregnet til omtrent 6.8 pct. for landdistrikterne og 48.2 pct. for byerne og for 1892 til henholdsvis 2.5 pct.

og 32.5 pct. For 1892 svarer altsaa de for landdistrikterne beregnede forholdstal til de av Arveavgiftsregnskapene utledede, mens de for byerne beregnede tal ogsaa for 1892 var væsentlig høiere end efter Arveavgiftsregnskapene.

Uagtet der trænges fortsat bearbejdelse saavel av Arveavgiftsregnskapene som av ligningsopgaverne for at bringe det heromhandlede forhold paa det rene, kan det dog allerede nu fastslaaes, at hovedaarsaken til den paaepkte forskjel stikker i den foran nævnte omstændighet, at Arveavgiftsregnskapene ikke avgir nogen brukbar maalestok for det i nutiden eller i de senere aar bestaaende forhold, men vel om det forhold, der i saa maate har bestaaet for nogen tid tilbake.

Naar forøvrig den i norske aktieselskaper anbragte kapital i 1906 side 19 f. er beregnet til kr. 367 370 111, maa herved erindres, at hvis der som i nærværende tilfælde spørges om, hvormeget derav der tilhører norske borgere, da skulde man egentlig fradrage den del av de norske aktieselskapers kapital, som er paa utlændingers hænder, mens der omvendt skulde tillægges det beløb, for hvilket norske borgere er interessert, — i fremmede aktieselskaper, der virker i Norge, samt ogsaa i rent utenlandske foretagender.

Hvorledes plus og minus her vil stille sig, er det for tiden vanskelig at uttale sig om, men efter et skjøn, om hvis approksimative rigtighet man har konferert med fagmænd paa dette omraade, skulde der neppe foreligge nogen grund til at ansætte den norske borgere tilhørende aktiekapital til mindre end ovennævnte beløb av ca. 367 millioner kr.

Forsaavidt de ovenanførte tal navnlig for byernes vedkommende skulde gi indtrykket av, at aktier utgjør en uforholdsmæssig stor del av formuen, saa maa det erindres, at beløpene her er sat i forhold til den personlige nettoformue, idet al gjæld er fradraget denne. Hvis f. eks. en byindvaaner har aktier til et beløb av kr. 25 000, andre aktiver til værdi kr. 75 000 og en gjæld av kr. 20 000, saa utgjør aktieværdien 25 pct. av bruttoformuen, men 45.5 pct av den personlige nettoformue (kr. 55 000).

Ogsaa et forhold kan synes høiere, end man paa forhaand kunde ha ventet, men kan maaske forklares derved, at adskillige aktiebeløb eies av forretningsdrivende, hvis formue for en betydelig del er anbragt i aktier. Endel aktier falder derhos paa formuer, der ligger under skattegrænsen, og blandt de beskattede formuer tør det være en del, som ved ligningerne er taksert til et lavere beløb end det virkelige, mens aktiernes værdi ved den her anvendte beregning maa antages at være fuldt ut medtat.

Den her opstillede beregning av den samlede aktieværdi støttes forøvrig av det i følgende avsnit VI, b utredede forhold mellem indtægt og formue, sammenholdt med ligningsansættelsernes hovedresultat. Dernæst synes den ogsaa at staa i god samklang med de s. 19 f. anm. nævnte opgaver over svenske aktiebolag, idet en samlet aktieværdi av ca. 367.3 millioner kr. i Norge 1906 maa siges at staa i et rimelig forhold til et motsvarende beløb av 1 132 millioner i Sverige 1902. Ifølge Statistisk Aarvog for Danmark 1908, s. 105, hadde de danske aktieselskaper en indbetalt kapital av kr. 597 874 965 i 1905 og kr. 773 111 740 i 1908, derav fordelt paa aktieselskaperens stiftelsesaar: 5.5 mill. i en del av 1908, 21.6 mil-

lioni kr. 1907, 24.7 mill. 1906, 13.6 mill. 1905, 80.6 mill. 1900—1904, 197.0 mill. 1895—1899, 48.9 mill. 1890—1894, 23.5 mill. 1885—1889, 36.1 mill. 1880—1884, 9.6 mill. 1875—1879, 150.7 mill. 1870—1874, 152.4 mill. tidligere og 9.0 mill. med ubekjent stiftelsesaar. Den gjennomsnitlige dividende var i 1907 6.31 pct. og i 1904 6.32 pct.

Ved den ovenfor utredede — vistnok kun approksimative — bestemmelse av forholdet mellem den samlede formue og den del derav, som falder paa aktier, er vi komne et skridt nærmere henimot det maal, vi har stilt os, nemlig at beregne den indflydelse, som medregningen av aktieindtægten kan antages at utøve paa indtægterne i de forskjellige indtægtsklasser. Men til besvarelsen av dette spørsmål utkræves videre, at ogsaa det gjennomsnitlige forhold mellem formue og indtægt bestemmes for de forskjellige indtægtsklasser. For undersøkelsen herav skal der gjøres rede i følgende avsnit.

VI.

Aktiekapital og aktieindtægt i deres forhold til formue og indtægt av forskjellig størrelse.

b) Formuernes fordeling paa de forskjellige indtægtsklasser.

Til opplysning om forholdet mellem formue og indtægt særskilt for de forskjellige indtægtsklasser er der foranstaltet et repræsentativt utdrag av ligningslister for 55 herreder og 15 byer. Hovedresultatet av denne undersøkelse er meddelt i omstaaende tabeller over antallet av skatydere med og uten formue i forskjellige indtægtsgrupper.

Angaaende den maate, paa hvilken det repræsentative utvalg er blit opstilt, hidsættes følgende nærmere forklaring:

De 55 repræsentative *herreder* er med benyttelse av sidste folketællings resultater i henseende til befolkningens fordeling efter de viktigste næringsveie (jordbruk, fabrikkdrift, samt i visse landsdele: fiskeri og sjøfart) utvalgt inden hvert amt saaledes, at deres folkemængde utgjør omtrent 12 % av amtets, idet det derhos saavidt mulig ogsaa er iagttat, at hver av de nævnte næringsveie er repræsentert efter et lignende forhold.

Følgende herreder er saaledes valgt:

Smaalenene: Eidsberg og Berg. Akershus: Asker, Aas og Fet. Hedemarken: Nes, S. Odalen, Stor-Elvedalen, Kvikne. Kristians: S. Aurdal, Vardal, Nordre Fron. Buskerud: Hole, Nore og Røken. Jarlsberg og Larvik: Sem, Strømmen. Bratsberg: Bamle, Hitterdal, Fyresdal. Nedenes: Hisø, V. Moland, Valle. Lister og Mandal: Oddernes, Fjotland, Bjelland. Stavanger: Nærbo, Hetland, Torvestad. S. Bergenhus: Kvinherred, Os, Lindaas. N. Bergenhus: Sogn-

(Forts. s. 53.)

Antal skatydere med og uten formue i forskjellige indtægtsgrupper med oplysning om de motsvarende samlede indtægts- og formuesbeløp i 55 repræsentative herreder og 15 repræsentative byer efter de kommunale skatteligningslister for 1907.

Indenbygds og utenbygds skatydere samt aktieselskaper, fordelt efter indtægtsgrupper.	Antal skatydere			Deres samlede indtægt.	Deres samlede formue.	Pr. 100 kroners indtægt hvormange kr. i formue.	Gjennemsnittlig formue pr. skatyder:		Forholdstal for skatydere uten formue pr. 100 skatydere.
	med formue.	uten formue.	Tilsammen.				a) overhodet. b) med formue.		
A. 55 herreder.				Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1. Indenbygds personlige skatydere.									
Indtægter:									
Under 600 kr.	14 139	26 769	40 908	12 985 629	28 191 652	217	689	1 994	65.4
600— 799 «	4 079	1 913	5 992	3 925 473	15 968 070	407	2 665	3 915	31.9
800— 999 «	2 036	576	2 612	2 244 538	12 439 532	554	4 762	6 110	22.1
1 000— 1 499 «	1 809	385	2 194	2 563 384	17 071 658	666	7 781	9 437	17.6
1 500— 1 999 «	603	149	752	1 270 015	9 587 680	755	12 750	15 899	19.8
2 000— 2 999 «	490	112	602	1 399 442	11 245 146	803	18 680	22 949	18.6
3 000— 4 999 «	303	74	377	1 380 864	10 048 610	728	26 654	33 164	19.6
5 000— 9 999 «	111	14	125	795 225	8 333 910	1 048	66 671	75 080	11.2
10 000—19 999 «	29	1	30	384 575	6 493 760	1 689	216 459	223 922	3.3
20 000 kr. og over	10	-	10	370 355	6 916 200	1 868	691 620	691 620	-
	23 609	29 993	53 602	27 319 500	126 296 218	462	2 356	5 349	55.9
2. Utenbygds personlige skatydere.									
Indtægter:									
Under 600 kr.	1 155	24	1 179	178 721	4 274 150	2 392	3 625	3 700	2.0
600— 799 «	49	2	51	34 179	649 500	1 315	12 735	13 255	3.9
800— 999 «	35	2	37	31 385	583 400	1 859	15 767	16 668	5.4
1 000— 1 499 «	65	-	65	79 850	1 452 400	1 819	22 345	22 345	-
1 500— 1 999 «	28	1	29	48 115	748 900	1 556	25 824	26 746	3.4
2 000— 2 999 «	38	3	41	95 765	1 530 700	1 598	37 334	40 281	7.3
3 000— 4 999 «	26	2	28	101 441	1 591 100	1 568	56 825	61 196	7.1
5 000— 9 999 «	22	-	22	150 985	2 507 000	1 660	113 954	113 954	-
10 000—19 999 «	6	-	6	73 200	1 149 500	1 570	191 583	191 583	-
20 000 kr. og over	5	-	5	162 775	1 449 900	891	289 980	289 980	-
	1 155	24	1 179	178 721	4 274 150	2 392	3 625	3 700	2.0

Indtægter:									
Under 600 kr.	41	5	46	16 720	327 100	1 956	7 111	7 978	10.9
600— 799 «	19	-	19	12 520	137 700	1 100	7 247	7 247	-
800— 999 «	12	-	12	10 120	134 300	1 327	11 192	11 192	-
1 000— 1 499 «	23	1	24	27 225	500 200	1 837	20 842	21 748	4.2
1 500— 1 999 «	18	-	18	29 645	416 600	1 405	23 144	23 144	-
2 000— 2 999 «	17	-	17	39 175	584 700	1 493	34 394	34 394	-
3 000— 4 999 «	27	1	28	106 485	2 036 600	1 912	72 735	75 430	3.6
5 000— 9 999 «	16	-	16	114 223	2 105 130	1 843	131 571	131 571	-
10 000—19 999 «	16	-	16	227 650	2 869 800	1 261	179 362	179 362	-
20 000 kr. og derover	11	-	11	463 220	7 661 600	1 654	696 509	696 509	-
	200	7	207	1 046 983	16 773 730	1 602	81 032	83 868	3.4

4. Samlet antal skat-
ydere:

Indtægter:									
Under 600 kr.	15 335	26 798	42 133	13 181 070	32 792 902	248	778	2 138	63.6
600— 799 «	4 147	1 915	6 062	3 972 172	16 755 270	429	2 364	4 040	31.6
800— 999 «	2 083	578	2 661	2 286 043	13 157 232	576	4 944	6 316	21.7
1 000— 1 499 «	1 897	386	2 283	2 670 459	19 024 258	712	8 333	10 029	16.9
1 500— 1 999 «	649	150	799	1 347 775	10 753 180	798	13 458	16 569	18.8
2 000— 2 999 «	545	115	660	1 534 382	13 360 546	871	20 243	24 514	17.4
3 000— 4 999 «	356	77	433	1 588 790	13 676 310	861	31 585	38 417	17.8
5 000— 9 999 «	149	14	163	1 060 433	12 946 040	1 221	79 424	86 886	8.6
10 000—19 999 «	51	1	52	685 425	10 513 060	1 514	202 174	206 138	1.9
20 000 kr. og derover	26	-	26	996 350	16 027 700	1 609	616 450	616 450	-
	25 238	30 034	55 272	29 322 899	159 006 498	542	6 300	6 300	54.3

Antal skatydere med og uten formue i forskjellige indtægtsgrupper med oplysning om de motsvarende samlede indtægts- og formuesbeløb i 55 repræsentative herreder og 15 repræsentative byer efter de kommunale skatteligningslister for 1907. (Forts.)

Indenbygds og utenbygds skatydere samt aktieselskaper, fordelt efter indtægtsgrupper.	Antal skatydere			Deres samlede indtægt.	Deres samlede formue.	Pr. 100 kroners indtægt hvormange kr. i formue.	Gjennemsnitlig formue pr. skatyder :		Forholdstal for skatydere uten formue pr. 100 skatydere.
	med formue.	uten formue.	Tilsammen.				a) overhodet.	b) med formue.	
				Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
B. 15 byer.									
<i>a) Sammen drag for 9 fuld- stændig optalte byer.</i>									
1. Indenbysboende.									
Indtægter:									
Under 600 kr.....	299	2 662	2 961	1 045 133	1 142 700	109	386	3 822	89.9
600— 799 -	227	2 453	2 680	1 773 831	880 200	49.7	328	3 878	91.5
800— 999 -	243	1 629	1 872	1 680 560	1 001 000	59.6	535	4 119	87.0
1 000— 1 499 -	364	1 127	1 491	1 763 940	2 225 000	126	1 492	6 113	75.6
1 500— 1 999 -	207	277	484	804 525	1 781 000	221	3 680	8 604	57.2
2 000— 2 999 -	230	263	493	1 127 625	2 327 800	206	4 722	10 121	53.3
3 000— 4 999 -	231	141	372	1 333 600	3 610 000	271	9 704	15 628	37.9
5 000— 9 999 -	132	30	162	1 038 850	4 872 000	469	30 074	36 909	18.5
10 000—19 999 -	39	1	40	508 805	4 328 000	851	108 200	110 974	2.5
20 000 kr. og derover	15	-	15	488 900	4 317 000	883	287 800	287 800	-
	1 987	8 583	10 570	11 565 769	26 484 700	230	2 506	13 329	81.2

Indenbygds og utenbygds skatydere samt aktieselskaper, fordelt efter indtægtsgrupper.	Antal skatydere			Deres samlede indtægt.	Deres samlede formue.
	med formue.	uten formue.	Tilsammen.		
(B. 15 byer. Forts.)				Kr.	Kr.
2. Utenbysboende.					
Indtægter:					
Under 600 kr.....	111	47	158	36 890	556 500
600— 799 -	16	2	18	11 720	79 000
800— 999 -	12	2	14	11 840	97 000
1 000— 1 499 -	7	12	19	23 180	116 000
1 500— 1 999 -	5	9	14	23 685	49 000
2 000— 2 999 -	8	11	19	43 780	102 000
3 000— 4 999 -	7	6	13	46 775	224 000
5 000— 9 999 -	4	4	8	55 490	99 000
10 000—19 999 -	2	-	2	28 027	97 000
20 000 kr. og derover.....	1	-	1	26 000	328 000
	173	93	266	307 387	1 747 500
3. Aktieselskaper.					
Indtægter:					
Under 600 kr.....	50	6	56	21 400	297 500
600— 799 -	21	1	22	13 900	135 900
800— 999 -	10	-	10	8 200	125 000
1 000— 1 499 -	24	-	24	28 400	301 900
1 500— 1 999 -	22	-	22	36 100	424 500
2 000— 2 999 -	35	3	38	85 900	862 600
3 000— 4 999 -	27	-	27	99 700	1 019 200
5 000— 9 999 -	13	-	13	89 200	923 500
10 000—19 999 -	10	1	11	147 600	1 257 000
20 000 kr. og derover.....	16	-	16	771 300	4 992 500
	228	11	239	1 301 700	10 339 600
4. Samlet antal skat- ydere.					
Indtægter:					
Under 600 kr.....	460	2 715	3 175	1 103 423	1 996 700
600— 799 -	264	2 456	2 720	1 799 451	1 095 100
800— 999 -	265	1 631	1 896	1 700 600	1 223 000
1 000— 1 499 -	395	1 139	1 534	1 815 520	2 642 900
1 500— 1 999 -	234	286	520	864 310	2 254 500
2 000— 2 999 -	273	277	550	1 257 305	3 292 400
3 000— 4 999 -	265	147	412	1 480 075	4 853 200
5 000— 9 999 -	149	34	183	1 183 540	5 894 500
10 000—19 999 -	51	2	53	684 432	5 682 000
20 000 kr. og derover.....	32	-	32	1 286 200	9 637 500
	2 388	8 687	11 075	13 174 856	38 571 800

Antal skatydere med og uten formue i forskjellige inntætsgrupper med opplysning om de motsvarende samlede inntæfts- og formuesbeløp i 55 representative herreder og 15 representative byer efter de kommunale skatteligningslister for 1907. (Forts.)

Indenbygds og utenbygds skatydere samt aktieselskaper, fordelt efter inntæftsgrupper.	Antal skatydere			Deres samlede inntægt.	Deres samlede formue.	Pr. 100 kroners inntægt hvormange kr. i formue.	Gjennomsnittlig formue pr. skatyder:		Forholdstal for skatydere uten formue pr. 100 skatydere.
	med formue.	uten formue.	Tilsammen.				a) overhodet.	b) med formue.	
(B. 15 byer. Forts.)				Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
b) Sammendrag for 6 representativt optalte byer.									
1. Indenbysboende.									
Inntægter:									
Under 600 kr.....	127	2 797	2 924	1 235 320	859 300	69.6	294	6 766	95.7
600— 799 -	128	2 601	2 729	1 695 900	910 600	53.7	334	7 114	95.3
800— 999 -	166	3 985	4 151	3 503 050	1 267 000	36.2	305	7 633	96.0
1 000— 1 499 -	234	3 125	3 359	3 792 900	2 361 300	62.3	703	10 091	93.0
1 500— 1 999 -	133	728	861	1 396 050	1 599 000	115	1 857	12 023	84.6
2 000— 2 999 -	224	599	823	1 874 600	4 005 400	214	4 867	17 881	72.8
3 000— 4 999 -	247	343	590	2 116 000	5 287 400	250	8 962	21 406	58.1
5 000— 9 999 -	227	117	344	2 171 400	10 456 000	482	30 395	46 062	34.0
10 000—19 999 -	89	5	94	1 275 700	9 664 000	758	102 809	108 584	5.3
20 000 kr. og derover	44	1	45	1 439 000	14 350 000	997	318 889	326 136	2.2
c) Samtlige 15 byer.	1 619	14 301	15 920	20 499 920	50 760 000	248	3 188	31 353	89.8
1. Indenbysboende.									
Inntægter:									
Under 600 kr.....	426	5 459	5 885	2 280 453	2 002 000	87.8	340	4 699	92.8
600— 799 -	355	5 054	5 409	3 469 731	1 790 800	51.6	331	5 044	93.4
800— 999 -	409	5 614	6 023	5 183 610	2 268 000	43.7	377	5 545	93.2
1 000— 1 499 -	598	4 252	4 850	5 556 840	4 586 300	82.5	946	7 669	87.7
1 500— 1 999 -	340	1 005	1 345	2 200 575	3 380 000	153.6	2 513	9 941	74.7
2 000— 2 999 -	454	862	1 316	3 002 225	6 333 200	211.0	4 812	13 950	65.5
3 000— 4 999 -	478	484	962	3 449 600	8 897 400	257.9	9 249	18 614	50.3
5 000— 9 999 -	359	147	506	3 210 250	15 328 000	477.5	30 292	42 696	29.1
10 000—19 999 -	128	6	134	1 784 505	13 992 000	783.8	104 418	109 313	4.5
20 000 kr. og derover	59	1	60	1 927 900	18 667 000	968.0	311 117	316 390	1.7
	3 806	92 884	96 690	32 065 689	77 244 700	241	2 916	21 421	86.4

(Fortsat fra s. 47.)

dal, Gulen, Bremanger, Kirkebø. Romsdal: Haram, Bolsø, Aure, Eide, Sande. S. Trondhjem: Roan, Ørlandet, Aalen, Rissen. N. Trondhjem: Nedre Stjørdalen, Nærø. Nordland: Nesna, Steigen, Hadsel, Bodin. Tromsø: Maalselven, Tromsøysund. Finnmarken: Alten, Maasø. Tilsammen: Viken: 10 herreder. Oplandene: 7 herreder. Sørlandet: 9 herreder. Vestlandet: 10 herreder. Trøndelagen: 11 herreder. Nordlandet: 8. Riket 55.

Hvad *byerne* angaar, er der for følgende 9 gjort fuldstændige uddrag: Fredrikstad, Gjøvik, Holmestrand, Porsgrund, Grimstad, Farsund, Sandnes, Stenkjær og Vadsø. Disse byer hadde i 1907 en samlet hjemmehørende folkemængde av 37 450.

Desuten er der foretat partielt udrag for følgende 5 større byer: Kristiania, Bergen, Trondhjem, Stavanger, Kristiansund (N.) og Tromsø. Utvalget er for de sidstnævnte byer foretat for ca. $\frac{1}{7}$ av de i disse byer optegnede skatydere, undtagen for Kristiansund, hvor man har tat ca. $\frac{1}{5}$. Der er i nogen byer ekstraheret alle, paa side 1, 8, 15, 22 o. s. v., i andre 5, 12, 19, 26 o. s. v eller ogsaa paa anden lignende maate.

Med hensyn til antallet av skatydere *med* formue saavel som formuernes beløb er der for de 55 repræsentative herreder og de førstnævnte 9 byer blit gjort fuldstændige udrag av vedkommende originale ligningslister, særskilt for hver indtægtsklasse av a) personlige indenbygds- og indenbysboende skatydere, b) andre personlige skatydere og c) aktieselskaper. For de under b og c nævnte grupper er tillike antallet av skatydere uten formue blit ekstrahert, tillike med angivelse av indtægtsbeløpene. For de indenbygds og indenbys personlige skatydere er derimot (uten særskilt optælling) antallet av personer uten formue blit beregnet paa den maate, at de øvrige opgaver er blit fradrat de av ligningskommissionerne anførte tal for hver enkelt indtægtsgruppe. I de enkelte tilfælde, hvor vedkommende ligningskommissions gruppeinddeling viste sig ikke ganske overensstemmende med den her anvendte, er dette blit saavidt mulig berigtiget.

For de fem byer, for hvis vedkommende partielle udrag er blit gjort, er der kun tat hensyn til de personlige indenbys skatydere, hvis indtægts- og formuesforhold paa den anden side er blit fuldstændig ekstraheret, ogsaa forsaavidt angaar personer uten formue.

Med hensyn til spørsmålet om, hvorvidt dette utvalg kan antages at gi et sandt uttrykk for det gjennomsnitlige forhold, kan følgende anføres:

Gjennemsnittsforholdet for samtlige skatydere i de heromhandlede 55 herreder mellem indtægt og formue var som kr. 100 : kr. 542, mens det tilsvarende forhold i rikets samtlige landdistrikter ifølge de i Statistisk Aarbok meddelte opgaver var kr. 100 : kr. 538, altsaa et meget nærliggende tal.

Antallet av indenbygds personlige skatydere var i de 55 herreder 53 602 og i samtlige landdistrikter 478 215¹⁾, altsaa 8.92 ganger saamange.

Ved at multiplicere det for de repræsentative herreder angivne indtægts- og formuesbeløb med nævnte faktor, kommer man til følgende resultat med hensyn til den samlede indtægt og den samlede formue i alle rikets landdistrikter.

¹⁾ Ifølge Folkeforsikringskomitéens indtægtsstatistik, incl. s. 31.

	Indtægt.	Formue pr. 100 kr. indtægt.	Formue.
	Kr.	Kr.	Kr.
1. Personlige skatydere	243 689 940	462	1 126 562 264
2. Utenbys skatydere	8 531 231	1 666	142 154 026
3. Aktieselskaper og sparebanker..	9 339 088	1 602	149 621 672
Tilsammen	261 560 259	542	1 418 337 962

Ifølge Statistisk Aarbok utgjorde efter de kommunale ligninger i landdistrikterne for 1907 den samlede indtægt kr. 264 080 000 og den samlede formue kr. 1 421 807 000, altsaa ca. 2¹/₂ mill. kr. mere i indtægt og 3¹/₂ mill. kr. mere i formue. Hvis man imidlertid istedetfor det under 3 for aktieselskaper og sparebanker opførte beløp indsætter det s. 19 f. beregnede, nemlig indtægt kr. 11 489 034 og formue kr. 137 868 408, viser det sig for indtægtens vedkommende en forholdsvis ringe forskjel mellem begge opgaver, hvorimot den paa grundlag av de repræsentative opgaver beregnede formue blir for lav. Herved maa dog bemerkes, at denne beregning er meget summarisk, og at der maa lægges større vægt paa den i det følgende for de enkelte indtægtsklasser opstilte detaljerte beregning.

Hvad byerne angaar, utgjorde det samlede antal av indenbys personlige skatydere i de repræsentative byer og bydele ialt 26 490 og forholdt sig til indtægtsstatistikens tal 178 689 (indl. s. 30) som 1 : 6.75. Multipliceres det i de repræsentative opgaver anførte indtægtsbeløp med dette tal, utkommer som de personlige skatydernes samlede indtægt kr. 216 443 400.

For utenbysboende skatydere kan efter forskjellige opgaver (bl. a. for Kristiania for 1907 og for de øvrige byer for 1902 med approksimativt tillæg for folkemængdens forøkelse) regnes et indtægtsbeløp av kr. 7 435 000, mens de i byerne særskilt skatlagte aktieselskaper efter nærværende statistikk s. 19 f hadde en samlet indtægt av kr. 29 138 674 og en beregnet formue av kr. 280 574 274.

I henhold hertil og de forøvrige i foranstaaende tabel meddelte gjennomsnittforhold mellem indtægt og formue, skulde den samlede i byerne skatlagte formue kunne beregnes som følger:

	Indtægt.	Formue pr. 100 kr. indtægt.	Formue ialt.
	Kr.	Kr.	Kr.
1. Personlige indenbys skatydere	216 443 400	¹⁾ 241	521 628 594
2. Utenbys skatydere	7 435 000	²⁾ 569	42 305 150
3. Aktieselskaper og sparebanker	29 138 674	³⁾ 963	280 574 274
Tilsammen	253 017 074	334	844 508 018

¹⁾ Gjennomsnitt for 9 fullstændig optalte og 6 delvis optalte byer.

²⁾ Gjennomsnitt for de 9 førstnævnte byer.

³⁾ Beregnet efter forholdet 280 574 274 : 29 138 674. Gjennomsnittet for de 9 byer gir et lavere forholdstal, nemlig 794, men disse byer er mindre end de øvrige 6.

Disse tal viser saavel for indtægten som for formuen et noget høiere resultat end de fuldstændige skatteligningsopgaver for byerne, efter hvilke det samlede indtægtsbeløb skal være kr. 248 635 484 og den samlede formue kr. 815 150 876. For indtægtsens vedkommende utgjør forskjellen dog kun 2 pct., men hvad formuen angaar, er forskjellen større, nemlig 3 pct.

Med hensyn til fordelingen av de personlige skatydere paa de forskjellige indtægtsklasser, hitsættes nedenstaaende sammenligning mellem resultaterne av de i Folkeforsikringskomitéens indtægtsstatistik, bilag 12 indtagne fuldstændige opgaver og foranstaaende repræsentative opgaver for 55 herreder og 15 byer. Som det vil sees, stemmer begge opgaver godt overens.

Indtægtsgrupper:	Landdistrikterne.		Byerne.	
	a) Ifølge indtægtsstatistikken.	b) Ifølge de repræsentative opgaver.	a) Ifølge indtægtsstatistikken.	b) Ifølge de repræsentative opgaver.
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
Under 600 kr.....	75.1	76.4	21.4	22.2
600— 999 «	17.0	16.1	43.1	43.2
1 000— 1 999 «	5.9	5.5	24.5	23.4
2 000— 4 999 «	1.7	1.8	8.5	8.6
5 000— 9 999 «	0.3	0.2	1.8	1.9
10 000—19 999 «	0.01	0.01	0.5	0.5
20 000 og derover.....	0.00	0.00	0.2	0.2
	100.0	100.00	100.0	100.0

Idet vi saavel for landdistrikternes som for byernes vedkommende henviser til den efterfølgende detaljerte beregning efter indtægtsklasser, tør det efter forskjellige undersøkelser overhodet antages, at det heromhandlede repræsentative udvalg, uagtet den paapekte forskjel med hensyn til den summariske beregning av den samlede formue, vil kunne benyttes som grundlag for en foreløbig orientering i henseende til forholdet mellem indtægt og formue i de enkelte indtægtsklasser, dog saaledes — vel at merke — at de utkomne resultater for totalbeløpenes vedkommende modificeres i overensstemmelse med de fuldstændige opgaver.

Det kan endnu tilføies, at en særskilt sammenligning, der er anstillet mellem de repræsentative opgaver for Kristiania for 1907 og en av magistraten foranstaltet fuldstændig bearbejdelse i lignende retning av ligningsopgaverne for 1910, viser god indbyrdes overensstemmelse mellem disse opgaver. Til belysning herav hitsættes nedenstaaende sammenligning mellem de repræsentative opgaver (9 929 skatydere) efter ligningen for 1907 og de foran nævnte fuldstændige for 1910 (74 391 skatydere).

	Pr. 100 kr. indtægt hvormeget formue i hver indtægtsklasse:								
	Under 800 kr.	800—999 kr.	1 000— 1 499 kr.	1 500—1 999 kr.	2 000—2 999 kr.	3 000—9 999 kr.	10 000— 19 999 kr.	20 000 kr. og over.	Til- sam- men.
De repræsenta- tive opgaver	65.5	30.1	57.0	119.2	253.0	447.6	752.0	808.0	283.2
De fuldstæn- dige opgaver	61.8	33.0	56.8	128.7	225.4	407.5	845.9	956.4	326.8

Ved sammenligningen mellem forholdstallene for 1907 og 1910 kommer bl. a. i betragtning, at skattegrænsen i mellemtiden er blit nedsat, hvilket øver en merkbar indflydelse paa de lavere indtægtsklasser. I indtægtsklasserne over 10 000 kr. er antallet av de repræsentative opgaver ringe, nemlig henholdsvis 65 og 34.

Paa grundlag av de i det foregaaende omhandlede opgaver, særlig den s. 48 opstillede tabel, er den personlig beskattede formue¹⁾ i rikets bygder og byer beregnet, som følger, pr. 100 kr. antat indtægt:

	Rikets bygder.	Rikets byer.	Herav de partielt op- talte større byer.	De helt optalte mindre byer.
Ved indtægter under 600 kr.	Kr. 217	Kr. 87.8	69.6	109
600— 799 «	407	51.6	53.7	49.7
800— 999 «	554	43.7	36.2	59.6
1 000— 1 499 «	666	82.5	62.3	126
1 500— 1 999 «	755	153.6	115	221
2 000— 2 999 «	803	211.0	214	206
3 000— 4 999 «	728	257.9	250	271
5 000— 9 999 »	1 048	477.5	482	469
10 000—19 999 «	1 689	783.8	758	851
20 000 kr. og over	1 868	968.0	997	883
Overhodet	462	241	248	230

¹⁾ Minimumsgrænsen for den skatbare formue for de indenbysboende skatydere var i Kristiania, Bergen og Trondhjem kr. 4 000, i Stavanger, Fredrikstad, Holmestrand og Grimstad kr. 2 000, i Kristiansund kr. 1 200, i Porsgrund, Gjøvik, Stenkjær, Vardø og Tromsø kr. 1 000 samt i Farsund og Sandnes kr. 500. I landdistrikterne gaar den undertiden endnu lavere ned. Denne grænse utøver selvfølgelig en viss indflydelse paa forholdet mellem indtægt og formue.

Som det vil sees, er forholdet i landdistrikterne i det hele taget stigende, bortset fra nogle uregelmæssigheder i indtægtsklasserne kr. 2 000—4 999, der imidlertid utjevnes, naar man beregner et gennemsnitsforhold for gruppen kr. 1 500—4 999 underrett (kr. 762).

Hvad derimot byerne angaar, vil man finde det paafaldende, at det heromhandlede forhold først avtar temmelig sterkt fra den laveste indtægtsgruppe og indtil indtægtsklassen kr. 800—999, mens der derefter viser sig en konstant stigning. Den for byernes vedkommende i indtægtsklasserne indtil kr. 1 000 fremtrædende synkning av formuen i forhold til indtægten beror antagelig derpaa, at der i disse indtægtsklasser er et forholdsvis litet og ikke stigende antal skatydere med formue, likesom heller ikke deres gennemsnitsformue stiger i nogen nævneværdig grad fra den ene indtægtsklasse til den anden. Da nu derimot gennemsnitsindtægten stadig blir høiere, eftersom man gaar over fra den ene indtægtsklasse til den anden, medfører dette, at formuen relativt synker, mens den absolut betragtet ikke synker, men tvertimot viser en liten stigning.

(Det kan her bemerkes, at den danske indtægts- og formuesstatistik for 1903 viser en antydning av et lignende forhold for byerne i motsætning til landdistrikterne. Formuerne er imidlertid i Danmark gjennemgaaende større end i Norge, hvortil den omstændighet, at de danske opgaver over privatformuer indbefatter aktier og selv i byerne medtar ganske smaa formuer, kan bidra noget, mens dog forskjellen væsentlig beror paa andre omstændigheter.)

Med benyttelse av ovenanførte forholdstal for indtægter indtil kr. 20 000 og for høiere indtægter sammenholdt med resultatet av en supplerende undersøkelse for 44 skatydere i Bergen og endel skatydere i forskjellige herreder, har man i efterfølgende tabeller foretat en beregning over formuernes fordeling paa de forskjellige indtægtsklasser og derefter over det antagelige tilsvarende aktiebeløp og dettes bidrag til indtægternes forøkelse i sammenligning med de i ligningsforretningerne opførte personlige indtægter iberegnet indtægt av de særskilt skatlagte aktier.

Til nærmere forklaring angaaende denne beregning hitsættes følgende:

I den av Folkeforsikringskomiteén utgivne indtægtsstatistik er der som bilag 34 meddelt en oversigt over det samlede indtægtsbeløp i 1906 (undtagen aktieutbytte) fordelt paa de forskjellige indtægtsgrupper for personer over 15 aar i rikets bygder og byer.

Ifølge nævnte bilag og de i nærværende skrift meddelte opplysninger om aktieselskaper og sparebanker samt de i indtægtsstatistikken meddelte opplysninger om boer skulde antal og indtægtsbeløp av indtægter paa 1 000 kr. og derover stille sig, som følger:

	Bygder.		Byer.		Riket.	
	Antal.	Indtægts- beløp.	Antal.	Indtægts- beløp.	Antal.	Indtægts- beløp.
		Kr.		Kr.		Kr.
Personer over 15 aar ...	37 138	73 003 940	62 592	138 554 950	99 730	211 558 890
Aktieselskaper og spare- banker	1 133	11 078 234	1) 2 008	31 285 205	3 141	42 363 439
Boer	111	366 650	120	721 800	231	1 088 450
Tilsammen	38 382	84 448 824	64 720	170 561 955	103 102	255 010 779

Imidlertid viser de i Statistisk Aarbok angaaende statsskatligningen for 1906/07, — med fradrag av 63 i utlandet bosatte norske borgere, der betalte indkomstskat efter en indtægt av kr. 174 270, samt likeledes med fradrag av 55 utlændinger og utenlandske aktieselskaper, der i henhold til beslutning om indkomstskat til statskassen § 5, jfr. § 8 svarede saadan skat av en indtægt under 1 000 kr. og hvis samlede indtægt er anslaaet til kr. 33 000 — følgende resultater:

Indtægter efter statsskat- ligning	39 623	89 702 515	65 404	176 631 097	105 027	266 333 612
Altsaa i forhold til oven- staaende beregning ...	+1241	+5 253 691	+ 684	+ 6 069 142	+ 1 925	+ 11 322 833

Efter den maate, paa hvilken indtægtsfordelingen er beregnet i Folkeforsikringens indtægtsstatistik og hvorom nærmere forklaring er meddelt i vedkommende indledning § 9, kunde det ikke ventes, at den ganske skulde stemme med resultatet av statsskatligningen, og det vil av ovenstaaende sees, at den, forsaavidt angaar indtægter paa kr. 1 000 og derover, overhodet har holdt sig ca. 4 pct. under statsskatligningen med hensyn til indtægtsbeløpet og henved 2 pct. med hensyn til antallet.²⁾

For nærværende undersøkelses øiemed har man fundet det hensigtsmæssig at bringe opgaverne saavidt mulig i fuld overensstemmelse med statsskatligningen, hvilket er skedd paa den maate, at man til de i ovennævnte bilag 34 opførte personlige indtægter paa kr. 1 000 og derover har tillagt for landdistrikterne 1 241 og for byerne 684, saaledes fordelt paa de forskjellige indtægtsklasser, at deres indtægter tilsammen utgjør de ovennævnte differencebeløp av henholdsvis kr. 5 253 691 og kr. 6 069 142. Omvendt har man for indtægter under 1 000 kr. fratrukket kr. 1 241 og kr. 684, proportionalt fordelt paa vedkommende indtægtsklasser.

Efter disse forandringer meddeles nu motstaaende nye oversigt over det samlede indtægtsbeløp i 1906, motsvarende det før nævnte bilag 34.

1) I nærværende skrift opføres 15 flere aktieselskaper end i indtægtsstatistikken, hvor aktieselskaper i Narvik og Harstad ikke er medtat.

2) At indtægtsbeløpet har undergaat en sterkere reduktion end antallet, hitrører delvis fra den omstendighet, at adskillige firmaer lignede underrett i statsskatligningen, mens man i folkeforsikringsstatistikken regner med personer, jfr. vedkommende indledning s. 35.

Antal personlige skatydere med en indtægt av 1 000 kr. og derover efter statsskatligningen 1906/07 samt beregnet antal personer med indtægter under 1 000 kr. i 1906.

Indtægtsklasser.	Antal personer over 15 aar undtagen gifte kvinder.			Gjennemsnitsindtægt.	Beregnet indtægtsbeløb.		
	Bygder.	Byer.	Riket.		Bygder.	Byer.	Riket.
				Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Under 100 kr.....	42 294	29 450	71 744	20	845 880	589 000	1 434 880
100— 199 -	195 341	42 267	237 608	150	29 301 150	6 340 050	35 641 200
200— 299 -	169 341	59 869	229 210	240	40 641 840	14 368 560	55 010 400
300— 399 -	95 646	43 910	139 556	330	31 563 180	14 490 300	46 053 480
400— 499 -	70 927	24 508	95 435	430	30 498 610	10 538 440	41 037 050
500— 599 -	59 034	13 653	72 687	530	31 288 020	7 236 090	38 524 110
600— 699 -	48 102	14 927	63 029	610	29 342 220	9 105 470	38 447 690
700— 799 -	27 916	22 162	50 078	710	19 820 360	15 735 020	35 555 380
800— 899 -	18 752	21 709	40 461	810	15 189 120	17 584 290	32 773 410
900— 999 -	10 991	20 734	31 725	910	10 001 810	18 867 940	28 869 750
1 000—1 199 -	9 900	17 962	27 862	1 040	10 296 000	18 680 480	28 976 480
1 200—1 599 -	10 665	16 175	26 840	1 300	13 864 500	21 027 500	34 892 000
1 600—1 999 -	6 801	8 919	15 720	1 700	11 561 700	15 162 300	26 724 000
2 000—2 399 -	3 013	4 580	7 593	2 050	6 176 650	9 389 000	15 565 650
2 400—2 999 -	2 412	4 344	6 756	2 550	6 150 600	11 077 200	17 227 800
3 000—3 999 -	2 378	4 727	7 105	3 250	7 728 500	15 362 750	23 091 250
4 000—4 999 -	1 299	2 351	3 650	4 200	5 455 800	9 874 200	15 330 000
5 000—5 999 -	657	1 202	1 859	5 200	3 416 400	6 250 400	9 666 800
6 000—6 999 -	352	720	1 072	6 100	2 147 200	4 392 000	6 539 200
7 000—7 999 -	267	508	775	7 100	1 895 700	3 606 800	5 502 500
8 000—8 999 -	197	425	622	8 100	1 595 700	3 442 500	5 038 200
9 000—9 999 -	124	359	483	9 100	1 128 400	3 266 900	4 395 300

Antal personlige skatydere med en indtægt av 1 000 kr. og derover efter statsskatligningen 1906/07 samt beregnet antal personer med indtægter under 1 000 kr. i 1906. (Forts.)

Indtægtsklasser.	Antal personer over 15 aar undtagen gifte kvinder.			Gjennemsnitsindtægt.	Beregnet indtægtsbeløb.		
	Bygder.	Byer.	Riket.		Bygder.	Byer.	Riket.
				Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
10 000— 11 999 kr.	85	283	368	10 400	884 000	2 943 200	3 827 200
12 000— 15 999 -	75	244	319	13 000	975 000	3 172 000	4 147 000
16 000— 19 999 -	60	148	208	17 000	1 020 000	2 516 000	3 536 000
20 000— 29 999 -	47	146	193	23 000	1 081 000	3 358 000	4 439 000
30 000— 49 999 -	26	102	128	35 000	910 000	3 570 000	4 480 000
50 000— 99 999 -	14	57	71	65 000	910 000	3 715 000	4 625 000
100 000—199 999 -	6	19	25	135 000	810 481	2 567 862	3 378 343
200 000 kr. og derover.....	1	5	6	250 000	250 000	1 250 000	1 500 000
S a m m e n d r a g :							
Under 199 kr.	237 635	71 717	309 352	120	30 147 030	6 929 050	37 076 080
200— 499 -	335 914	128 287	464 201	306	102 703 630	39 397 300	142 100 930
500— 999 -	164 795	93 185	257 980	675	105 641 530	68 528 810	174 170 340
1 000— 1 999 -	27 366	43 056	70 422	1 286	35 722 200	54 870 280	90 592 480
2 000— 4 999 -	9 102	16 002	25 104	2 837	25 511 550	45 703 150	71 214 700
5 000— 9 999 -	1 597	3 214	4 811	6 473	10 183 400	20 958 600	31 142 000
10 000—19 999 -	220	675	895	12 861	2 879 000	8 631 200	11 510 200
20 000—99 999 -	87	305	392	34 551	2 901 000	10 643 000	13 544 000
100 000 kr. og derover.....	7	24	31	157 238	1 060 481	3 817 862	4 878 343
Tilsammen	776 723	356 465	1 133 188	509	316 749 821	259 479 252	576 229 072

Efterat indtægtsfordelingen er blit bestemt paa den her forklarte maate, gik man over til beregningen av den til hver indtægtsklasse svarende personlige ligningsformue ved hjælp av de side 56 angivne forhold mellem indtægt og formue, idet de der opførte forholdstal for de større grupper ved interpolation modificertes, saa at de kunde passe for de i foranstaaende tabel opstilte mindre indtægtsklasser.

Ved at multiplicere de saaledes bestemte forholdstal med det til hver indtægtsklasse hørende indtægtsbeløp fik man som den samlede personlig lignede formue ved indtægter paa 1 000 kr. og derover et foreløbig beregnet beløp av kr. 677 234 992 for landdistrikterne og kr. 518 560 702 for byerne. Lægges hertil den side 17 anførte formue for aktieselskaper og sparebanker ¹⁾ (henholdsvis kr. 132 938 808 og kr. 312 852 050) samt boernes formue ¹⁾ (henholdsvis kr. 8 139 630 og kr. 16 023 960), utkommer en samlet formue, svarende til indtægter paa 1 000 kr. og derover, av kr. 818 313 430 i landdistrikterne og kr. 847 436 712 i byerne. Ifølge statsskatligningen for 1906/07 utgjorde imidlertid den statsskatlignede formue — med fradrag av kr. 334 000 for norske borgere bosatte i utlandet og et anslagsbeløp av kr. 200 000 for formuer vedkommende endel indtægter under 1 000 kr. ²⁾ — i landdistrikterne kr. 804 615 420 og i byerne kr. 827 318 249, altsaa henholdsvis kr. 13 698 010 og kr. 20 118 463 mindre.

Som det nærmere fremgaar av den side 70 opstilte beregning, maa imidlertid disse beløp yderligere forøkes med kr. 25 745 210 for landdistrikterne og kr. 28 316 850 for byerne, hovedsagelig fordi de ovenanførte personlig lignede formuer alene angaar personer over 15 aar. Naar disse beløp i sin helhet henføres til indtægter paa 1 000 kr. og derover, blir det samlede fradrag for de for disse oprindelig beregnede formuer henholdsvis kr. 39 443 220 og kr. 48 435 313, utgjørende 5.83 og 9.3 pct. av de oprindelig beregnede indtægter, hvorved bemerkes, at differencen vilde ha været adskillig mindre, dersom ikke den side 58 omhandlede forhøielse av indtægtsbeløpene, navnlig i de høiere indtægtsklasser, hadde været gjort.

Den personlig beskattede formue, forsaavidt angaar indtægter paa 1 000 kr. og derover, blir efter denne reduktion at opføre med kr. 637 791 772 i landdistrikterne og kr. 470 125 389 i byerne, fordelt paa de forskjellige indtægtsklasser saaledes, som omstaaende tabel (s. 62) utviser; i denne tabel er de forholdstal, som for hver indtægtsklasse viser, hvor stor formue der antages gjennemsnitlig at svare til hver krone i indtægt, anført med de med ovennævnte procenter gjennemgaaende reducirte faktorer.

¹⁾ Med fradrag for de aktieselskaper, sparebanker og boer, hvis indtægter er under 1 000 kr.

²⁾ Jfr. side 58 og 17.

Beregning over de til de forskjellige indtægtsklasser svarende personlige formuer i 1906.

Indtægtsklasser.	Beregnet indtægtsbeløp.		For hver krone i indtægt hvormange kroner ligningsformue.		Herefter beregnet ligningsformue.		
	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Riket.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Under 100 kr.	845 880	589 000	1.37	0.96	1 158 856	565 440	1 724 296
100— 199 -	29 301 150	6 340 050	1.57	0.95	46 002 806	6 023 048	52 025 854
200— 299 -	40 641 840	14 368 560	1.76	0.90	71 529 638	12 931 704	84 461 342
300— 399 -	31 563 180	14 490 300	2.06	0.85	65 020 151	12 316 755	77 336 906
400— 499 -	30 498 610	10 538 440	2.45	0.79	74 721 595	8 325 368	83 046 963
500— 599 -	31 288 020	7 236 090	2.94	0.67	91 986 779	4 848 180	96 834 959
600— 699 -	29 342 220	9 105 470	3.63	0.55	106 512 295	5 008 009	111 520 304
700— 799 -	19 820 360	15 735 020	4.51	0.46	89 389 824	7 237 109	96 626 933
800— 899 -	15 189 120	17 584 290	5.19	0.42	78 831 533	7 385 402	86 216 935
900— 999 -	10 001 810	18 867 940	5.68	0.42	56 810 281	7 924 535	64 734 816
1 000— 1 199 -	10 296 000	18 680 480	6.08	0.77	62 599 680	14 383 970	76 983 650
1 200— 1 599 -	13 864 500	21 027 500	6.66	0.86	92 337 570	18 083 650	110 421 220
1 600— 1 999 -	11 561 700	15 162 300	7.06	1.54	81 625 602	23 349 942	104 975 544
2 000— 2 399 -	6 176 650	9 389 000	7.25	1.92	44 780 713	18 026 880	62 807 593
2 400— 2 999 -	6 150 600	11 077 200	7.45	2.16	45 821 970	23 926 452	69 748 422
3 000— 3 999 -	7 728 500	15 362 750	7.74	2.28	59 818 590	35 027 070	94 845 660
4 000— 4 999 -	5 455 800	9 874 200	8.23	2.59	44 901 234	25 574 178	70 475 412
5 000— 5 999 -	3 416 400	6 250 400	8.82	3.31	30 132 648	20 688 824	50 821 472
6 000— 6 999 -	2 147 200	4 392 000	9.41	4.03	20 205 152	17 699 760	37 904 912

7 000— 7 999 -	1 895 700	3 606 800	10.80	4.80	20 473 560	17 312 640	37 786 200
8 000— 8 999 -	1 595 700	3 442 500	12.10	5.57	19 307 970	19 174 725	38 482 695
9 000— 9 999 -	1 128 400	3 266 900	13.30	6.53	15 007 720	21 332 857	36 340 577
10 000— 11 999 -	884 000	2 943 200	14.70	7.00	12 994 800	20 602 400	33 597 200
12 000— 15 999 -	975 000	3 172 000	16.70	7.50	16 282 500	23 790 000	40 072 500
16 000— 19 999 -	1 020 000	2 516 000	18.10	8.16	18 462 000	20 530 560	38 992 560
20 000— 29 999 -	1 081 000	3 358 000	19.10	9.60	20 647 100	32 236 800	52 883 900
30 000— 49 999 -	910 000	3 570 000	19.60	11.50	17 836 000	41 055 000	58 891 000
50 000— 99 999 -	910 000	3 715 000	20.10	13.40	18 291 000	49 781 000	68 072 000
100 000—199 999 -	810 481	2 567 862	20.60	14.40	16 695 909	36 977 213	53 673 122
200 000 kr. og derover.....	250 000	1 250 000	21.30	15.51	5 315 264	18 888 318	24 203 582

S a m m e n d r a g:

Under 199 kr.	30 147 030	6 929 050	1.56	0.95	47 161 662	6 588 488	53 750 150
200— 499 -	102 703 630	39 397 300	2.06	0.85	211 271 384	33 573 827	244 845 211
500— 999 -	105 641 530	68 528 810	4.01	0.47	423 530 712	32 403 235	455 933 947
1 000— 1 999 -	35 722 200	54 870 280	6.62	1.02	236 562 852	55 817 562	292 380 414
2 000— 4 999 -	25 511 550	45 703 150	7.66	2.24	195 322 507	102 554 580	297 877 087
5 000— 9 999 -	10 183 400	20 958 300	10.32	4.59	105 127 050	96 208 806	201 335 856
10 000— 19 999 -	2 879 000	8 631 200	16.58	7.52	47 739 300	64 922 960	112 662 260
20 000— 99 999 -	2 901 000	10 643 000	19.57	11.56	56 774 100	123 072 800	179 846 900
100 000 kr. og derover.....	1 060 481	3 817 862	20.75	14.63	22 011 173	55 865 531	77 876 704
Tilsammen	316 749 821	259 479 252	4.25	2.21	1 345 500 740	571 007 789	1 916 508 529

Forinden vi gaar videre i disse undersøkelser, skal vi forsøke at anstille en lignende beregning paa grundlag av statsskatligningen og de kommunale ligninger for aaret 1892/93. Statsskatligningen for nævnte aar skulde være et bedre utgangspunkt end den tilsvarende ligning for 1906/07, fordi man i 1892/93 gik ned til indtægter fra og med 600 kr., ja tildels endog under denne indtægt, nemlig forsaavidt den særskilte beregning av formuesindtægten bragte en lavere indtægt over nævnte grænse. Imidlertid foreligger opgjør over den ved statsskatligningen antagne formue først fra og med ligningen for 1894/95 og selv opgaven for dette aar er for tiden ikke brukbar, da opgaverne for de enkelte skattedistrikter ikke foreligger opsummert til nogen samlet hovedsum.

Paa en indirekte maate kan imidlertid den formue, der svarer til de statskatlignede indtægter paa 1 000 kr. og derover for aaret 1892/93 maaske beregnes ved hjælp av resultatet av de kommunale ligninger. Ifølge Stortingsforh. 1897, 2 bd., prp. nr. 78, side 141 og 149, skulde den til statsskat for 1896/97 lignede formue ha utgjort i landdistrikterne kr. 554 457 000 og i byerne¹⁾ kr. 700 141 000. Denne formue utgjorde i forhold til den kommunalbeskattede 51.83 pct. i landdistrikterne og 102.16 pct. i byerne. Da nu den kommunalbeskattede formue efter ligningen for 1893 utgjorde i landdistrikterne kr. 1 041 972 014 og i byerne kr. 627 971 946, og det ikke er sandsynlig, at forholdet mellem de statskatlignede formuer, forsaavidt angaar indtægter paa 1 000 kr. og derover, og de kommunalskatlignede formuer, er undergaaet nogen synderlig forandring for 1893 til 1897, skulde den statskatlignede formue for 1892/93, forsaavidt nævnte indtægter angaar, kunne beregnes til kr. 540 054 000 i landdistrikterne og kr. 641 536 000 for byerne.

Idet vi nu paa samme maate som for 1906/07 skal søke at beregne den tilsvarende formue med utgangspunkt fra indtægtsbeløpene, oppstilles først paa omstaaende side en oversigt over antal og indtægtsbeløp for samtlige skatydere med indtægter paa 600 kr. og derover efter statsskatligningen for 1892/93, med tillæg av beregnede opgaver over indtægter under 600 kr.

Med hensyn til beregningen av sidstnævnte antal bemerkes følgende:

Folkemængden var i landdistrikterne 1 536 893 i 1892 og 1 644 000 i 1906 og i byerne 486 568 og 670 000. Antallet av personlige indtægter var i 1906 (ifølge den side 60 meddelte tabel) 776 723 i landdistrikterne og 356 465 i byerne, antallet av aktieselskaper var henholdsvis 1 883 og 2 480 (side 36) og antallet av boer ca. 236 og 210 (indtægtsstatistik indl. side 27), følgelig blir det samlede antal av disse indtægter 778 842 i landdistrikterne og 359 155 i byerne, hvilket i forhold til folkemængden utgjør henholdsvis $473\frac{3}{4}$ og 536 pr. 1 000 indbyggere. For at stille sammenligningen mellom 1906 og 1892 i det rette indbyrdes forhold maa vi for 1892 regne med et samlet antal indtægter, der svarer til de nævnte forholdstal og kommer derved til et antal av 728 103 i landdistrikterne og 260 800 i byerne.

¹⁾ Efter særskilt indhentet tillægsopgave for Kristiania utgjorde formuesskatten for denne by kr. 109 101.90, altsaa den beskattede formue 3 000 gange saameget.

Forsaavidt angaar skatydere med en indtægt av 600 kr. og derover har man oplysning om deres antal og indtægtens fordeling paa de forskjellige indtægtsklasser, indtat i Statistisk Aarboek for 1899, side 166—169. Da antallet av statsskatydere bortset fra endel undtagelsesvis medtagne indtægter under 600 kr., for aaret 1892/93 utgjorde i landdistrikterne 78 491 og i byerne 89 831, skulde, naar disse fradrages det ovenanførte samlede antal, indtægterne under 600 kr. ansættes til 649 612 i landdistrikterne og 170 969 i byerne. Ved at fordele disse i overensstemmelse med de av indtægtsstatistikens bilag 34 for 1906 utledede forholdstal og ved forøvrig at benytte de i Statistisk Aarboek for 1899 meddelte opgaver, har man utarbeidet den paa omstaaende side 66 opstillede tabel over antallet av skatydere og andre indtægter i 1892.

Ved fra de der opstillede tal at fradrage de side 37 opførte antal og indtægtsbeløp for aktieselskaper og boer i de forskjellige indtægtsklasser, fremkommer antal og indtægtsbeløp for de personlige indtægter i 1892. Dog er herved at bemerke, at mens det samlede antal av disse indtægter efter denne beregning blir 726 948 i landdistrikterne og 259 067 i byerne, er i efterfølgende tabel side 67 disse tal blit modifisert til henholdsvis 726 182 og 258 854, for at bringe særskilt de personlige indtægter i samme forhold til folkemængden som i den foran side 60 opstillede tabel. Det i denne anførte antal personer utgjorde nemlig henholdsvis $472\frac{1}{2}$ og 532 pr. 1 000 indbyggere og naar disse forholdstal multipliceres med folkemængden i 1892, fremkommer de ovenfor anførte tal. Den heromhandlede forholdsvis ringe difference, nemlig 766 personer i landdistrikterne og 213 personer i byerne, der hitrører derfra, at antallet av aktieselskaper og boer i 1892 stod i et andet forhold til folkemængden end i 1906, er i efterfølgende tabel proportionalt fordelt paa indtægter under 600 kr. Med utgangspunkt av de saaledes beregnede personlige indtægter i 1892 har man nu videre ved anvendelsen av de samme forholdstal, som for 1906 er anført side 62—63, beregnet de til de forskjellige indtægtsklasser svarende personlige formuer.

Før landdistrikternes vedkommende stilte forholdet mellem indtægt og formue efter de kommunale ligninger sig omtrent like i 1892 og 1906, nemlig som 1 : henholdsvis 5.37 og 5.38. Da det motsvarende forhold i byerne i 1892 var som 1 : 4.00 og i 1906 som 1 : 3.28, kunde det ved en overfladisk betragtning synes rimelig, at de for de enkelte indtægtsklasser for 1906 antagne forholdstal gjennemgaaende burde forhøies med 22 pct. Men det viste sig straks, at de saaledes forhøiede faktorer vilde gi et feilagtig resultat, mens man derimot, som det av det følgende vil sees, ved at anvende de samme forholdstal som for 1906, vilde komme til et med den side 71 beregnede totalsum (kr. 641 536 000) nogenlunde overensstemmende beløp. Nærmere vil det heromhandlede forhold ikke kunne bestemmes, forinden de angaaende statsskatligningen for 1892/93 forhaandenværende opgaver angaaende formuen i dens forhold til indtægten blir bearbeidet.

Antal skatydere med en indtægt av 600 kr. og derover efter statsskatligningen for 1892/93 samt et beregnet antal indtægter under 600 kr. i 1892.

Indtægtsklasser.	Landdistrikterne.		Byerne.		Riket.	
	Antal skatydere.	Indtægtsbeløp.	Antal skatydere.	Indtægtsbeløp.	Antal skatydere.	Indtægtsbeløp.
		Kr.		Kr.		Kr.
Under 100 kr...	43 433	868 660	23 567	471 340	67 000	1 340 000
100— 199 - ...	200 599	30 089 850	33 822	5 073 300	234 421	35 163 150
200— 299 - ...	173 900	41 736 000	47 907	11 497 680	221 807	53 233 680
300— 399 - ...	98 221	32 412 930	35 137	11 595 210	133 358	44 008 140
400— 499 - ...	72 836	31 319 480	19 611	8 432 730	92 447	39 752 210
500— 599 - ...	60 623	32 130 190	10 925	5 790 250	71 548	37 920 440
600— 799 - ...	36 729	24 417 529	25 660	16 302 858	62 389	40 720 387
800— 999 - ...	15 427	13 421 357	25 650	21 004 425	41 077	34 425 782
1 000— 1 199 - ...	8 054	8 554 584	10 427	11 119 996	18 481	19 674 580
1 200— 1 599 - ...	7 643	10 298 603	10 265	13 248 891	17 908	23 547 494
1 600— 1 999 - ...	3 338	5 849 626	3 121	5 238 045	6 459	11 087 671
2 000— 2 399 - ...	2 032	4 350 512	3 374	6 896 456	5 406	11 246 968
2 400— 2 999 - ...	1 739	4 590 798	2 516	6 408 374	4 255	10 999 172
3 000— 3 999 - ...	1 432	4 931 299	2 791	9 117 742	4 223	14 049 041
4 000— 4 999 - ...	716	3 138 950	1 776	7 523 359	2 492	10 662 309
5 000— 5 999 - ...	347	1 798 165	974	5 073 569	1 321	6 871 734
6 000— 7 999 - ...	427	2 765 909	1 197	7 754 850	1 624	10 520 759
8 000— 9 999 - ...	203	1 719 537	569	4 826 326	772	6 545 863
10 000— 11 999 - ...	93	966 555	353	3 643 710	446	4 610 265
12 000— 15 999 - ...	100	1 299 132	408	5 438 399	508	6 737 531
16 000— 19 999 - ...	79	1 342 106	179	3 077 371	258	4 419 477
20 000— 29 999 - ...	61	1 394 723	246	5 641 538	307	7 036 261
30 000— 49 999 - ...	35	1 219 443	158	5 513 911	193	6 733 354
50 000— 99 999 - ...	24	1 550 843	104	6 740 333	128	8 291 176
100 000—199 999 - ...	9	1 207 713	41	5 518 896	50	6 726 609
200 000 kr. og over...	3	745 502	22	5 483 998	25	6 229 500
Sammen drag:						
Under 1 000 kr...	701 768	206 395 996	222 279	80 167 793	924 047	286 563 789
1 000— 1 999 - ...	19 035	24 702 813	23 813	29 606 932	42 848	54 309 745
2 000— 4 999 - ...	5 919	17 011 559	10 457	29 945 931	16 376	46 957 490
5 000— 9 999 - ...	977	6 283 611	2 740	17 654 745	3 717	23 938 356
10 000—19 999 - ...	272	3 607 793	940	12 159 480	1 212	15 767 273
20 000—99 999 - ...	120	4 165 009	508	17 893 782	628	22 060 791
100 000 kr. og over...	12	1 953 215	63	11 002 894	75	12 956 109
Tilsammen	728 103	264 119 996	260 800	198 433 557	988 903	462 553 553

Antal personlige skatydere med en indtægt, uberegnet aktieutbytte, av 600 kr. og derover efter statskattiligningen for 1892/93 samt et beregnet antal personer med indtægter under 600 kr. i 1892.

Indtægtsklasser.	Landdistrikterne.		Byerne.		Riket.	
	Antal personer.	Indtægtsbeløp.	Antal personer.	Indtægtsbeløp.	Antal personer.	Indtægtsbeløp.
		Kr.		Kr.		Kr.
Under 200 kr...	243 721	30 919 634	57 318	5 537 753	301 039	36 457 387
200— 399 - ..	271 706	74 030 804	82 893	23 050 886	354 599	97 081 690
400— 599 - ..	133 132	63 293 495	30 372	14 146 376	163 504	77 439 871
600— 799 - ..	36 618	24 342 649	25 530	16 217 833	62 148	40 560 482
800— 999 - ..	15 337	13 342 557	25 564	20 933 095	40 901	34 275 652
1 000— 1 199 - ..	7 947	8 440 593	10 250	10 941 016	18 197	19 381 609
1 200— 1 599 - ..	7 541	10 160 868	10 161	13 112 371	17 702	23 273 239
1 600— 1 999 - ..	3 260	5 716 581	3 029	5 087 440	6 289	10 804 021
2 000— 2 399 - ..	1 997	4 278 572	3 261	6 647 566	5 258	10 926 138
2 400— 2 999 - ..	1 686	4 452 132	2 432	6 216 414	4 118	10 668 546
3 000— 3 999 - ..	1 374	4 745 314	2 681	8 762 508	4 055	13 507 822
4 000— 4 999 - ..	669	2 938 341	1 710	7 244 939	2 379	10 183 280
5 000— 5 999 - ..	320	1 668 155	904	4 710 039	1 224	6 378 194
6 000— 7 999 - ..	385	2 487 929	1 104	7 133 190	1 489	9 621 119
8 000— 9 999 - ..	171	1 438 080	493	4 174 351	664	5 612 431
10 000— 11 999 - ..	66	673 877	307	3 165 970	373	3 839 847
12 000— 15 999 - ..	73	933 549	347	4 620 699	420	5 554 248
16 000— 19 999 - ..	68	1 141 813	135	2 324 141	203	3 465 954
20 000— 29 999 - ..	53	1 209 083	168	3 853 858	221	5 062 941
30 000— 49 999 - ..	28	948 093	103	3 526 681	131	4 474 774
50 000— 99 999 - ..	20	1 314 403	57	3 509 883	77	4 824 286
100 000—199 999 - ..	7	964 073	19	2 509 096	26	3 473 169
200 000 kr. og over...	3	745 502	16	3 889 998	19	4 135 500
Sammendrag:						
Under 1 000 kr....	700 514	205 929 139	221 677	79 885 943	922 191	285 815 082
1 000— 1 999 - ...	18 748	24 318 042	23 440	29 140 827	42 188	53 458 869
2 000— 4 999 - ...	5 726	16 414 359	10 084	28 871 427	15 810	45 285 786
5 000— 9 999 - ...	876	5 594 164	2 501	16 017 580	3 377	21 611 744
10 000—19 999 - ...	207	2 749 239	789	10 110 810	996	12 860 049
20 000—99 999 - ...	101	3 471 579	328	10 890 422	429	14 362 001
100 000 kr. og over...	10	1 709 575	35	5 899 094	45	7 608 669
Tilsammen	726 182	260 186 097	258 854	180 816 103	985 036	441 002 200

Beregning over de til de forskjellige indtægtsklasser svarende personlige formuer i 1892.

Indtægtsklasser.	Beregnet indtægtsbeløb.		For hver krone i indtægt hvormange kroner ligningsformue.		Herefter beregnet ligningsformue.		
	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Riket.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Under 200 kr.....	30 919 634	5 537 753	1.56	0.95	48 234 629	5 260 865	53 495 494
200— 399 -	74 030 804	23 050 886	1.89	0.87	139 918 220	20 054 271	159 972 491
400— 599 -	63 293 495	14 146 376	2.70	0.74	170 892 437	10 468 318	181 360 755
600— 799 -	24 342 649	16 217 833	3.98	0.49	96 883 743	7 946 738	104 830 481
800— 999 -	13 342 557	20 933 095	5.38	0.42	71 782 957	8 791 900	80 574 857
1 000— 1 199 -	8 440 593	10 941 016	6.08	0.77	51 318 805	8 424 582	59 743 387
1 200— 1 599 -	10 160 868	13 112 371	6.66	0.86	67 671 381	11 276 639	78 948 020
1 600— 1 999 -	5 716 581	5 087 440	7.06	1.59	40 359 062	7 834 658	48 193 720
2 000— 2 399 -	4 278 572	6 647 566	7.25	1.92	31 019 647	12 763 327	43 782 974
2 400— 2 999 -	4 452 132	6 216 414	7.45	2.16	33 168 383	13 427 454	46 595 837
3 000— 3 999 -	4 745 314	8 762 508	7.74	2.28	36 728 730	19 978 518	56 707 248
4 000— 4 999 -	2 938 341	7 244 939	8.23	2.59	24 182 546	18 764 392	42 946 938
5 000— 5 999 -	1 668 155	4 710 039	8.82	3.31	14 713 127	15 590 229	30 303 356
6 000— 7 999 -	2 487 929	7 133 190	10.06	4.27	25 028 566	30 458 721	55 487 287
8 000— 9 999 -	1 438 080	4 174 351	12.60	6.05	18 119 808	25 254 824	43 374 632
10 000— 11 999 -	673 877	3 165 970	14.70	7.00	9 905 992	22 161 790	32 067 782

12 000— 15 999 -	933 549	4 620 699	16.70	7.50	15 590 268	34 655 243	50 245 511
16 000— 19 999 -	1 141 813	2 324 141	18.10	8.16	20 666 815	18 964 991	39 631 806
20 000— 29 999 -	1 209 083	3 853 858	19.10	9.60	23 093 485	36 997 037	60 090 522
30 000— 49 999 -	948 093	3 526 681	19.60	11.50	18 582 623	40 556 832	59 139 455
50 000— 99 999 -	1 314 403	3 509 883	20.10	13.40	26 419 500	47 032 432	73 451 932
100 000—199 999 -	964 073	2 509 096	20.60	14.40	19 859 904	36 130 982	55 990 886
200 000 kr. og over.....	745 502	3 389 998	21.30	15 51	15 879 193	52 578 669	68 457 862

Sammen drag:

Under 1 000 kr.	205 929 139	79 885 943	2.56	0.66	527 711 986	52 522 092	580 234 078
1 000— 1 999 -	24 318 042	29 140 827	6.55	0.95	159 349 248	27 535 879	186 885 127
2 000— 4 999 -	16 414 359	28 871 427	7.62	2.25	125 099 306	64 933 691	190 032 997
5 000— 9 999 -	5 594 164	16 017 580	10.34	4.45	57 861 501	71 303 774	129 165 275
10 000—19 999 -	2 749 239	10 110 810	16.79	7.50	46 163 075	75 782 024	121 945 099
20 000—99 999 -	3 471 579	10 890 422	19.62	11.44	68 095 608	124 586 301	192 681 909
100 000 og over	1 709 575	5 899 094	20.91	15.04	35 739 097	88 709 651	124 448 748
Tilsammen	260 186 097	180 816 103	3.92	2.79	1 020 019 821	505 373 412	1 525 393 233

Idet vi henviser til de for 1906 side 62 og for 1892 side 68 paa den anførte maate beregnede tabeller, hitsættes nu, paa grundlag av disse samt av de i det foregaaende givne oplysninger, følgende hovedoversigt over formuens fordeling:

1. I 1906 (efter ligningen for 1906/07):

	Landdistrikterne.	Byerne.	Riket.
	Kr.	Kr.	Kr.
1. Den statsskatlignede formue med de side 58 nævnte fradrag for personer bosatte i utlandet m. m.	804 615 420	827 318 249	1 631 933 669
2. Formuer vedkommende indtægter under 1 000 kr.:			
a) Personer over 15 aar	681 963 758	72 565 550	754 529 308
b) Aktieselskaper og sparebanker ¹⁾	4 929 600	2 582 890	7 512 490
c) Boer ²⁾	1 332 000	1 110 000	2 442 000
d) Umyndiges midler ³⁾	22 178 000	26 193 000	48 371 000
Tilsammen	1 515 018 778	929 769 689	2 444 788 467

Efter en anden beregning skulde formuen fordele sig paa følgende maate:

Formuer tilhørende:			
1. Personer over 15 aar ³⁾	1 345 500 740	571 007 789	1 916 508 529
2. Norske aktieselskaper ⁴⁾	92 022 937	275 347 174	367 370 111
3. Norske sparebanker ¹⁾	19 495 871	27 031 166	46 527 037
4. Utenlandske aktieselskaper ⁴⁾	26 349 600	13 056 600	39 406 200
5. Utlændinger ²⁾	3 567 210	2 123 850	5 691 060
6. Boer ²⁾	9 471 630	17 133 960	26 605 590
7. Umyndige ⁶⁾	22 178 000	26 193 000	48 371 000
Tilsammen	1 518 585 988	931 893 539	2 450 479 527

Som det vil sees, viser de to beregninger et noget avvigende hovedresultat, men fuld overensstemmelse vil paa grundlag av det forhaandenværende materiale ikke kunne tilveiebringes, og forskjellen spiller ingen rolle med hensyn til øiemedet for nærværende undersøkelse.

¹⁾ Beregnet efter $12 \times$ indtægten i landdistrikterne og $10 \times$ indtægten i byerne, jfr. side 14. ²⁾ Beregnet efter $22.2 \times$ indtægten, jfr. indtægtsstatistikken side 27. ³⁾ Side 63. ⁴⁾ Side 17. ⁵⁾ Side 19. ⁶⁾ Skiftestatistikken. En liten del av disse vedkommer indtægter over 1 000 kr., men da gjennemsnittsindtægten av de ved utgangen av 1905 indestaaende midler alene var ca. 80 kr. i landdistrikterne og hoist kr. 294 i byerne, kan det ikke være meget. Forøvrig indbefattes i beløpet ogsaa nogen midler tilhørende umyndiggjorte personer, men heller ikke disse kan spille nogen rolle.

II. I 1892 (efter ligningen for 1892/93):

	Landdistrikterne.	Byerne.	Riket.
	Kr.	Kr.	Kr.
1. Den statsskatlignede formue for indtægter paa 1 000 kr. og derover er beregnet ¹⁾ til ca.	540 054 000	641 536 000	1 181 590 000
2. Formuer vedkommende indtægter under 1 000 kr.:			
a) Personer over 15 aar ²⁾	527 711 986	52 522 092	580 234 078
b) Aktieselskaper og sparebanker ³⁾	2 423 700	1 998 400	4 422 100
c) Boer ³⁾	1 370 000	911 000	2 281 000
d) Umyndiges midler ⁴⁾	17 097 996	13 687 848	30 785 844
Tilsammen	1 088 657 682	710 655 340	1 799 313 022

Efter en anden beregning skulde formuen fordele sig saaledes:

1. Personer over 15 aar ²⁾	1 020 019 821	505 373 412	1 525 393 233
2. Norske aktieselskaper ⁵⁾	25 492 469	164 258 542	189 751 011
3. Norske sparebanker ⁵⁾	9 437 271	16 663 987	26 101 258
4. Utenlandske aktieselskaper ⁵⁾	4 550 000	1 996 800	6 546 800
5. Utlændinger ⁶⁾	2 000 000	1 600 000	3 600 000
6. Boer ³⁾	8 488 000	9 738 000	18 226 000
7. Umyndige ⁴⁾	17 097 996	13 687 848	30 785 844
Tilsammen	1 087 085 557	713 318 589	1 800 404 146

Som det vil sees, er heller ikke her avvikelserne i beregningernes hovedresultater av væsentlig betydning, og spiller navnlig ingen rolle med hensyn til den i følgende avsnit anstillede beregning over aktieværdiernes fordeling.

Førøvrig maa det erindres, at de foranstaaende beregninger over formuen knytter sig til ligningsformuen og at derfor de formuer, der falder under grænsen for formuesbeskatningen, ikke er medtagne. Angaaende denne grænse henvises til side 56, note 1.

¹⁾ Side 64. ²⁾ Side 69. ³⁾ Side 37. ⁴⁾ Side 70, note 6. ⁵⁾ Side 17. ⁶⁾ Efter skatteligningen for 1905 var utlændingernes formue i norske landdistrikter kr. 2 267 740 og i byerne kr. 1 871 000. Herefter er den tilsvarende formue i 1892 skjønsmæssig opført med ovenstaaende tal.

Forinden vi gaar over til næste afsnit, skal det kortelig paavises, i hvilket forhold de foranstaaende formuesbeløb i 1906 og 1892 staar til de af de kommunale ligninger for 1907 og 1893 fremgaaende formuesbeløb.

1906.	Landdistrikterne.	Byerne.	Riket.
	Kr.	Kr.	Kr.
a) Ifølge tabellen s. 70	1 518 585 988	931 893 539	2 450 479 527
b) — de kommunale ligninger	1 421 806 571	815 150 876	2 236 957 447
Differencen a—b	96 779 417	116 742 663	213 522 080
1892:			
a) Ifølge tabellen s. 71	1 087 085 557	713 318 589	1 800 404 146
b) — de kommunale ligninger	1 041 972 014	627 971 946	1 669 943 960
Differencen a—b	45 113 543	85 346 643	130 460 186

At beregning a viser saameget større formue end beregning b, hitrører derfra, at førstnævnte beregning medtar et meget betydelig antal personer, der falder under skattegrænsen, men hvis formue, som det vil kunne sees af den s. 62 opstillede tabel, ogsaa i de lavere indtægtsklasser tilsammen repræsenterer ganske betydelige beløb.

Hvilken indflydelse denne omstændighed utøver paa beregningen, kan indtil en viss grad sees af de i indledningen til indtægtsstatistikken, s. 34 o. f. meddelte oplysninger om forholdet mellem de fuldstændige opgaver over antallet af personer i de lavere indtægtsklasser og de skattelignede personer. Efter en approksimativ beregning skulde, naar man for hver af de s. 59 opstillede indtægtsklasser regner samme forhold mellem formue og indtægt for de ikke lignede som for de lignede personer, de ikke lignede personers formue i landdistrikterne utgjøre et betydelig større beløb end ovennævnte difference af 96.8 millioner nemlig ikke langt fra 150 millioner kr.

Hvad byerne angaar, viser den tilsvarende beregning en difference for 1907 af kr. 116.7 millioner kr. og, naar man her ved at sammenholde opgaverne over de lignede og de ikke lignede personer søger at beregne, hvormegget af forskjellen der dækkes herved, kommer man til et motsat resultat af det, som er paavist for landdistrikterne, idet de ikke lignede personers formue efter en forøvrig rent approksimativ beregning neppe skulde antages at utgjøre mere end 20 à 30 millioner kr.

Det er imidlertid fuldstændig i sin orden, at resultatet for byerne stiller sig motsat det, der fremkommer for landdistrikterne; thi det er netop det eiendomme-

lige ved forholdet mellem statsskatligningen og de kommunale ligninger, at ved den første henføres et betydelig beløb av formue og indtægt, der ved de kommunale ligninger er skatlagt i landdistrikterne, til byerne. Tages landdistrikter og byer underrett, rækker de heromhandlede approksimative beregninger allikevel ikke op til helt at forklare det mindrebeløb, som formuen utviser efter de kommunale ligninger, men den endnu tilbageblivende difference kan muligvis forklares ved de formuer, der falder under skattegrænsen for formue, jfr. s. 55, note 1.

VII.

Indtægtsfordelingen, saaledes som den stiller sig uberegnet og medregnet indtægter av aktier.

Idet vi i foregaaende avsnit, saa godt som det forhaandenværende materiale tillod det, har søkt at bestemme forholdet mellem de personlige indtægter og formuer i de forskjellige indtægtsklasser, kan vi nu gaa et skridt videre og paa grundlag av formuesbeløpene beregne, hvor stort tillæg der av hensyn til aktiernes værdi bør gjøres til de personlige ligningsformuer og -indtægter.

Til belysning herav hitsættes først nedenstaaende opgave.

	1906/07.		1892/93.	
	Landdistrikterne.	Byerne.	Landdistrikterne.	Byerne.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
a. Personlig ligningsformue	1 345 500 740	571 007 789	1 020 019 821	505 373 412
b. Norske aktieselskapers formue	92 022 937	275 347 174	25 492 469	164 258 542
b : a =	0.068 393 080	0.48 221 264	0.024 992 131	0.32 502 411

Derefter er den norske aktiekapital, som antoges omtrentlig at svare til de norske aktieselskapers formue (jfr. s. 46), fordelt paa den til de forskjellige indtægtsklasser svarende formue ved hjælp av faktorerne $b : a$, idet man, som nærmere begrundet s. 44—45, ikke finder i saa henseende at kunne gjøre nogen forskjell mellem de forskjellige indtægtsklasser. Resultatet av denne beregning vil findes fremstilt i tabellerne s. 76—77 for 1906 og s. 78—79 for 1892.

Med hensyn til de av aktierne beregnede dividender, da har man antaget, at gjennemsnitlig taget vil 6 pct. være en rimelig ansættelse. Vistnok har man paa grundlag av ligningsresultaterne fundet et gjennemsnittsforhold mellem indtægt og formue av 1 : 12 i landdistrikterne og 1 : 10 i byerne, altsaa en gjennemsnitts-

indtægt av henholdsvis $8\frac{1}{3}$ og 10 pct. Men dels har aktieselskapene som regel noget større indtægter end de utbetalte dividender, idet der oplægges reservefond, dels maa der tages i betragtning, at der ved siden av de aktieselskaper, der gir godt utbytte, er andre, som gir intet utbytte eller endog forbruker kapitalen, hvilket bidrager til at nedsætte den gjennomsnittlige dividende, men ikke berører ligningsinntægten. I det hele tat bør man ved den heromhandlede beregning vogte sig for at sette gjennomsnittsdividenden for høit og man er derfor, indtil nøiagtigere undersøkelser kan anstilles, blit staaende ved ovennævnte 6 pct., der ogsaa staar i god samklang med inntægtsopgaverne i vore naboland, hvor, som bekjendt, aktieinntægter medtages i de personlig beskattede inntægter, mens ogsaa aktieselskapene selv for nogen del beskattes.

Ifølge de om danske aktieselskaper meddelte opplysninger utbetalte nemlig disse i 1904 gjennomsnittlig 6.32 pct. og i 1907: 6.31 pct. De svenske aktieselskaper hadde ifølge en meddelelse fra aktuar *Flodström* i skrivelse til chefen for Kungl. Finansdepartementet i 1903 i gjennomsnit en taksert inntkomst av ikke fullt 9 pct. og en utdeling av 6.2 pct.

Med tillæg av den saaledes beregnede aktieinntægt forhøies den personlige inntægt i 1906 for det hele rikets vedkommende fra kr. 576 229 072 til kr. 598 271 279 og i 1892 fra kr. 441 002 200 til kr. 452 387 260.

Gjennomsnittsinntægten for hver person forhøies saaledes for 1906 fra kr. 509 til kr. 528 og for 1892 fra kr. 448 til kr. 459.

Hvorledes dette tillæg fordeler sig paa de enkelte inntægtsklasser i landdistrikterne og byerne samt i riket og hvilke forskyvninger opad inntægtsklasserne derved undergaar, vil nærmere sees av selve tabellerne, av hvis indhold her alene skal fremdrages nogle hovedresultater.

Det fremgaar av rubrikkerne 11—13, at det heromhandlede tillæg indvirket langt sterkere paa de høiere inntægtsklasser end paa de lavere. Mens tillægget for aktieutbytte i 1906 liketil en inntægt av 3 000 kr. i landdistrikterne og 2 000 kr. i byerne holder sig under 100 kr., dreier det sig fra en inntægt av henholdsvis ca. kr. 25 000 og 10 000 gjennomsnittlig tat om kr. 2 000 og mere, like op til over kr. 100 000 i byerne for den høieste inntægtsklassens vedkommende. Denne væsentlige forskjjel skriver sig utelukkende fra det forskjellige forhold, hvori formuen i de forskjellige inntægtsklasser staar til inntægten, idet selve forholdet mellem den personlige formue og aktiekapital er antat at stille sig relativt like, uanset formuens størrelse, en antagelse som forøvrig endnu kun hviler paa et utilstrækkelig statistisk grundlag, jfr. side 40 o. f.

Av tabellerne side 76 og 78 følger videre, at medtagelsen av aktieinntægten for de middelsstore og høiere inntægtsklassers vedkommende bevirker en ganske betragtelig forskyvning i inntægtsklassernes grænser, navnlig for byernes vedkommende. Saaledes svarer en personlig ligningsinntægt av kr. 2 000—2 399, naar aktieinntægter tillægges, i byerne gjennomsnittlig til kr. 2 095—2 536, og en personlig ligningsinntægt av kr. 20 000—29 999 til kr. 25 201—39 016.

Ved hjælp av grafisk interpolation vil man av de nye, forhøiede indtægtsklasser kunne utlede, hvorledes antallet av personer, naar aktieindtægter medregnes, fordeler sig paa de samme indtægtsklasser, som er opstillet i den oprindelige klasseinddeling, altsaa f. eks. paa indtægtsklasserne kr. 1 000—1 199, kr. 1 200—1 599, kr. 1 600—1 999, kr. 2 000—2 399, kr. 2 400—2 999 o. s. v. Man har imidlertid fundet, at disse beregninger saavel som andre i forbindelse dermed staaende undersøkelser, i betragtning av disse opgavers foreløbige karakter, indtil videre maa utstaa. Der staaer navnlig tilbage en nøiagtigere bestemmelse av aktiekapitalens fordeling paa de forskjellige indtægtsklasser (støttet til fortsatte utdrag av de arveavgiften vedkommende regnskaper), likesom ogsaa fordelingen av indtægter under 600 kr. i 1892 samt forholdet mellem indtægter og formuer i samme aar bør nærmere undersøkes.

VIII.

Aktieselskapers kursværdier og utbytte.

Med hensyn til aktieselskapenes kursværdier og utbytte har aktiemægler *Carl Kierulf* i sin Haandbog over Norske Obligationer og Aktier, av hvilken 4de utgave utkom i 1908, meddelt en række av oplysninger, der for adskillige aktieselskapers vedkommende gaar tilbake til de sidste aar av forrige aarhundrede. Nogen samlet oversigt over hovedresultaterne av disse opgaver findes imidlertid ikke, og opgaverne omfatter ikke alle aktieselskaper.

I den av det Statistiske Centralbyraa utgivne Aarbok findes indtat en tabel over kursværdier for en del mere fremtrædende aktieselskaper, notert paa Kristiania børs. Disse opgaver gaar tilbake til aaret 1896 (aarboken for 1900).

Idet en mere indgaaende undersøkelse angaaende de fluktuationer, som aktieværdien i senere tid har undergaat, maa henstaa til en følgende bearbeidelse, skal man her henlede opmerksomheten paa nogle hithenhørende oversigter, der av hr. *Kierulf* er meddelt i «Morgenbladet».

Under 13 februar 1910 findes i nævnte blad en artikkel med overskrift: «Bankaktier. Circa 19 Millioners Kursnedgang», av hvilken det fremgaar, at disse aktieselskapers kapitalværdi, utregnet efter de paa mæglernes liste noterte kurser pr. 1 februar 1899 og 1900, sank fra 90 til 71 millioner kroner. Den indbetalte kapital paa de i beregningen medtagne 35 større banker var ca. 54 millioner. Hr. Kierulf bemerker: «Vi har denne gang kun holdt os til bankaktier; skulde vi medtat industri- og tomteaktier, vilde differencen antat betydelig større dimensioner». Av den ovenanførte nedgang faldt ca. $7\frac{3}{4}$ mill. paa to særskilte banker.

I «Morgenbladet» for 20 februar 1901 fortsættes denne beregning under titelen: «Bankaktier. Kursnedgang $1\frac{3}{4}$ Million for 1900 mod 20 Millioner for 1899». Her meddeles tillike eksempelvis ogsaa oplysninger om kapitaltap og avskrivninger for endel mere fremtrædende industriaktier. (Sluttet s. 80.)

Den norske borgere tilhørende aktiekapital og aktieindtægter

Indtægtsklasser.	Aktiekapital tilhørende norske borgere.			Herav beregnet gennemsnitsdividende à 6 pct.			Samakt
	Land-distrikterne.	Byerne.	Riket.	Land-distrikterne.	Byerne.	Riket.	Land-distrikterne.
	1	2	3	4	5	6	7
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Under 100 kr.	79 258	272 662	351 920	4 755	16 360	21 115	850 6
100— 199 -	3 146 274	2 904 390	6 050 664	188 776	174 263	363 039	29 489 9
200— 299 -	4 892 132	6 235 831	11 127 963	293 528	374 150	667 678	40 935 3
300— 399 -	4 446 928	5 939 295	10 386 223	266 816	356 358	623 174	31 829 9
400— 499 -	5 110 440	4 014 598	9 125 038	306 626	240 876	547 502	30 805 2
500— 599 -	6 291 259	2 337 854	8 629 113	377 474	140 271	517 745	31 665 4
600— 699 -	7 284 704	2 414 925	9 699 629	437 082	144 896	581 978	29 779 3
700— 799 -	6 113 645	3 489 825	9 603 470	366 819	209 389	576 208	20 187 1
800— 899 -	5 391 531	3 561 334	8 952 865	323 492	213 680	537 172	15 512 6
900— 999 -	3 885 430	3 821 311	7 706 741	233 126	229 279	462 405	10 234 9
1 000— 1 199 -	4 281 385	6 936 132	11 217 517	256 883	416 168	673 051	10 552 8
1 200— 1 599 -	6 315 250	8 720 165	15 035 415	378 915	523 210	902 125	14 243 4
1 600— 1 999 -	5 582 626	11 259 637	16 842 263	334 958	675 578	1 010 536	11 896 6
2 000— 2 399 -	3 062 690	8 692 789	11 755 479	183 762	521 567	705 329	6 360 4
2 400— 2 999 -	3 133 906	11 537 638	14 671 544	188 034	692 258	880 292	6 338 6
3 000— 3 999 -	4 091 178	16 890 496	20 981 674	245 471	1 013 430	1 258 901	7 973 9
4 000— 4 999 -	3 070 934	12 332 192	15 403 126	184 256	739 931	924 187	5 640 0
5 000— 5 999 -	2 060 865	9 976 412	12 037 277	123 652	598 585	722 237	3 540 0
6 000— 6 999 -	1 381 893	8 535 048	9 916 941	82 914	512 103	595 017	2 230 1
7 000— 7 999 -	1 400 249	8 348 374	9 748 623	84 015	500 902	584 917	1 979 7
8 000— 8 999 -	1 320 532	9 246 295	10 566 827	79 232	554 778	634 010	1 674 9
9 000— 9 999 -	1 026 424	10 286 973	11 313 397	61 585	617 218	678 803	1 189 9
10 000— 11 999 -	888 754	9 934 738	10 823 492	53 325	596 084	649 409	937 3
12 000— 15 999 -	1 113 610	11 471 839	12 585 449	66 817	688 310	755 127	1 041 8
16 000— 19 999 -	1 262 673	9 900 096	11 162 769	75 760	594 006	669 766	1 095 7
20 000— 29 999 -	1 412 119	15 544 992	16 957 111	84 727	932 700	1 017 427	1 165 7
30 000— 49 999 -	1 219 859	19 797 240	21 017 099	73 192	1 187 834	1 261 026	983 1
50 000— 99 999 -	1 250 978	24 005 027	25 256 005	75 059	1 440 302	1 515 361	985 0
100 000—199 999 -	1 141 884	17 830 880	18 972 764	68 513	1 069 853	1 138 366	878 9
200 000 kr. og over	363 527	9 108 186	9 471 713	21 812	546 491	568 303	271 8
Sammen drag:							
Under 199 kr.	3 225 532	3 177 052	6 402 584	193 531	190 623	384 154	30 340 5
200— 499 -	14 449 500	16 189 724	30 639 224	866 970	971 384	1 838 354	103 570 6
500— 999 -	28 966 569	15 625 249	44 591 818	1 737 993	937 515	2 675 508	107 379 5
1 000— 1 999 -	16 179 261	26 915 934	43 095 195	970 756	1 614 956	2 585 712	36 692 9
2 000— 4 999 -	13 358 708	49 453 115	62 811 823	801 523	2 967 186	3 768 709	26 313 0
5 000— 9 999 -	7 189 963	46 393 102	53 583 065	431 398	2 783 586	3 214 984	10 614 7
10 000—19 999 -	3 265 037	31 306 673	34 571 710	195 902	1 878 400	2 074 302	3 074 9
20 000—99 999 -	3 882 956	59 347 259	63 230 215	232 978	3 560 836	3 793 814	3 133 9
100 000 kr. og over	1 505 411	26 939 066	28 444 477	90 325	1 616 344	1 706 669	1 150 8
Tilsammen	92 022 937	275 347 174	367 370 111	5 521 376	16 520 830	22 042 206	322 271 1

¹⁾ Denne beregning er utført paa den maate, at der ved hver indtægtsgrænse er tillagt vedkommende grænse; f. eks. ved indtægtsgrænsen 100 blir tillægget for landdistriktern

rdelt paa de forskjellige indtægtsklasser i 1906.

Tægt iberegnet bytte.		Dividendebeløpet utgjør i gjennemsnit for hver person.			Den paa de personlige ligningsindtægter byggede klasseinddeling stiller sig med dette tillæg, som følger ¹⁾ :		
Byerne.	Riket.	Land-distrikterne.	Byerne.	Riket.	Landdistrikterne.	Byerne.	Riket.
9	10	11	12	13	14	15	16
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
605 360	1 455 995	0	1	0	Under 101	Under 102	Under 101
3 514 313	36 004 239	1	4	2	101— 200	102— 204	101— 201
4 742 710	55 678 078	2	6	3	201— 301	205— 306	202— 303
4 846 658	46 676 654	3	8	4	302— 403	307— 408	304— 404
3 779 316	41 584 552	4	10	6	404— 504	409— 509	405— 505
7 376 361	39 041 855	6	10	7	505— 607	510— 609	506— 607
3 250 366	39 029 668	9	10	9	608— 710	610— 709	608— 710
5 944 409	36 131 588	13	9	12	711— 814	710— 809	711— 812
7 797 970	33 310 582	17	10	13	815— 918	810— 909	813— 913
3 097 219	29 332 155	21	11	15	919— 1 023	910— 1 016	914— 1 019
3 096 648	29 649 531	26	23	24	1 024— 1 230	1 017— 1 227	1 020— 1 228
1 550 710	35 794 125	36	32	34	1 231— 1 642	1 228— 1 653	1 229— 1 648
5 837 878	27 734 536	49	75	64	1 643— 2 054	1 654— 2 094	1 649— 2 078
3 910 567	16 270 979	61	114	93	2 055— 2 469	2 095— 2 536	2 079— 2 511
1 769 458	18 108 092	78	159	130	2 470— 3 090	2 537— 3 186	2 512— 3 153
3 376 180	24 350 151	103	214	177	3 091— 4 122	3 187— 4 264	3 154— 4 214
3 614 131	16 254 187	142	315	253	4 123— 5 164	4 265— 5 405	4 215— 5 320
3 848 985	10 389 037	188	498	389	5 165— 6 211	5 406— 6 604	5 321— 6 471
4 904 103	7 134 217	236	711	555	6 212— 7 274	6 605— 7 847	6 472— 7 654
1 107 702	6 087 417	315	984	755	7 275— 8 358	7 848— 9 144	7 655— 8 886
3 997 278	5 672 210	402	1 305	1 019	8 359— 9 449	9 145— 10 511	8 887— 10 211
3 884 118	5 074 103	497	1 719	1 405	9 450— 10 561	10 512— 11 912	10 212— 11 598
3 539 284	4 476 609	627	2 106	1 792	10 562— 12 758	11 913— 14 463	11 599— 14 079
3 860 310	4 902 127	891	2 821	2 367	12 759— 17 076	14 464— 19 416	14 080— 18 793
3 110 006	4 205 766	1 263	4 014	3 220	17 077— 21 532	19 417— 25 200	18 794— 24 245
1 290 700	5 456 427	1 803	6 388	5 272	21 533— 32 308	25 201— 39 016	24 246— 37 561
1 757 834	5 741 026	2 815	11 645	9 852	32 309— 54 088	39 017— 68 454	37 562— 65 597
5 155 302	6 140 361	5 362	25 265	21 343	54 089—108 390	68 455—140 786	65 598—133 438
3 637 715	4 516 709	11 419	56 308	45 535	108 391—216 615	140 787—282 802	133 439—270 125
1 796 491	2 068 303	21 812	109 298	94 717	216 616 og over	282 803 og over	270 126 og over
7 119 673	37 460 234	1	3	1	Under 201	Under 205	Under 202
3 368 684	143 939 284	3	8	4	201— 504	205— 509	202— 505
3 466 325	176 845 848	11	10	10	505— 1 023	510— 1 016	506— 1 019
3 485 236	93 178 192	35	38	37	1 024— 2 054	1 017— 2 094	1 020— 2 078
3 670 336	74 983 409	99	185	150	2 055— 5 164	2 095— 5 405	2 079— 5 320
3 742 186	34 356 984	270	866	668	5 165— 10 561	5 406— 11 912	5 321— 11 598
4 509 600	13 584 502	890	2 782	2 318	10 562— 21 532	11 913— 25 200	11 599— 24 245
4 203 836	17 337 814	2 678	11 675	9 678	21 533—108 390	25 201—140 786	24 246—133 438
5 434 206	6 585 012	12 904	67 348	55 054	108 391 og over	140 787 og over	133 439 og over
3 000 082	598 271 279	7	46	19			

ddeltallet av de to tillæg, der er beregnet for de to indtægtsklasser, der adskilles ved (0 + 1), for byerne: $\frac{1}{2}(1 + 4)$ og for riket: $\frac{1}{2}(0 + 2)$.

Den norske borgere tilhørende aktiekapital og aktieindtæg

Indtægtsklasser.	Aktiekapital tilhørende norske borgere.			Herav beregnet gennemsnitsdividende à 6 pct.			Saml. akti
	Land-distrikterne.	Byerne.	Riket.	Land-distrikterne.	Byerne.	Riket.	Land-distrikterne.
1	2	3	4	5	6	7	8
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Under 200 kr.	1 205 486	1 709 908	2 915 394	72 329	102 595	174 924	30 991 90
200— 399 -	3 496 854	6 518 122	10 014 976	209 811	391 087	600 898	74 240 6
400— 599 -	4 270 966	3 402 456	7 673 422	256 258	204 147	460 405	63 549 7
600— 799 -	2 421 331	2 582 881	5 004 212	145 280	154 973	300 253	24 487 9
800— 999 -	1 794 009	2 857 579	4 651 588	107 641	171 455	279 096	13 450 1
1 000— 1 199 -	1 282 566	2 738 192	4 020 758	76 954	164 292	241 246	8 517 5
1 200— 1 599 -	1 691 252	3 665 180	5 356 432	101 475	219 911	321 386	10 262 3
1 600— 1 999 -	1 008 659	2 546 453	3 555 112	60 520	152 787	213 307	5 777 1
2 000— 2 399 -	775 247	4 148 389	4 923 636	46 515	248 903	295 418	4 325 0
2 400— 2 999 -	828 949	4 364 246	5 193 195	49 737	261 855	311 592	4 501 8
3 000— 3 999 -	917 929	6 493 500	7 411 429	55 075	389 610	444 685	4 800 3
4 000— 4 999 -	604 373	6 098 880	6 703 253	36 262	365 933	402 195	2 974 6
5 000— 5 999 -	367 712	5 067 200	5 434 912	22 063	304 032	326 095	1 690 2
6 000— 7 999 -	625 517	9 899 819	10 525 336	37 531	593 989	631 520	2 525 4
8 000— 9 999 -	452 853	8 208 427	8 661 280	27 171	492 505	519 676	1 465 2
10 000— 11 999 -	247 552	7 203 116	7 450 668	14 853	432 187	447 040	688 7
12 000— 15 999 -	389 634	11 263 790	11 653 424	23 378	675 827	699 205	956 9
16 000— 19 999 -	516 508	6 164 079	6 680 587	30 991	369 845	400 836	1 172 8
20 000— 29 999 -	577 155	12 024 929	12 602 084	34 629	721 496	756 125	1 243 7
30 000— 49 999 -	464 419	13 181 948	13 646 367	27 865	790 917	818 782	975 9
50 000— 99 999 -	660 280	15 286 674	15 946 954	39 617	917 200	956 817	1 354 0
100 000—199 999 -	496 341	11 743 440	12 239 781	29 781	704 606	734 387	993 8
200 000 kr. og over	396 877	17 089 334	17 486 211	23 812	1 025 360	1 049 172	769 3
Sammen drag:							
Under 1 000 kr.	13 188 646	17 070 946	30 259 592	791 319	1 024 257	1 815 576	206 720 4
1 000— 1 999 -	3 982 477	8 949 825	12 932 302	238 949	536 990	775 939	24 556 9
2 000— 4 999 -	3 126 498	21 105 015	24 231 513	187 589	1 266 301	1 453 890	16 601 9
5 000— 9 999 -	1 446 082	23 175 446	24 621 528	86 765	1 390 526	1 477 291	5 680 9
10 000— 19 999 -	1 153 694	24 630 985	25 784 679	69 222	1 477 859	1 547 081	2 818 4
20 000— 99 999 -	1 701 854	40 493 551	42 195 405	102 111	2 429 613	2 531 724	3 573 6
100 000 kr. og over	893 218	28 832 774	29 725 992	53 593	1 729 966	1 783 559	1 763 1
Tilsammen	25 492 469	164 258 542	189 751 011	1 529 548	9 855 512	11 385 060	261 715 6

rdelt paa de forskjellige indtægtsklasser i 1892.

Indtægt iberegnet blytte.		Dividendebeløpet utgjør i gjennemsnit for hver person.			Den paa de personlige ligningsindtægter byggede klasseinddeling stiller sig med dette tillæg, som følger ¹⁾ :		
Byerne.	Riket.	Land- distrik- terne.	Byerne.	Riket.	Landdistrikterne.	Byerne.	Riket.
9	10	11	12	13	14	15	16
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
5 640 348	36 632 311	0	2	1	Under 200	Under 204	Under 201
3 441 973	97 682 588	1	5	2	200— 400	204— 405	201— 402
4 350 523	77 900 276	2	7	3	401— 602	406— 606	403— 603
6 372 806	40 860 735	4	6	5	603— 805	607— 806	604— 805
11 104 550	34 554 748	7	7	7	806— 1 007	807— 1 010	806— 1 009
1 105 308	19 622 855	10	16	13	1 008— 1 211	1 011— 1 218	1 010— 1 215
3 332 282	23 594 625	13	22	18	1 212— 1 615	1 219— 1 635	1 216— 1 625
5 240 227	11 017 328	19	50	34	1 616— 2 020	1 636— 2 062	1 626— 2 044
6 896 469	11 221 556	23	76	56	2 021— 2 426	2 063— 2 491	2 045— 2 465
6 478 269	10 980 138	30	108	76	2 427— 3 034	2 492— 3 126	2 466— 3 092
9 152 118	13 952 507	40	145	110	3 035— 4 046	3 127— 4 179	3 093— 4 138
7 610 872	10 585 475	54	214	169	4 047— 5 060	4 180— 5 274	4 139— 5 217
5 014 071	6 704 289	69	336	266	5 061— 6 082	5 275— 6 436	5 218— 6 344
7 727 179	10 252 639	97	538	424	6 083— 8 127	6 437— 8 768	6 345— 8 602
4 666 856	6 132 107	159	999	783	8 128— 10 191	8 769— 11 202	8 603— 10 990
3 598 157	4 286 887	225	1 408	1 199	10 192— 12 272	11 203— 13 677	10 991— 13 431
5 296 526	6 253 453	320	1 948	1 664	12 273— 16 387	13 678— 18 348	13 432— 17 819
2 693 986	3 866 790	456	2 740	1 975	16 388— 20 554	18 349— 23 516	17 820— 22 697
4 575 354	5 819 066	653	4 295	3 421	20 555— 30 828	23 517— 36 486	22 698— 34 835
4 317 598	5 293 556	995	7 679	6 250	30 829— 51 487	36 487— 61 884	34 836— 59 337
4 427 083	5 781 103	1 981	16 091	12 426	51 488—103 117	61 885—126 587	59 338—120 335
3 213 702	4 207 556	4 254	37 085	28 246	103 118—206 095	126 588—250 584	120 336—241 732
4 415 358	5 184 672	7 937	64 085	55 220	206 096 og over	250 585 og over	241 733 og over
0 910 200	287 630 658	1	5	2	Under 1 008	Under 1 011	Under 1 010
9 677 817	54 234 808	13	23	18	1 008— 2 020	1 011— 2 062	1 010— 2 044
0 137 728	46 739 676	33	126	92	2 021— 5 060	2 063— 5 274	2 045— 5 217
7 408 106	23 089 035	99	556	437	5 061— 10 191	5 275— 11 202	5 218— 10 990
1 588 669	14 407 130	334	1 873	1 553	10 192— 20 554	11 203— 23 516	10 991— 22 697
3 320 035	16 893 725	1 011	7 407	5 901	20 555—103 117	23 517—126 587	22 698—120 335
7 629 060	9 392 228	5 359	49 428	39 635	103 118 og over	126 588 og over	120 336 og over
0 671 615	452 387 260	2	38	12			

Den 15 februar 1902 meddeles oplysninger om kursnedgangen for bankaktier fra 1 februar 1901 til samme dato 1902 ($2\frac{4}{10}$ million); likesaa den 15 februar 1903 for tiden fra 1 februar 1902 til samme dato 1903 (7 mill.), den 7 februar 1904 for det følgende aar ($6\frac{3}{10}$ mill.), den 5 februar 1905 for aaret 1904 (yderligere 10 mill.). Endelig paapekes i «Morgenbladet» for 14 februar 1906 en opgang av ca. $3\frac{1}{2}$ mill., i samme blad for 8 mars 1907 en fortsat opgang av ca. $2\frac{3}{10}$ mill., for 22 februar 1908 en opgang av ca. $\frac{1}{2}$ mill. kr.

Som det vil sees, indeholder disse artikler, der ved siden av oversigten specificerer aktiekapitalerne og kurserne for de enkelte i beregningen medtagne banker, meget værdifulde oplysninger over kurssvingningerne i aarene 1899—1907. Derimot savnes tilsvarende beregninger for andre aktieselskaper end banker, og om end materialier til lignende oversigter delvis er forhaanden, foreligger ingen bearbejdelse derav, hvorhos materialet forsaavidt heller ikke paa langt nær er fuldstændig.

Det samme gjælder i henseende til opgaver over aktieselskapenes utbytte og de i de enkelte aar utbetalte dividender; men man faar haabe, at disse mangler efterhaanden kan bli avhjulpede.

Kristiania 26 mars 1910.

A. N. Kiær.

Det Statistiske Centralbureau har derhos bl. a. utgit følgende verker:

Statistique internationale: Navigation maritime. I, II, III, IV. Christiania 1876, 1881, 1887, 1892.

International Skibsfartsstatistik: Tabeller vedkommende Handelsflaaderne i Aarene 1850—1886. Kristiania 1887.

Tabeller vedkommende Skibsfartsbevægelsen 1872—1894 og Handelsflaaderne 1886—1896. Kristiania 1897.

Statistisk Aarboek for kongeriket Norge. Senest utkommet: Niogtyvende aargang, 1909. Kristiania 1909. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau. Senest utkommet: Syvogtyvende bind, 1909. Kristiania 1910. (*Journal du Bureau Central de Statistique.*)

Kongeriket Norges civile, geistlige og judicielle inndeling 1 april 1908. Kristiania 1908. Tillæg nr. 1, dat. 2 jan. 1909; Tillæg nr. 2, dat. 3 jan. 1910.

(*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1 avril 1908.*)

Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889. Kristiania 1889. Med 6 tillæg, omfattende tiden fra 1 juli 1889 til 31 december 1905.

Katalog over Det statistiske Centralbureaus Bibliothek. I. 1 Juli 1890. Kristiania 1906.

Samtlige verker er at erholde tilkjøps hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

26 mars 1910.

